Project Name: Kalhori Kurdish
Book Name: Gospel of Matthew
Email: Info@korpu.org
WebSite: www.korpu.org

ئینجیل مەتا

بنەچەک عیسا مەسیح

١ بنەچەک عیسا مەسیح کە لە نەتەوەیٚ
داود پادشا و ئێبراهیم پەیٚخەمەرە:
٢ ئێبراهیم باوگ ئەسحاق بی، ئەسحاقیش
باوگ یاقوب بی، یاقوب باوگ یەهودا و
براگانیٚ بی، ٣ یەهودا باوگ فرس و زراح بی کە
داڵگیان تامار بی، فرس باوگ حسرون بی،
حسرون باوگ رام بی، ٤ رام باوگ عەمیناداب
بی، عەمیناداب باوگ نەحشون بی، نەحشون
باوگ سەلمون بی، ٥ سەلمون باوگ بوعەز
بی کە داڵگیٚ راحاب بی، بوعەز باوگ عوبید
بی کە داڵگیٚ روت بی، عوبید باوگ یەسا
بی، ٦ یەسا باوگ داود پادشا بی. داود باوگ
سلێمان بی، داڵگ سلێمان وەرجە ئەوە
ژن ئوریا بی، ٧ سلێمان باوگ رحوبعام بی،
رحوبعام باوگ ئەبیا بی، ئەبیا باوگ ئاسا بی،
٨ ئاسا باوگ یەهوشافات بی، یەهوشافات
باوگ یورام بی، یورام باوگ عوزیا بی، ٩ عوزیا
باوگ یوتام بی، یوتام باوگ ئاحاز بی، ئاحاز
باوگ حزقیا بی، ١٠ حزقیا باوگ مەنەسی بی،
مەنەسی باوگ ئامون بی، ئامون باوگ یوشیا
بی، ١١ یوشیا باوگ یەکونیا و براگانیٚ بی، وە
ئەو وەختە جویلەکەیل شاروەدەر کریانە ئەڕا
بابڵ. ١٢ لەشون شاروەدەری جویلەکەیل
ئەڕا بابڵ: یەکونیا باوگ شەئەلتیئیل بی،
شەئەلتیئیل باوگ زروبابڵ بی، ١٣ زروبابڵ
باوگ ئەبیهود بی، ئەبیهود باوگ ئلیاقیم بی،
ئلیاقیم باوگ عازور بی، ١٤ عازور باوگ
سادوق بی، سادوق باوگ ئەخیم بی، ئەخیم
باوگ ئلیود بی، ١٥ ئلیود باوگ ئلعازار بی،
ئلعازار باوگ مەتان بی، مەتان باوگ یاقوب
بی، ١٦ یاقوب باوگ یوسف شوی مریەم بی
کە عیسایٚ ناودار وە مەسیح هاوردە دنیا.
١٧ وە ئیجورە لە دەورەی ئێبراهیم تا داود لە
بان یەک بینە چواردە نەتەوە، لە دەورەی داود
تا شاروەدەری جویلەکەیل وە بابڵ چواردە
نەتەوە و لە دەورەی شاروەدەری جویلەکەیل
وە بابڵ تا مەسیح چواردە نەتەوە بوین.

وە دنیا هاتن عیسا مەسیح

١٨ وە دنیا هاتن عیسا مەسیح وە ئیجورە
بی: مریەم داڵگ عیسا وەختیٚ دەزویران یوسف
بی، وەرجە ئیە کە بخوازیدیٚ، مالوم بی کە
لە روحالقودوس زگیٚ پڕە. ١٩ یوسف دەزویرانیٚ
کە پیایٚ دادپەروەرێگ بی و نەتواسیا حەیای
بوی، تواس بی دەنگ لە لیٚ جیاوە بود.
٢٠ وەلیٚ وەختێگ وە ئیٚ چشتیلە فکر کردیا،
یەیٚ فریشتەیٚ خوداوەند لە ناو خەو وەپیٚ
ئاشکرا بی و وەت: «ئیٚ یوسف، کوڕ داود،
لە ئیە کە مریەم بخوازیٚ زاورد نەچود،
چوینکە ئەوە کە ها ناو زگیٚ، لە روحالقودوسە.
٢١ مریەم کوڕیٚ تیەریٚ و توی ناویٚ نێدە عیسا،
چوینکە ئەیو قەوم خوەیٚ لە گونایلیان نجات
دەیٚ.» ٢٢ ئیانە گشتیٚ هەڵکەفت تا هەرچیٚ
خوداوەند وە زوان ئەشعەیایٚ پەیٚخەمەر

وەتوی، بایە دی کە: ٢٣ «بنورِ دویەتئازەوێگ
زگێ پرِ بود و کورِێ تیەرێدە دنیا و ناوێ
نەنە عمانوئیل،» عمانوئیل یانێ ’خودا ها
گەردمان‘. ٢٤ وەختێ یوسف لە خەو هەڵسا،
ئەو چشتە کە فریشتەێ خوداوەند وەپێ ئەمر
کردوی، ئەنجام دا و ژنەگەێ خوازی. ٢٥ وەلێ
وەگەردیەو نەخەفت تا وەختێ کورِەگەێ
هاوردە دنیا؛ جا یوسف ناوێ نادە عیسا.

سەردانین موغەگان

٢ عیسا وەناو شار بەیت‌لحم لە ناوچەێ
یەهودیە، لە دەورەێ هیرودیس پادشا،
هاتە دنیا. لە شون وە دنیا هاتن عیسا،
چەن گلە هەسارەناس کە لە موغیل بین،
لە رِوژهەڵاتەو هاتنە ئەرِا شار ئورشەلیم ٢ و
وەتن: «ئەو پادشاێ جویلەکەیلە کە هاتیەسە
دنیا ها کورە؟ چوینکە ئیمە هەسارەگەێ وە
رِوژهەڵاتەو دیمن و هاتیمنە پەرەسشێ بکێم.»
٣ وەختێ هیرودیس پادشا ئیە شنەفت، خوەێ
و گشت مەردم ئورشەلیم وەگەردێ پەشێو
بین. ٤ جا گشت سەران کاهنیل و ماموستایل
تەورات قەوم گردەو کرد و لە لێان پرسی کە
مەسیح بایە وە کورە بایدە دنیا. ٥ وەپێ وەتن:
«وەناو بەیت‌لحم یەهودیە، چوینکە میکاێ
پەێخەمەر وە ئی باوەتە ئیجورە نویساس:

٦ «’ئێ بەیت‌لحم، کە هایدە میلکان
یەهودا،
تو لە ناو فەرمانرەوایل یەهودا هەرایەهەر
کەمتر نید،
چوینکە لە تنەو فەرمانرەوایگ ئاشکرا بود
کە شوانی قەومەگەم ئیسرائیل کەی.‘»

٧ ئمجا هیرودیس هەسارەناسەگان وە دزیەو
چرِیە لاێ خوەێ و وەخت هەڵاتن هەسارەگە
لە لێان پرسی. ٨ ئمجا ئەوانە کل کرد ئەرِا
بەیت‌لحم و وەتە پێان: «بچن خاس وەشون
منالەگە بگەردن، وەختێ پەێاێ کردین، خەوەر
بێەنە پێم تا منیش بام سجدەی بکەم.»
٩ هەسارەناسیل وەشون شنەفتن قسیەیل
پادشا، کەفتنە رِێ. هەر ئەو هەسارەێگ کە
وە رِوژهەڵاتەو دوینی، کەفتە نوایان و چی تا
رِەسیە بان سەر ئەو شونە کە منالەگە وە
ئەورە بی، وساد. ١٠ وەختێ هەسارەگە دین،
فرە فرە خوەشاڵ بین. ١١ چینە ناو ماڵەگە و
منالەگە وەگەرد مریەم دالگێ دین، رِوی نانە
زەوی و سجدەی منالەگە کردن. جا سنیوق
گەنجینەگانێان واز کردن، پیشکەشیەگانێان
کە لە تەڵا و کوندور و مور بی، پیشکەشێ
کردن. ١٢ چوینکە وەناو خەو هەرِەشە کریاوین
کە نەچنەو ئەرِا لاێ هیرودیس، ئەوانیش لە
رِێیگتر چینەو ئەرِا مەملەکەتەگەێ خوێان.

دەرچین وەرەو مسر

١٣ وەشون ئیە کە هەسارەناسەگان چین،
یەێ فریشتەێ خوداوەند لە ناو خەو وە
یوسف ئاشکراوە بی و وەت: «هەڵس منالەگە
و دالگێ هەڵگر و دەر بچو ئەرِا مسر. وە ئەورە
بمین تا وەپێد بویشم، چوینکە هیرودیس ها
شون منالەگە تا لە بین بوێدەێ.» ١٤ ئەویش
هەڵساد و شەوەناو منالەگە و دالگێ هەڵگرد
و چیە ئەرِا مسر، ١٥ جا تا وەختێگ هیرودیس
مرد وە ئەورە مەن. ئیە هەڵکەفت تا ئەو چشتە
کە خوداوەند وە زوان هوشەع پەێخەمەر
وەتوی، بایە دی کە ئویشێ: «مە کورِ خوەم
لە مسر چرِیم.» ١٦ وەختێ هیرودیس زانست
هەسارەناسەگان گولێ دانە، فرە تورِە بی. وە
پێ وەختێگ کە لە هەسارەناسەگان وە دەس
هاوردوی، کل کرد و گشت کورِیل دو ساڵ و
ژێر دو ساڵ کە وەناو بەیت‌لحم و گشت ئەو

مەنتەقە بین، کوشت. ١٧ ئمجا ئەو چشتە کە
وە زوان ئرمیای پەیخەمەر وەتریاوی هاتە دی
کە:
١٨ «دەنگێ لە رامە وە گوش رەسێ،
دەنگ گیرە و شین بەرزێگ،
ڕاحیل ئەڕا منالەگانێ گیرە کەی،
نیەتوایێ دڵی بیەنەو،
چوینکە منالەگانێ دی نیەسێان.»

هەڵوگەردیان وە ناسرە

١٩ وەختێ هیرودیس مرد، یەێ فریشتەێ
خوداوەند لە مسر وەناو خەو وە یوسف ئاشکرا
بی و ٢٠ وەتە پێ: «هەڵس منالەگە و دالگێ
هەڵگر و بچوە ئەڕا میلکان ئیسرائیل، چوینکە
ئەوانە کە تواسیان گیان منالەگە بسنن،
مردنە.» ٢١ یوسفیش هەڵساد و منالەگە و
دالگێ برد و چیە ئەڕا میلکان ئیسرائیل. ٢٢ وەلێ
وەختێ شنەفت ئارکلائوس وە جاێ هیرودیس
باوگێ وە یەهودیە فەرمانرەوایی کەی زاورێ
چی بچودە ئەڕا ئەورە، ئەڕا ئیە کە وەناو خەو
هەڕەشە کریا، چیە ئەڕا ناوچەێ جەلیل. ٢٣ جا
یوسف چی و لەناو شارێگ کە ناسرە ناوێ بی
نیشتەجێ بی. تا ئەو چشتە کە پەیخەمەریل
وەتوین، بایە دی کە وە 'ناسری' ناوێ بەن.

یەحیاێ تەعمیددەر، هامارکەر ڕێ

٣ هەر وە ئەو ڕوژیلە یەحیاێ تەعمیددەر
هات و وەناو بیاوان یەهودیە بانگەوازی
کردیا و ٢ وەتیا: «توبە بکەن چوینکە پادشایی
ئاسمان نزیکە.» ٣ یەحیا هەر ئەوەسە کە
ئەشعەیاێ پەیخەمەر لە باوەتیەو وەت:
«دەنگ ئەوە کە وەناو بیاوان هاوار کەی:
”ڕێ خوداوەند گورجەو بکەن!
ڕیێلی ڕاس بارن!“»
٤ یەحیا دڵنگێگ لە موی شتر کردیا وەرێ
و قەیوەنێگ چەرمێ بەسیادە ناوقەێ و
خواردەمەنیەگەێ کولە و هەسەڵ کویەیلە
بی. ٥ ئمجا مەردم شار ئورشەلیم و سەرئانسەر
ناوچەێ یەهودیە و گشت مەنتەقەیل
دەوروەر چەم ئوردون، چیانە ئەڕا لاێ و ٦ وە
گونایلێان ئێقرار کردیان و وەناو چەم ئوردون
لە دەس یەحیا خوسڵ تەعمید گردیان.
٧ وەلێ وەختێگ یەحیا دی کە قێر فرەێگ
لە زانایل فرقەیل فەریسی و سەدوقی ئەڕا
خوسڵ تەعمید تیەنە ئەڕا لاێ، وەپێان وەت:
«ئێ هەفی زادەیل کێ هەڕەشە لێدان کرد
تا لە خەزەو وەرەڕوی دەر بچین؟ ٨ جا
کاریلێ بکەن کە شایسەێ توبە بود. ٩ لە
لاێ خوەدانەو نویشن: ”ئێبراهیم پەیخەمەر
باپیرمانە.“ چوینکە وەپێدان ئویشم، خودا
تویەنێ لە ئێ کوچگیلە ڕوڵەیل ئەڕا ئێبراهیم
درس بکێ. ١٠ هەر ئێرنگەیش تەوەر نانەسە
ڕیشەێ داریل. جا هەر دارێگ کە میوەێ خاس
نارێ بڕێید و فرە دریدە ناو ئاگر.
١١ «مە ئەڕا توبە کردن، وەگەرد ئاو
تەعمیدان دەم؛ وەلێ ئەوە کە وەشون مە
تێدن لە مە تویەناترە و مە تەنانەت شایسە
نێیم کەوشەگانی ئەڕاێ هەڵبگرم. ئەیو وەگەرد
روح‌القودوس و ئاگر تەعمیدان دەێ.
١٢ ئەیو شەنەگەێ ها دەسێ و خەرمانەگەی
خوەێ شەن کەی، گەنمەگەیشێ وەناو
ئەمبار گردەو کەی، وەلێ کیەگە وەگەرد
ئاگرێگ کە نیەکوشریدەو سزنێد.

خوسڵ تەعمید عیسا

١٣ ئمجا عیسا وە ناوچەێ جەلیل هاتە ئەڕا
چەم ئوردون لە لاێ یەحیا تا وە دەسێ خوسڵ
تەعمید بگرێ. ١٤ وەلێ یەحیا تواسیا نێلیدێ

و وەتە پیٚ: «منم کە باێە وە دەس تو تەعمید
بگرم، ئێرنگە تو تێیدە ئەڕا لایٚ مە؟» ١٥ وەلیٚ
عیسا جواو دا: «بیل تا ئێرنگە ئیجورە بود،
چوینکە ئەڕا ئیمە شایسەس گشت ئەو چشتە
کە ڕاس درسە وە جا باریم.» جا یەحیا قەبوڵ
کرد. ١٦ وەختیٚ عیسا خوسڵ تەعمید گرد،
زویزی لە ئاو هاتە دەیشت. هەر ئەو وەختە
ئاسمانیل وە ملێەو واز بین و روح خودا دی کە
جور کەموتەرێگ ئارەسە بی و وە ملێەو نیشت.
١٧ ئمجا دەنگێگ وە ئاسمان هات کە: «ئیە
کوڕە عەزیزەگەمە کە فرە لە لیٚ خوەشنودم.»

ئەزمون کردن عیسا

٤ ئمجا روح خودا عیسا برد وەرەو بیاوان
تا ئبلیس ئەزمونیٚ بکیٚ. ٢ عیسا وەشون
چل شەو و ڕوژ، ورسی بی. ٣ ئمجا ئەزمونکەر
هات و وەتە پیٚ: «ئەگەر توی کوڕ خودای،
وە ئی کوچگیلە فەرمان بێە تا بونە نان!»
٤ وەلیٚ عیسا وە جواوی وەت: «وەناو تەورات
نویسریاس:

«”ئنسان تەنیا وە نان زنی نیە،
بەڵکەم وە هەر کەلامێگ کە وە دەم
خوداوە تێیدە دەیشت.“»

٥ ئمجا ئبلیس، عیسا بردە ئەڕا شار
موقەدەس یانیٚ ئورشەلیم، نادیٚ بەرزترین
شون مابەد و ٦ وەپیٚ وەت: «ئەگەر کوڕ
خودای، خوەد بخە خوار، چوینکە لە ناو
کتاو زەبور نویسریاس:

«”لە باوەت توی وە فریشتەگانیٚ فەرمان
دەێد، ئەوانە تو وە سەر دەسیل
خویان بەن، نەخوایٚ پاد بیدە
قیٚ کوچگیگەو.“»

٧ عیسا جواوی دا: «”هەر ئیجورە وەناو
تەورات نویسریاس:
خوداوەند، خودایٚ خوەد ئەزمون
مەکە.“»

٨ یەیٚ جارتر ئبلیس، عیسا برد ئەڕا بان
کویەیٚ بەرزێگ و گشت مەملەکەتیل جهان
وەگەرد جەلال و شکویانەو نیشانی دا و
٩ وەتە پیٚ: «ئەگەر وە نوام سجدە بکی
و پەرەسشم بکی ئیانە گشتیٚ دەمیٚ پێد.»
١٠ ئمجا عیسا وەتە پیٚ: «دویرەو بکەفە مە
ئیٚ شەیتان، چوینکە وەناو تەورات نویسریاس:
«”خوداوەند، خودایٚ خوەد بپەرەس و تەنیا
وە ئەیو خزمەت بکە“» ١١ ئمجا ئبلیس، عیسا
هیشتەجیٚ و فریشتەیل هاتن خزمەتی کردن.

شرو خزمەت عیسا

١٢ وەختیٚ عیسا شنەفت کە یەحیا گیروەدە
بیە، هاتەو ئەڕا ناوچەیٚ جەلیل. ١٣ شار
ناسرە هیشتەجیٚ و چیە ئەڕا شار کەفەرناحوم
نیشتەجیٚ بی. کەفەرناحوم وە لیوەیٚ دەریاچەیٚ
جەلیل و لە مەنتەقەی زبولون و نەفتالی بی.
١٤ تا ئەو چشتە کە ئەشعەیایٚ پەێخەمەر
وەتوی باێە دی کە:

١٥ «میلکان زبولون و میلکان نەفتالی،
ڕیٚ دەریا، ئەو دەس چەم ئوردون،
جەلیل ناجویلەکەیل؛
١٦ ئەو قەومە کە وەناو تیەریکی نیشتەجیٚ
بین،
نویر گەورایێگ دینە
و ئەوانە کە نیشتەجێیل میلکان سایەڕ
مەرگ بین،
نویر هاتیەسە ملێانەو.»

١٧ وە ئەو وەختەو عیسا شرو کردە
بانگەوازی و فەرمایش کرد: «توبە بکەن
چوینکە پادشایی ئاسمان نزیکە.»

یەکمین شاگردیل عیسا

١٨ وەختێ عیسا وە لیوەێ دەریاچەێ جەلیل
رێ کردیا، دو برا دی، شەمعون کە وەپێ
وەتیان پتروس وەگەرد ئاندریاس برایێ، کە
تور خستیانە دەریاچەگە، چوینکە ماسیگر
بین. ١٩ وەپێیان وەت: «وەشون منەو بان کە
ئیوە کەمە ڕاوچی مەردمیل.» ٢٠ ئەوانە زویزی
تورەگانیان هیشتنەجێ و کەفتنە شون عیسا.
٢١ وەختێ عیسا وە ئەورە چیاد، دو برا تر دی،
یاقوب کوڕ زبدی و یوحەنایێ برایێ، کە وەناو
قایقەگە وەگەرد زبدی باوگیان تورەگانیان
ڕیکڕاس کردیان. ئەوانەیش چڕێ. ٢٢ ئەوانە
زویزی قایقەگە و باوگیان هیشتنەجێ و کەفتنە
شون عیسا.

شەفایێ نەخوەشیل

٢٣ عیسا وە سەرئانسەر جەلیل گەردیاد
و وەناو کەنیسەگانیان تالیم دیاد و خەوەر
خوەش پادشایی خودا جار دیاد و هەر ژان و
نەخوەشێگ کە وەناو مەردم بی شەفا دیاد.
٢٤ ئمجا دەنگ و ناو عیسا وە سەرئانسەر
سوریە پێچیا، ئەوانیش گشت نەخوەشەگانیان
وە هەر لەون ژان و نەخوەشیگەو هاوردیانە
ئەڕا لایێ، ئەوانە کە خوودار بین و کەفتیانە
ڕکە و فەلەج بین، ئەیو شەفایان دیاد. ٢٥ جا
جەمایەت فرەێگ وە جەلیل و مەنتەقەی
دکاپولیس و ئورشەلیم و یەهودیە و ئەو دەس
چەم ئوردون کەفتنە شون عیسا.

بانگەوازی بان کویە

٥ وەختێ عیسا ئەو جەماێەتە دی، چیە ئەڕا
بان کویەێگ و دانیشت، جا شاگردەگانێ
هاتنە ئەڕا لایێ. ٢ عیسا شرو کردە تالیم داینێان
و فەرمایش کرد:

٣ «خوەش وە حاڵ کەسیلێگ کە وە
روح دەستەنگن،
چوینکە پادشایی ئاسمان
ئەڕا ئەوانەسە.
٤ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە ئازیەتبارن،
چوینکە دڵنەوایی گرن.
٥ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە حەلیمن،
چوینکە زەوی وە میراتی بەن.
٦ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە
ورسی و تیەنی سالح بوین،
چوینکە ئەوانە تێر بون.
٧ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە بەزەیی کەن،
چوینکە بەزەیی تێدە پێانەو.
٨ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە دڵپاکن،
چوینکە ئەوانە خودا دوینن.
٩ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە ئاشتیخوازن،
چوینکە ئەوانە ڕوڵەێ خودا
خوەنریەن.
١٠ خوەش وە حاڵ ئەوانە کە وەبونەێ
سالح بوین عەزاو دوینن،
چوینکە پادشایی ئاسمان هن ئەوانەسە.

١١ «خوەش وە حاڵ ئیوە ئەو وەختە کە
مەردم وەبونەێ مە خراو دەنە پێدان و
ئازاردان دەن و وە درو گشت جور قسیە
گەنیگ لە باوەتدان ئویشن. ١٢ خوەشاڵ بون و
شادی بکەن، چوینکە پاداشدان وەناو ئاسمان

Building Bridges with the WORD

گەوراس. ئەڕا ئیە کە پەێخەمەریلی کە وەرجە
ئیوە بینە، هەر ویجورە ئازارێان دانە.

نویر و نمەک

١٣ «ئیوە نمەک زەوین. وەلێ ئەگەر نمەک
تامێ لە دەس بێی، چوی بو وە دوارە سوڵەو
بکرێ؟ دی وە کار هویچ نیەتێ بێجگە ئیە کە
فرە بدرێدە دەیشت و مەردم پاوڵای بکەن.
١٤ «ئیوە نویر جهانین. شارێگ کە
وەبان کویە درس کریاس نیود بشاریدێەو.
١٥ هویچکەس چراخێگ ڕوشن نیەکێ تا
بنێدەێ ژێر سەوەتەێگ، بەڵکەم نێدێ بان
چراخدان تا ڕوشنایی بیدە گشت ئەوانە
کە هانە ناو ماڵەگە. ١٦ هەرئیجورە بیلن
نویردان ئەڕا مەردم بدرەوشێد تا کردەوەیل
خاسدان بوینن و باوگدان کە ها ناو ئاسمان،
جەڵاڵ بێەن.

مەسیح شەریعەت وە جا تیەرێ

١٧ «فکر مەکەن هاتمە تا باێەخ تەورات
و نویسریایەگان پەێخەمەرەگان لە بین بوەم؛
ناتمە تا باێەخێان لە بین بوەم، بەڵکەم هاتمە
تا بارمێانە دی. ١٨ چوینکە وە ڕاسی وەپێدان
ئویشم، تا وەختێگ ئاسمان و زەوی بەردەوامە،
هەمزەێگ یا خاڵێگ لە تەورات لە بین نیەچود،
تا وەختێ گشتێ وە ئەنجام برەسێ. ١٩ جا هەر
کەس یەکی لە بویچگترین ئی حوکمیلە وە کەم
بزانێ و وە مەردمیش یاێ بێید کە ئیجورە
بکەن، وەناو پادشایی ئاسمان وە بویچگترین
خوەنرێید. وەلێ هەر کەس ئیانە ئەنجام بێید و
مەردمیش تالیم بێی، وەناو پادشایی ئاسمان وە
گەورا خوەنرێید. ٢٠ چوینکە وەپێدان ئویشم،
ئەگەر وەناو سالح بوین، نێنە نوای ماموستایل
تەورات و زانایل فرقەێ فەریسی، هەراێهەر
نیەچینە ناو پادشایی ئاسمان.

تورە بوین

٢١ «شنەفتینە لە جاران وە مەردم وەتنە،
”خوین مەکە، هەر کەیش خوین بکەی،
حەقیە ماکوم بود.“ ٢٢ وەلێ مە وەپێدان
ئویشم، هەر کەس وە براگەێ تورە بود، حەقیە
ماکوم بکرێ؛ هەر کەیش وە براگەێ ’خراو‘
بویشی، حەقیە بوەرێیدە نوای شورایێ شێخیل
جویلەکەیل ماکوم بکرێ، هەر کەیش وە
براگەێ بویشی گیلگەوج، حەقی ئاگر جەهەنمە.
٢٣ جا ئەگەر وەختێگ وەناو قوروانگا دێرێ
هەدیەگەد پیشکەش کەی، کەفتە هویرد کە
براگەد لە لێد رەنجیاس، ٢٤ هەدیەگەد لەنوایێ
دەم قوروانگاگە بیلە جێ و بچو. یەکم جار
وەگەرد براگەد ئاشتی بکە و جا بەو هەدیەگەد
پیشکەش بکە. ٢٥ وەختێ شاکیەگەد دێرێ
بێدەدە ئەڕا دادگا، تا وەگەردیەو هایدە ناو ڕێ
ئاشتی بکە، نەخوایێ شاکیەگەد بێدەدە دەس
قازی، قازیش بێدەدە تاویل نگابان و بکەفێە
زندان. ٢٦ وە ڕاسی وەپێد ئویشم تا قروش
ئاخرێ نێید، هەراێهەر لە زندان دەر نیەتێید.

شاوەت

٢٧ «شنەفتینە وەناو تەورات وەتریاس کە:
”داوانپێسی مەکە.“ ٢٨ وەلێ مە وەپێدان
ئویشم، هەر کەس وە شاوەتەو بنورێدە
ژنیگەو، هەر ئەو ئانە وەناو دڵ خوێەو
وەگەردیەو داوانپێسی کردێە. ٢٩ جا ئەگەر
چەو ڕاسد تویش گوناد کەی، دەرێ بار و
فرەی بیە، چوینکە ئیە ئەڕا تو خاسترە ئەنامێگد
لە دەس بێی تا ئیە کە گشت جەسەد بکەفێە

Building Bridges with the WORD

جەهەنم. ٣٠ جا ئەگەر دەس ڕاسد تویش گوناد
کەی، بوڕێ و فرەی بیە، چوینکە ئیە ئەڕاد
خاسترە ئەنامێگد لە دەس بێی تا ئیە کە گشت
جەسەد بچودە ناو جەهەنم.

تەڵاق

٣١ «هەر ئیجورە وەناو تەورات وەتریاس:
”هەر کەس ژنەگەێ تەڵاق بێی، بایە
تەڵاقنامەێگ بیدە پێ.“ ٣٢ وەلێ مە وەپێدان
ئویشم، هەر کەس ژنەگەێ بێجگە وەبونەێ
خیزی تەڵاقێ بێی، بودە بایس داوانپێسی
کردنێ؛ هەر کەیش ژن تەڵاق دریاێ بخوازێ،
داوانپێسی کەید.

قەسەم خواردن

٣٣ «وە دوارە شنەفتینە وە مەردم جاران
وەتنە: ”قەسەم درو مەخوە، بەڵکەم
قەسەمیگ کە وە خوداوهند خواردیدە،
بوە سەر.“ ٣٤ وەلێ مە وەپێدان ئویشم،
هەراێهەر قەسەم مەخوەن، نە وە ئاسمان،
چوینکە تەخت پادشایی خوداس، ٣٥ نە وە
زەوییش، چوینکە کورسی ژێر پاێ ئەیوە، نە
وە ئورشەلیمیش، چوینکە شار ئەیو پادشاێ
گەوراسە. ٣٦ وە سەر خوەدیش قەسەم
مەخوە، چوینکە نیەتویەنی تاڵ مویگ چەرمێ
یا سیە بکێ. ٣٧ جا با ’بەڵێ‘ ئیوە ’بەڵێ‘
بود و ’نە‘ ئیوە ’نە‘ بود، فرەتر وە ئیە، وە
شەڕئاشوە.

ئنتقام

٣٨ «شنەفتینە کە وەناو تەورات وەتریاس:
”چەو لە جیاێ چەو و دگانیش لە جیاێ دگان.“
٣٩ وەلێ مە وەپێدان ئویشم، وە نوای ئایەم
شەڕئاشو نەوسن. ئەگەر کەسێگ چەپاڵەی
دا ناو گوش ڕاسد، ئەولادیش ئەڕاێ بگر.
٤٠ ئەگەر کەسێگ تواس بکیشێدەدە دادگا تا
دڵنگەگەد لەلێد بسێنێ، بەتیەگەدیش بیە پێ.
٤١ ئەگەر کەسێگ وادارد کرد یەێ کیلومتر
بارێگ ئەڕاێ بوەی، توی بارەگەی دو کیلومتر
ئەڕاێ بوە. ٤٢ ئەگەر کەسێگ داواێ چشتێ لە
لێد کرد، بیە پێ، کەسێگیش داواێ قەرد لە لێد
کرد، پشت مەکە پێ.

دشمەنەگاندان دوس بیاشتون

٤٣ «شنەفتینە وەناو تەورات وەتریاس:
”هاوساگەد دوس بیاشتو و قیندە دشمەند
باێ.“ ٤٤ وەلێ مە وەپێدان ئویشم دشمەنیلدان
دوس بیاشتون و ئەڕا ئەوانەیش کە ئازاردان
دەن دوعای خیر بکەن. ٤٥ تا بوینە ڕوڵەیل
باوگدان کە ها ناو ئاسمان. چوینکە ئەیو
خوەر خوەێ وە مل خراویل و خاسیل هەڵ
تیەرێ و وارانیشی وە مل دادپەروەریل و
ستەمکەریل وارنێ. ٤٦ چوینکە ئەگەر تەنیا
دوس ئەو کەسیلە بیاشتوین کە دوسدان
دێرن، چ پاداشێگ دێرین؟ مەر تەنانەت
باجگریلیش ئی کارە نیەکەن؟ ٤٧ ئەگەر تەنیا

وە براگاندان سڵام بکێن، چە کردینە کە
لە کار باقی مەردم خاسترە؟ مەر تەنانەت
بتپەرەسلیش ئی کارە نیەکەن؟ ٤٨ جا ئیوە باێە
کامڵ بوین هەر ئەوجورە کە باوگ ئاسمانیدان
کامڵە.

سەدەقە داین

٦ «هوشدان بود کاریل خاسدان وە نوای
چەو مەردم نەکەین تا بویننەدان، ئەگەر
نە وە لایێ باوگدان کە ها لە ئاسمان پاداشێگ
نێرین.
٢ «جا وەختێ سەدەقە دەیێ پف مەکە
شەیپورەو، جور دورِوییل کە وەناو کەنیسەیل
و خێاوانیل کەن، ئەرِا ئیە کە مەردم تاریفە لێان
بکەن. وە رِاسی وەپێدان ئویشم، ئەوانە پاداش
خوێان گردنە. ٣ وەلێ وەختێ سەدەقە دەیێ،
نێل دەس چەپد بزانێ دەس رِاسد چە کەی، ٤ تا
سەدەقەگەد شاریاویدەو. ئمجا باوگ ئاسمانید
کە چشتیل شاریایێ دوینی، پاداشد دەێد.

دوعا کردن

٥ «وەختێ دوعا کەی نەبایە جور دورِوییل
بوید، چوینکە ئەوانە خوەشێان تێ بوسن و
وەناو کەنیسەیل و گوشەیێ خێاوانیل دوعا
بکەن تا مەردم بویننیان. وە رِاسی وەپێدان
ئویشم، ئەوانە پاداش خوێان گردنە. ٦ وەلێ تو
وەختێ دوعا کەی بچوە ناو وتاخەگەد، دەرەگە
بوەس و لە لایێ باوگد کە شاریایەوە، دوعا
بکە. ئمجا باوگ ئاسمانید کە چشتیل شاریایەو
دوینی، پاداشد دەێد.
٧ «وەختێ دوعا کین، جور بتپەرەسیل
ئەوقرە قسیەیل پوچ مەویشن، چوینکە خیاڵ
کەن وە فرە وەتن، دوعاێان شنەفێ. ٨ جور
ئەوانە نەون، چوینکە باوگدان وەرجە ئەوە کە
داوا لە لێ بکێن، زانی هەوەجیدان وە چەس.
٩ جا ئیوە ئیجورە دوعا بکەن:
«ئێ باوگ ئیمە کە هایدە ناو ئاسمان،
ناود موقەدەس بود.
١٠ پادشایی تو باێد.
خاست تو هەر ئەو جورە کە وە
ئاسمان کرێید،
وە مل زەویش بکرێید.
١١ نان رِوژانەمان ئیمرو بیە پێمان.
١٢ قەردەگانمان بوەخش،
هەر ئەوجورە کە ئیمەیش قەرداریلمان
بەخشیمنە.
١٣ مەخەرەمانە ناو ئەزمون،
بەڵکەم وە ئەو شەرِئاشوە رِزگارمان بکە.
چوینکە تا ئەبەد، پادشایی و هێز و جەڵاڵ
هن تنە. ئامین.
١٤ چوینکە ئەگەر خەتایل مەردم بوەخشین،
باوگ ئاسمانیدانیش، ئیوە بەخشێد. ١٥ وەلێ
ئەگەر خەتایل مەردم نەوەخشین، باوگ
ئاسمانیدانیش خەتایل ئیوە نیەوەخشێ.

رِوژە

١٦ وەختێ رِوژە گرین، جور دورِوییل
دەمچەو تیەڵ نەون، چوینکە ئەوانە دەمچەو
خوێان گویرِنن، تا وە لایێ مەردم نیشان بێەن
هانە رِوژە. وە رِاسی وەپێدان ئویشم، ئەوانە
پاداش خوێان گردنە. ١٧ وەلێ وەختێ تو رِوژە
گری، روین بیە سەرد و دەمچەود بشور
١٨ تا ئەرِا مەردم دیار نود کە هایدە رِوژە،
بەڵکەم باوگد کە شاریایەوە، بزانێد. ئمجا
باوگ ئاسمانید کە چشتیل شاریایەو دوینی،
پاداشد دیێ.

Building Bridges with the WORD

گەنج ئاسمانی

١٩ «وەبان زەوی گەنج ئەڕا خوەدان گردەو
مەکەن، شونێگ کە بید و ژەنگ دەێدە لێ و
دزیل تیەن و دەنە لێ. ٢٠ بەڵکەم گەنج خوەدان
وە ئاسمان گردەو بکەن، شونێگ کە بید و
ژەنگ نیەنە لێ و دزیلیش نیەتیەن و نیەنە
لێ. ٢١ چوینکە گەنجەگەد وە هەر کورە بود
دڵدیش ها ئەورە.
٢٢ «چەو، چراخ جەسەس. جا ئەگەر چەود
ساق بود، گشت جەسەد پڕ لە نویرەو بود.
٢٣ وەلێ ئەگەر چەود خراو بود، گشت جەسەد
پڕ لە تیەریکی بود. جا ئەگەر نویری کە ها ناود
تیەریکی بود، چ تیەریکی گەورائێگە.
٢٤ «هویچکەس نیەتویەنی دو گلە ئەرواو
خزمەت بکەی، چوینکە یا وە یەکی قینێ تێ و
دوس ئەواکە دێرێ، یا سەرسپردەێ یەکی بود و
ئەواکە وە هویچ حساو کەی. نیەتویەنین هەم
خزمەتکار خودا بوین، هەم خزمەتکار پویل.

نگران نەون

٢٥ «جا وەپێدان ئویشم، نگران زنەییدان
نەون چە بخوین یا چە بنوشین، هەر ئیجورە
نگران جەسەدان نەون کە چە بکێنە وەر. مەر
زنەیی لە خوراک و جەسە لە دڵنگ گرنگتر نیە؟
٢٦ بنوڕنە باڵەندەیل ئاسمان، ئەوانە نەکاڵن و
نە درەو کەن و نە وەناو ئەمبار گردەو کەن،
وەلێ باوگ ئاسمانیدان روزیێان دەێ. مەر ئیوە
وە ئەوانە فرەتر نیەتیەرزین؟ ٢٧ کیە وە ئیوە
کە بتویەنێ وەگەرد نگرانی، ساتێگ وە عومر
خوەێ فرەترەو بکێ؟
٢٨ «ئێ ئەڕا نگران دڵنگین؟ بنوڕنە گوڵیل
سوسەن ناو دەردەیشت کە چوی گەورا بون؛
نە زامەت کیشن و نە تەشی ڕسن. ٢٩ وەلێ
وە ئیوە ئویشم تەنانەت سلێمان پادشایش
وەگەرد تەمام شکو و جەڵاڵیەو جور یەکی لە
ئەوانە ڕەنگین نوی. ٣٠ جا ئەگەر خودا گژگیای
دەیشت کە ئیمرو هەس و بانان فرە دریدە ناو
تەنویرەو، ئیجورە داپپوشنی، ئێ کەم ئیمانیل،
فرەتر دانیەپوشنیدەدان؟
٣١ «جا نگران نەون و نویشن چە بخویم یا
چە بنوشیم و یا چە بکێمە وەر. ٣٢ چوینکە
قەومیل بتپەرەس هانە شون گشت ئی
چشتیلە، وەلێ باوگ ئاسمانیدان زانی وە ئی
هەمگە چشتە هەوەجیدان کەفێ. ٣٣ بەڵکەم
یەکم جار وەشون پادشایی خودا و دادپەروەری
بون، ئمجا ئیانیشە گشتێ دریدە پێدان. ٣٤ جا
نگران بانان نەون، چوینکە بانان نگرانیل
خوەێ دێرێ. دەردسەریل ئیمرو ئەڕا ئیمرو
بەسە.

داوەری کردن

7 داوەری نەکەن تا داوەری نەکرێین.
٢ چوینکە هەر ئەو جورە کە مەردم
داوەری کەین، ئیوەیش داوەری کرێین، وەگەرد
هەر پەیمانەێگ بکیشین، ئەڕادان کیشێید.
٣ ئەڕا پەر کەیێگ وەناو چەو براگەد دوینید،
وەلێ هوشدە کوتە دارێگ کە ها ناو چەو
خوەد، نیە؟ ٤ یا چوی تویەنێد وە براگەد
بویشی: ”بیل تا ئەو پەر کەیە وەناو چەود
دەر بارم،“ وەختێ کوتە دارێگ ها ناو چەو
خوەد؟ ٥ ئێ ئایەم دوڕوی، یەکم جار کوتە
دارگەێ ناو چەو خوەد دەربار، ئمجا خاستر
دوینید تا پەر کەیەگە وەناو چەو براگەد دەرێ
بارێ. ٦ «چشتێگ کە موقەدەسە مەخەنە وەر
گەماڵیل و مرواریلدانیش فرە میەنە نوای
ورازەیل، نەخوای پاوڵای بکەن و هەڵوگەردیەن
پەلاماردان بێەن.

Building Bridges with the Word

داوا بکەن، مینە بکەن، دەر بکوتن

٧ «داوا بکەن کە درێیدە پێدان؛ مینە بکەن
کە دوینینەو؛ دەر بکوتن، کە وە ڕویدان واز
بود. ٨ چوینکە هەر کەس داوا بکێ، وە دەس
تیەرێد؛ هەر کەیش مینە بکێ، دوینیدەو؛ هەر
کەیش دەر بکوتێ، وە ڕوی واز بود. ٩ کام
وە ئیوە ئەگەر کوڕەگەێ داوای نانە لێ بکێ،
کوچگی دەێدە پێ؟ ١٠ یا ئەگەر داوای ماسیە
لێ بکێ، مارێگ دەێدە پێ؟ ١١ جا ئەگەر ئیوە
وەگەرد گشت بەێ زاتیدان زانین کە بایە وە
منالێلدان خەڵاتییل خاس بیەین، باوگدان کە
ها ناو ئاسمان چەنێ فرەتر چشتیل خاس
بەخشیدە ئەوانە کە داوا وە لێ کەن. ١٢ جا
ڕێ ڕەوشدان وەگەرد مەردم هەر ئەوجورە بود
کە تواین وەگەرددانەو بکرێد. چوینکە ئیە کوڵ
وکوڵبڕ تەورات و نویسرایل پەێخەمەرەگانە.

دەر تەنگ

١٣ «وە دەر تەنگ بچنە ناو، چوینکە دەرێ
کە پانە و ڕێیگ کە ئاسانە وەرەو نابودی چود و
فرەن کەسیلێ کە وە ئەو دەرە چنە ناو. ١٤ وەلێ
تەنگە ئەو دەر و سەختە ئەو ڕێە کە وەرەو
زنەیی چود و کەم کەسێگ دوینیدەوی.

دار و میوەگەێ

١٥ «هوشدانە پەێخەمەریل دروەکانی بود.
ئەوانە وەناو پوس مێەگان تیەنە ئەرا لادان،
وەلێ وە ناوەو گورگێل درنەێگن. ١٦ ئەوانە
وە میوەگانێان ناسین. مەگەر بود ئەنگویر
لە گەون بچنی یا هەنجیر لە دڕگ؟ ١٧ هەر
ئیجورە هەر دار خاسێگ میوەێ خاس دەێدە
دەس، وەلێ دار خراو میوەێ خراو. ١٨ دار
خاس نیەتویەنێ میوەێ خراو بێیدە دەس، دار
خراویش نیەتویەنی بەر خاس بێیدە دەس.
١٩ هەر دارێگ بەر خاس نارێ، بڕیەد و
فرە دریدە ناو ئاگر. ٢٠ وە ئیجورە ئەوانە وە
میوەگانێان ناسین. ٢١ «نە هەر کەسێگ وەپێم
بویشی ’گەورەم، گەورەم‘ چودە ناو پادشایی
ئاسمان، بەڵکەم ئەوە کە خاست باوگم کە
ها ناو ئاسمان وە جا بارێ. ٢٢ وە ئەو ڕوژە
فرە کەسیل وەپێم ئویشن: ”گەورەم، گەورەم،
مەر وە ناو تو نەبوەت نەکردیم؟ مەر وە ناو
تو دێویل لە ئایەمیل دەر نەکردیم؟ مەر وە
ناو تو موجزەیل فرەێگ نەکردیم؟“ ٢٣ ئمجا
منیش ئاشکرا وەپێان ئویشم، ”هەرایێهەر
ئیوە نەناسیمە. لە مە دویرەو بکەفن، ئێ
خراوکاریل!“

ماڵەگەد لەبان کوچگ درس بکە

٢٤ «جا هەر کەس ئی قسیەیلمە بشنەفێد
و ئەوانە وە جا بارێ، مینێدە پیاێ زانائێگ کە
ماڵەگەێ وەبان کوچگ درس کرد. ٢٥ واران
واری و لافاو هات و وا هەڵکرد و زور
هاوردە ئەو ماڵە، وەلێ ماڵەگە نەڕمیا چوینکە
وەبان کوچگ درس کریاوی. ٢٦ هەر کەیش
ئی قسیەیلمە بشنەفێد و وە جا نارێ، مینێدە
پیاێ نەزانێگ کە ماڵەگەێ وەبان شن درس

کرد. ٢٧ وەختێگ واران واری و لافاو هات و وا
هەڵکرد و زور هاوردە ماڵەگە، ئەو ماڵە ڕمیا،
وێرانیەگەیشی گەورا بی!»
٢٨ وەختێ عیسا ئی قسیەیلیە تەمام کرد،
جەماێەت وە تالیمەگەی واقێان پەڕوی،
٢٩ چوینکە وە دەسڵاتەو تالیم دیادە پێان، نە
جور ماموستایل تەوراتیان.

شەفاێ پیاێ جوزامی

٨ وەختێ عیسا لە کویەگە هاتە خوار،
جەماێەت فرەێگ کەفتنە شونێ. ٢ وە
ناکاوا پیاێگ جوزامی هاتە ئەڕا لاێ و کەفتە مل
زرانی وەت: «گەورەم، ئەگەر بتوای تویەنێد
شەفام بێی.» ٣ عیسایش دەس خوەێ درێژەو
کرد و نادە قێ وەت: «مە توام؛ شەفا بگرا!»
زویزی، وە جوزام شەفا گرد. ٤ ئمجا عیسا وەپێ
وەت: «هوشد بود وە ئی باوەتە وە کەسێ
چشتێ نویشێ؛ وەلێ بچو خوەد وە کاهن نیشان
بیە و ئەو قوروانیە کە موسای پەێخەمەر
ئەمر کردێە، پیشکەش بکە تا ئەڕا ئەوانە بودە
شایەتیێگ.»

ئیمان ئەفسەر رومی

٥ وەختێ عیسا چیە ناو شار کەفەرناحوم،
ئەفسەرێگ رومی هاتە ئەڕا لاێ و لاڵکیە
پێ وەت: ٦ «گەورەم، خزمەتکارەگەم فەلەج
کەفتیەسە بنماڵ و عەزاو فرەێگ کیشێ.»
٧ عیسا وەپێ وەت: مە تیەم و شەفاێ دەم.»
٨ وەلێ ئەفسەرەگە وە جواوی وەت: «گەورەم،
مە لایق نیم باێدە ژێر سەقف ماڵەگەم. بەڵکەم
تەنیا کەلیمەێگ بویش، خزمەتکارەگەم شەفا
پەێا کەی. ٩ چوینکە من خوەمیش کەسێگم
کە هامە ژێر فەرمان. سەربازیلیگیش وە ژێر
فەرمان خوەم دێرم. وە یەکی بویشم، ”بچو“،
چود؛ وە یەکی تریش بویشم، ”بەو“، تێد. وە
خزمەتکارەگەم بویشم، ”ئی کارە بکە، کەید.»
١٠ عیسا وەختێ ئیە شنەفت، ئەڵاجوی هات
وە مەردمیگ کە وەشونیەو هاتیان وەت:
«وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، ئیجور ئیمانێگ
تەنانەت وەناو قەوم ئێسرائیلیش نێیمە.»
١١ وەپێدان ئویشم مەردم فرەێگ وە ڕوژهەڵات
و ڕوژئاوا تیەن و وەناو پادشایی ئاسمان وەگەرد
ئێبراهیم پەێخەمەر و ئەسحاق و یاقوب لە
سەر یەێ سفرە دانیشن، ١٢ وەلێ ڕوڵەیل
ئی پادشایە فرە درینە تیەریکی دەیشت، جاێ
کە بودە گیرە و دگان وەبان یەک ساین.»
١٣ ئمجا عیسا وە ئەفسەرەگە وەت: «بچو،
وە پێ ئیماند بدرێدە پێد.» هەر ئەو ئانە
خزمەتکارەگەێ شەفا گرد.

شەفاێ خەسویرەی پتروس و قێر فرەێگتر

١٤ وەختێ عیسا چیە ئەڕا ماڵ پتروس، دی
کە خەسویرەی پتروس تەو کردێە و ها ناو جێ.
١٥ عیسا دەس دا قێ دەسێ و تەوەگەێ بڕیا. جا
هەڵسادە سەر پاو خەریک مێوانداریێ لە عیسا
بی. ١٦ وەختێ بیە دەم ئێوارە، قێر فرەێگ وە
ئەوانە کە خوودار بین هاوردنە ئەڕا لاێ عیسا،
ئەویش وە کەلیمەێگ ئەو روحیلە وە لێان دەر
کرد و گشت نەخوەشەگان شەفا دا، ١٧ تا وە
ئیجورە پێشگویی ئەشعەیاێ پەێخەمەر باێە
دی کە ئویشێ:

«ئەیو بی هازییلمان هەڵگرد و
نەخوەشیەگانمان برد.»

نرخ پێرەوی وە عیسا

١٨ وەختێ عیسا دی جەماێەت فرەێگ وە
دەوریەو جەم بینە، ئەمر کرد تا بچنە ئەڕا
ئەو لاێ دەریاچەگە. ١٩ یەکی لە ماموستایل

تەورات هاتە لای و وەپێ وەت: «ماموستا،
ئەڕا هەر کورە بچید، وەشوندەو تیەم.»
٢٠ عیسا وەپێ وەت: «ڕوویل کونا ڕووی
دێرن و باڵندەیل ئاسمان لانە، وەلێ کوڕ
ئنسان شونێگ ئەڕا سەر وە زەوی ناین نێرێ.»
٢١ یەکی تر وە شاگردیل وەپێ وەت: «گەورەم،
بیل یەکم جار بچم هەر وەخت باوگم مرد،
خاکی بکەم و وەشونێ بام.» ٢٢ وەلێ عیسا وەپێ
وەت: «وەشونمەو بەو بیل تا مردگیل، مردگیل
خوێان خاک بکەن.»

عیسا واهێڵان ئارامەو کەید

٢٣ وەختێ عیسا سوار قایقەگە بی،
شاگردیلیشێ کەفتنە شونێ. ٢٤ لەناکاوا
دەریاچەگە بیە واهێڵان خراوێگ، جورێ
کە تافەگان نزیک بی قایقەگە بوەنە ژێر
ئاو. وەلێ عیسا خەفتوی. ٢٥ جا شاگردەگان
چین هەڵێسانن و وەپێ وەتن: «گەورەمان
نجاتمان بیە، چشتێ نەمەنیە لە بین بچیم.»
٢٦ عیسایش وەت: «ئێ کەم ئیمانیل، ئەڕا
ئیجورە زاوردان چود؟» ئمجا هەڵساد
و تەشەری دادە واگە و دەریاچەگە، جا
ئاشاسێگ کامڵ ئەورە گردە وەر. ٢٧ ئەوانە
سەریان سڕ مەنوی وە یەکترەکی پرسیان:
«ئیە چە جور ئایەمێگە کە تەنانەت وا و
دەریاچەیش لە لێ فەرمان بەن؟»

شەفای دو پیای خوودار

٢٨ وەختێ عیسا ڕەسیە میلکان جەدەریان وە
ئەو دەس دەریاچەگە، دو پیای خوودار کە وە
قەورسانەو هاتیانە دەیشت وەگەردیەو ڕوی
وە ڕوی بین. ئەو دو گلە ئەوقرە درنە بین
کە هویچکەسێگ نیەتویەنستیا لە ئەو ڕێە ڕەد
بود. ٢٩ ئەوانە کردنێ هاوار: «ئێ کوڕ خودا،
تو چ کارێ وە ئیمە دێرێ؟ هاتیەسە ئێرە تا
وەرجە وەختەگەی عەزاومان بێی؟» ٣٠ قێرێ
دویرتر لە ئەوانە ریەن گەوراێگ وراز خەریک
خواردن بین. ٣١ دێوەگان لاڵکیانە عیسا و
وەتن: «ئەگەر توای دەرمان بکێ، کلمان بکە
ناو ریەن ورازەگان.» ٣٢ عیسا وەپێان وەت:
«بچن.» جا دێوەگان دانە دەیشت و چینە
ناو ورازەگان، گشت ریەنەگە وە سەرەوخوارکی
چیاگەوە هویژە کردنە ناو دەریاچەگە و وەناو
ئاوەگە خنکیان. ٣٣ ورازوانەگان دەرچینە و
چینە ئەڕا ناو شار و گشت چشتێگ ئەڕا مەردم
وەتنەو، وە تایبەتی ئەو هەڵکەفتە کە وە سەر
ئەو خووداریلە هاتوی. ٣٤ ئمجا مەردم شارەگە
گشتێ دانە دەیشت تا عیسا بوینن، وەختێ
دینەی لاڵکیانە پێ تا لە مەنتەقەی ئەوانە بچود.

شەفای پیای فەلەج

٩ عیسا سوار قایقێگ بی و کردە ئەو دەس
دەریاچەگە و هاتە ئەڕا شارەگەی خوەی.
٢ ئمجا چەن نەفەر کە پیای فەلەجێ کەفتویە
ناو جێ، هاوردنە ئەڕا لای. وەختێ عیسا ئیمان
ئەوانە دی، وە فەلەجەگە وەت: «کوڕەگەم
دڵد قورس بو، گونایلد بەخشریا.» ٣ بڕێگ لە
ماموستایل تەورات وەلای خوێانا وەتن: «ئی
پیا کفر کەی.» ٤ وەلێ عیسا زانستیا وە چە
فکر کەن، وەت: «ئەڕا وەناو دڵەو فکریل
خراو کین؟ ٥ وەتن کامێان ئاسانترە: ئیە کە
”گونایلد بەخشریا،“ یا ئیە کە ”هەڵس و ڕێ
بکە“؟ ٦ وەلێ تا بزانین کوڕ ئنسان وەبان زەوی
دەسڵات بەخشین گونایل دێرێ» - جا وە
فەلەجەگە وەت: - «هەڵس، جیەگەد هەڵگر
و بچوە ئەڕا ماڵ.» ٧ ئەو پیا هەڵساد و چیە ئەڕا

مال. ٨ وەختێ جەماێەت ئی هەڵکەفتە دین،
زاورێان چی و خوداێگ جەڵاڵ دان کە ئیجور
دەسڵاتی وە ئنسان بەخشاس.

عیسا مەتا دەنگ کەید

٩ وەختێ عیسا وە ئەورە ڕەد بویا، پیاێگ
دی کە ناوێ مەتا بی و لە ناو باجگێرخانە
دانیشتوی. عیسا وەتە پێ: «وەشون منەو
بەو.» مەتایش هەڵساد و کەفتە شونێ.
١٠ وەختێ عیسا لە ماڵ مەتا وە سەر سفرە
نیشتوی، قێر فرەێگ وە باجگریل و گوناکاریل
هاتن و وەگەرد عیسا و شاگردەگانێ نیشتنە
سەر سفرە. ١١ وەختێ زانایل فرقەێ فەریسی
ئیە دین، وە شاگردەگان عیسا وەتن: «ئەڕا چە
ماموستاگەدان وەگەرد باجگریل و گوناکاریل
نان خوەێ؟» ١٢ وەڵێ وەختێ عیسا ئیە
شنەفت، فەرمایش کرد: «نەخوەشیلن کە
هەوەجیان کەفێە تەبیب، نە ئایەمیل ساق.
١٣ بچن و مانای ئی کەڵامە بفامن کە ”مە
بەزەیی توام نە قوروانی.“ ئەڕا ئیە کە مە ناتمە
تا سالحان، بەڵکەم تا گوناکاریل دەنگ بکەم.»

پرسیار لە باوەت ڕوژە

١٤ ئمجا شاگردیل یەحیا هاتنە ئەڕا لاێ
عیسا و وەتن: «ئەڕا ئیمە و فەریسیەیل
ڕوژە گریم، وەڵێ شاگردیل تو ڕوژە نیەگرن؟»
١٥ عیسا وە جواویان وەت: «ئێ بو مێوانیل
سویر تا وەختێ کە زاوا ها گەردیانەو،
ئازیەتباری بکەن؟ وەڵێ ڕوژیلی ڕەسێ زاوا
لە لێان سێنریەێ. ئەو وەختە ئەوانە ڕوژە
گرن. ١٦ هویچکەس یەێ تیکە پارچەێ نو
کە نەچیەسە ئاو، پینە نیەکێدە قێ دڵنگ
کویەنەوە، چوینکە پینەگە لە دڵنگەگە کەنرێد
و دڕیایەگەیشێ بەترەو بود. ١٧ هەر وە ئیجورە
شراو نو نیەکەنە ناو مەشکەیل کویەنە.
چوینکە مەشکەگان دڕیەن و شراوەگان ڕشێید
و مەشکەگان وە کیس چەن. بەڵکەم شراو
نو کەنە ناو مشکەیل نو تا هەر دگێان ساڵم
بمینن.»

زنیەو بین یەێ دویەت و شەفاێ یەێ ژن

١٨ وەختێ عیسا داشت ئی قسیەیلە ئەڕاێان
کردیا، وەناکاوە یەکی لە سەروکیل کەنیسە
هاتە ئەڕا لاێ و لە نوای زرانی دا زەوی و
وەت: «دویەتەگەم هەر ئیسە مرد. وەڵێ تو
بەو دەس بنە ملێ کە زنیەو بود.» ١٩ عیسایش
هەڵساد و وەگەرد شاگردەگانێ کەفتنە شون
ئەو پیا. ٢٠ هەر ئەو وەختە، ژنێگ کە دوانزە
ساڵ خوینریژی داشت و ڕەنج کیشیا، لە پشت
سەر عیسا نزیکیەو بی و دەس دا لیوەێ
بەتیەگەێ. ٢١ چوینکە لە لاێ خوێەو وەتوی:
«ئەگەر تەنیا دەس بیەمە قێ بەتیەگەیشێ،
شەفا گرم.» ٢٢ عیسا هەڵوگەردیا و ئەو ژنە
دی و فەرمایش کرد: «دویەتەگەم، دڵد قورس
بو، ئیماند شەفاد داس.» ژنەگە هەر ئەو
ئانە شەفا گرد. ٢٣ وەختێ عیسا چیە ناو
ماڵ سەروک کەنیسەگە، چەمەری ژەنیل و
جەماێەتێگ دی کە داشتن شین کردیان،
٢٤ فەرمایش کرد: «بچنە دەیشت. ئەڕا ئیە
کە دویەتەگە نەمردیە بەڵکەم ها ناو خەو.»
وەڵێ ئەوانە وە عیسا خەنین. ٢٥ وەختێ
جەماێەتەگە کردنە دەیشت، عیسا چیە ناو و

دەس دویەتەگە گرد و دویەتەگەیش هەڵسا.
۲۶ خەوەر ئی هەڵکەفتە وە سەرئانسەر ئەو
مەنتەقە پەخشەو بی.

شەفایێ دو پیایێ کور

۲۷ وەختێ عیسا وە ئەورە ڕەد بویا، دو
پیایێ کور کەفتنە شونێ و هاوار کردیان:
«ئێ کوڕ داود پادشا، بەزییدە پێمانا باێد.»
۲۸ وەختێ عیسا چیە ناو ماڵەگە، پیا کورەگان
هاتنە ئەڕا لایێ. عیسا وە لێیان پرسی: «باوەڕ
دێرین مە تویەنم ئی کارە بکەم؟» ئەوانە
وەتن: «بەڵێ، گەورەم.» ۲۹ ئمجا عیسا دەس
هاوردە چەویلیان و فەرمایش کرد: «با جور
ئیماندان بایە ڕێدان.» ۳۰ ئمجا چەویلیان واز
بی. عیسایش خاس هەڕەشە کردە پێیان و
فەرمایش کرد: «هوشدان بو کەسێگ وەئی
کارە ئاگادار نود.» ۳۱ وەلێ ئەوانە چینە دەیشت
و ئی خەوەریلە لە باوەت عیسا وە گشت ئەو
مەنتەقە پەخشەو کردن.
۳۲ هەر ئەو وەختە کە ئەو دو پیاگە چیانە
دەیشت، پیایێ خودارێگ کە لاڵ بی، هاوردنە
ئەڕا لایێ عیسا. ۳۳ وەختێ عیسا دێوەگە
وە لێ کردە دەیشت، زوان ئەو پیایێ لاڵە
واز بی. جەمایەت سەرێان سڕ مەنوی و
وەتیان: «ئیجور چشتێ هەرایەهەر وە ئیسرائیل
نوینریاس.» ۳۴ وەلێ فەریسیەیل وەتن: «ئەیو
دێویل وە مەیەت سەروک دێویل کەێدە
دەیشت.»

خەرمان فراوانە، کارکەریل کەمن

۳۵ عیسا وە گشت شاریل و ئاواییەگان
گەردیاد، وەناو کەنیسەگانیان تالیم دیاد و
خەوەر خوەش پادشایی خودا جار دیاد و
هەر ژان و نەخوەشیش شەفا دیاد. ۳۶ وەختێ
عیسا ئەو هەمگە جەمایەتە دی دڵێ ئەڕایان
سزیا، چوینکە جور پەسیل بێ شوان پەشێو
بین و سەرە لێیان شێویاوی. ۳۷ جا عیسا وە
شاگردەگانێ فەرمایش کرد: «کشتکاڵ فرەس
وەلێ کارکەر کەمە. ۳۸ جا، وە سایو کشتکاڵەگە
داوا بکەن تا کارکەریل ئەڕا درەو کشتکاڵەگەێ
کل بکێ.»

دوانزە ڕەسول

۱۰ ئمجا عیسا دوانزە شاگردەگەێ چڕیە
لایێ خوەێ و دەسڵات دا پێیان تا
روحیل ناپاک لە ئایەمیل دەر بکەن و هەر
ژان و نەخوەشیگ شەفا بێەن. ۲ ئیەسە ناو
ئەو دوانزە ڕەسولە: یەکمین شەمعون ناودار
وە پتروس وەگەرد ئاندریاس برایێ؛ یاقوب کوڕ
زبدی و یوحەنایێ برایێ؛ ۳ فیلیپوس و بەرتولما؛
توما و مەتایێ باجگر؛ یاقوب کوڕ حەلفای
و تەدای؛ ۴ شەمعون وڵات پارێز و یەهودایێ
ئەسخەریوتی کە عیسا دا دەس دشمەنەو.
۵ عیسا ئی دوانزە شاگردە کل کرد و فەرمان
دا پێیان: «نەچینە لایێ ناجویلەکەیل و نەچینە
ناو هویچ کام وە شاریل سامریەگان، ۶ بەڵکەم
بچنە لایێ پەسیل گوم بی قەوم ئیسرائیل.
۷ وەختێ دێرین چین ئی خەوەر جار بێەن کە
پادشایی ئاسمان نزیکە. ۸ نەخوەشیل شەفا
بێەن، مردگیل زنیەو بکەن، جوزامیەگان شەفا
بێەن، دێویل وەناو ئایەمیل دەر بکەن. وە
پەتی گەردینە و وە پەتیش بێەن. ۹ هویچ
تەڵا یا نقرە یا مسێگ وەناو قێوەنەگاندان
وەگەرد خوەدانەو نوین و ۱۰ ئەڕا گەردیاندان،
کوڵەبار یا شەوی زیایە یا کەوش یا گوچان
نەوەین؛ چوینکە نان کارکەر حەقیە. ۱۱ چینە
هەر شار یا ئاوایێگ، مینێ کەسێ بکەن کە
شایسە بود و تا وەخت تەرک ئەو شونە

وەناو ماڵەگەیٚ بمینن. ١٢ چینە هەر ماڵێگ
”سڵام بکەن.“ ١٣ ئەگەر ئەو ماڵە شایسە
بود، بەرەکەت سڵامەگەدان تێدە ملێانەو وەلیٚ
ئەگەر شایسە نەون بەرەکەت سڵامەگەدان
تێدەو ئەڕا خوەدان. ١٤ ئەگەریش کەسێگ
قەبوڵدان نەکرد یا گوش نیادە قسیەیلدان،
وەختیٚ لە ئەو ماڵە یا شارە تێینە دەیشت، توز
پایلدان بتەکنن تا شایەتێگ وە زد ئەوانە بود.
١٥ وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، لە ڕوژ داوەری،
تاموڵ موجازات ئەڕا شاریل سودوم و غومورە
ئاسانترە تا ئەڕا ئەو شارە.

١٦ «بنوڕن مە ئیوە جور پەسیل کلدان کەمە
ناو گورگێل. جا جور مار هوشیار بون و جور
کەموتەر بیتاوان. ١٧ هوشدانە مەردمەو بود،
چوینکە ئەوانە دەنەدانە دەس دادگایل و وەناو
کەنیسەگانیان قەمچیدان دەن. ١٨ وەبونەیٚ مە
بەنەدانە لایٚ فەرمانداریل و پادشایل تا وە نوای
ئەوانە و ناجویلەکەیل شایەتی بێین. ١٩ وەختیٚ
دەنەدانە دەسەو، نگران نوین چوی قسیە بکێن
یا چە بویشین. چوینکە وە ئەو ساتە ئەو چشتە
کە بایە بویشین وەپێدان درێید. ٢٠ چوینکە
ئەیو کە قسیە کەی ئیوە نین، بەڵکەم روح
باوگ ئاسمانیدانە کە وە زوان ئیوە قسیە کەی.
٢١ برا، براگەیٚ و باوگ، ڕوڵەگەیٚ دەیە دەس
مەرگ. مناڵیل ئەڕا داڵگ و باوگێان هەڵسن
و دەنێانە وەر کوشت. ٢٢ گشتیەکی وەبونەیٚ
ناو مە قینێانە لێدان تیٚ. وەلیٚ هەر کەس تا
وە ئاخر بەردەوام بمینیٚ، نجات پەیا کەی.
٢٣ وەختیٚ وەناو شارێگ ئازاردان دان، دەربچنە
ئەڕا شارێگ تر. وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
وەرجە ئیە کە لە گشت شارەگان ئێسرائیل رەیٚ
بین، کوڕ ئنسان تێد.

٢٤ «شاگرد، وە ماموستاگەیٚ خوەیٚ سەرتر
نیە و خوڵامیش وە ئەرواو خوەیٚ گەوراتر
نیە. ٢٥ ئەڕا شاگرد ئیە بەسە جور ماموستاگەیٚ
خوەیٚ بود و خوڵامیش جور ئەرواوەگەیٚ.
ئەگەر وە سایو ماڵ وەتنە بعەلزبول کە هەر
ئەو شەیتانەسە، چەنیٚ فرەتر بنەماڵەگەیٚ بەیٚ
ناو کەن؟

٢٦ «جا ڕخدانە لێان نەچود. چوینکە هویچ
چشتیٚ شاریایەو نیە کە ئاشکرا نود و هویچ
چشت نوقمیگ نیە کە دیار نێید. ٢٧ هەر چی
وەناو تیەریکی وەپێدان ئویشم، وەناو ڕوشنایی
بویشن و هەر چی وە پچە شنەفین، لە
بان ماڵیل جار بێەن. ٢٨ وە کەسیلێگ کە
جەسە کوشن وەلیٚ تویەنایٚ کوشتن گیان
نێرن ڕخدان نەچود؛ بەڵکەم وە ئەوە ڕخدان
بچود کە تویەنیٚ گیان و جەسە وەیەکەو وەناو
جەهەنم نابود بکیٚ. ٢٩ مەگەر دو مەلویچگ
نیەفروشنە یەیٚ پویل سیە؟ وەلیٚ تەنانەت
یەیٚ مەلویچگیش بی خاست باوگ ئاسمانیدان
نیەکەفێە زەوی. ٣٠ تەنانەت موییل سەر ئیوە
وە تەمامی ژماریاس. ٣١ جا ڕخدان نەچود، ئیوە
فرەتر لە هەزاران مەلویچگ تیەرزیەن.

٣٢ «هەر کەس لە لایٚ مەردمەو مە ئێقرار
بکیٚ، منیش وە نوای باوگم کە ها ئاسمان،
ئێقراریٚ کەم ٣٣ وەلیٚ هەر کە لە لایٚ مەردمەو
مە حاشا بکیٚ، منیش وە نوای باوگم کە ها
ئاسمان، حاشایٚ کەم.

٣٤ «گومان مەکەن کە هاتمە تا ئاشتی
و سڵامەتی وە زەوی بارم. ناتمە تا ئاشتی
و سڵامەتی بارم، بەڵکەم تا شمشێر بارم!
٣٥ چوینکە هاتمە تا:

«کوڕ وە زد باوگیٚ،
دویەت وە زد داڵگیٚ،
وەوی وە زد خەسویرەی هەڵگرنم.
٣٦ دشمەنیل هەر کەس، بودە
بنەماڵەگەیٚ خوەیٚ.“

Building Bridges with the Word

٣٧ «هەر کەسێگ باوگ یا داڵگ خوەێ
فرەتر وە مە دوس بیاشتوید لایق مە نیە؛ هەر
کەیش کوڕەگەێ یا دویەتەگەێ فرەتر لە مە
دوس بیاشتوید لایق مە نیە. ٣٨ هەر کەس
سەلیبەگەێ خوەێ هەڵنەگرێ و وەشون منەو
نای لایق مە نیە. ٣٩ هەر کەس بتواێ گیان
خوەێ بپارێزنێ، وە دەسێ دەێ، هەر کەس
گیان خوەێ وەبونەێ مە وە دەس بێی، گیان
خوەێ وە دەس تیەرێ.
٤٠ «هەر کەس ئیوە قەبوڵ بکێ مە قەبوڵ
کردێە، هەرکەیش مە قەبوڵ کرد ئەوە کە
مە کل کرد قەبوڵ کردێە. ٤١ هەر کەس
پەێخەمەرێگ وەبونەێ پەێخەمەر بوینێ
قەبوڵ بکێ دەسخوەشانەێ پەێخەمەرێگ
گرێ، هەرکەیش ئایەم سالحانێگ وەبونەێ
سالح بوینێ قەبوڵێ بکێ دەسخوەشانەێ ئایەم
سالحانێگ گرێ. ٤٢ هەر کەس وە یەکێ لە
ئێ بویچگیلە، وەبونەێ ئیە کە شاگرد منن،
تەنانەت جامێ ئاو سەرد بیدە دەسێانەو وە
ڕاسێ، وەپێدان ئویشم، بێ دەسخوەشانە
نیەمینێ.»

قسیەیل عیسا لە باوەت یەحیاێ تەعمیددەر

١١ وەشون ئیە کە عیسا ئێ فەرمانیلە وە
دوانزە شاگردەگەێ دا، وە ئەوره چێ تا
وەناو شارەگانێان تالیم بیێد و بانگەوازێ بکێ.
٢ وەختێ یەحیا وەناو زندان، لە کاریل
مەسیح وادە دریاێ شنەفت، شاگردەگانێ
کل کرد ٣ تا وە عیسا بپرسن: «توی هەر
ئەویدە کە باێە باێد، یا چەوەڕێ یەکێگ تر
بویمن؟» ٤ عیسا وە جواویان وەت: «بچن
و ئەوە کە شنەفین و دوینین وە یەحیا
بویشن کە، ٥ کوریل دوینن، شەلەگان ڕێ
کەن، جوزامیەگان شەفا گرن، کەڕیل شنەفن،
مردگیل زنیەو بون و وە کەمدەسیل خەوەر
خوەش دریەد. ٦ خوەش وە حاڵ کەسێگ کە
وە من شک نەکەێ.»
٧ وەختێ شاگردیل یەحیا چین، عیسا
لە باوەت یەحیا شرو کردە قسیەو وە
جەماێەت وەت: «ئیوە چینە ناو بیاوان تا چ
چشتێگ بوینین؟ چین تا زەلێگ بوینین کە
وا شەکنێدەوێ؟ ٨ جا ئەڕا دین چ چشتێگ
چین؟ ئەڕا دین پیاێگ کە دڵنگ گران
قیمەت کردێەسە وەر؟ ئەوانە کە دڵنگیل
گران قیمەت کەنە وەر هانە ناو قەسریل
پادشایل. ٩ جا ئێ ئەڕا دین چە چین؟ ئەڕا
دین پەێخەمەرێگ؟ بەڵێ، وەپێدان ئویشم
ئەوە کەسێگە کە وە پەێخەمەریش سەرترە.
١٠ یەحیا هەر ئەوەسە کە لە کتاو مەلاکی
پەێخەمەر لە باوەتێەو نویسریاس:
«”ئێرنگە مە پێخام هاوەر خوەم وەرجە
تو کل کەم
تا ڕێەگەد وە نوای پاد گورجەو بکێ.“
١١ وە ڕاسێ، وەپێدان ئویشم، کەسێگ گەوراتر
لە یەحیاێ تەعمیددەر لە داڵگ نەزایە؛ وەلێ
بویچگترین وەناو پادشایی ئاسمان، وە ئەوە
گەوراترە. ١٢ وە ڕوژگار یەحیاێ تەعمیددەر
تا ئیسە، سەخت هویژم بردنەسە پادشایی
ئاسمان، هێزداریلیش تەقالا کەن داگیرێ بکەن.
١٣ چوینکە گشت پەێخەمەریل و هەرئیجورە
تەوراتیش تا هاتن یەحیا لە باوەت پادشایی
خودا پێشگویی کردیان. ١٤ ئەگەریش بتواین
قەبوڵ بکێن، یەحیا هەر ئەلیاس پەێخەمەرە
کە باێە باێد. ١٥ هەر کەس گوش شنەوا دێرێ
بشنەفێ.

١٦ «وەلیٚ ئی نەتەوە وە چە وێنە بکەم؟ هەر
مەننە منالٚیلێگ کە وەناو بازار نیشن و هاو
بازییلیٚان چڕن و ئویشن:
١٧ «”ئەڕادان دوزەڵە ژەنیمن، هەڵپەڕگە
نەکردین؛
مور هاوردیم، شین نەکردین.“
١٨ چوینکە یەحیا هات نە خوەیٚ و نە نوشی؛
ئویشن، ”خوو دێریٚ.“ ١٩ کوڕ ئنسان هات،
خوێد و نوشید؛ ئویشن، ”بنوڕنە پێەو پیایٚگە
نوسن و شراو خوەر، دوس باجگریل و
گوناکاریل.“ وەلیٚ ڕاسی و درسی زانیاری، وە
کردەوەیلێەو کەفێدە دەیشت.»

شاریلێگ کە ئیمان ناوردن

٢٠ ئەو وەختە عیسا شرو کردە سەرزەنشت
شاریلێگ کە فرەتر موجزەیلیٚ وە ئەورە ئەنجام
گردوی، چوینکە ئەوانە توبە نەکردوین.
٢١ عیسا فەرمایش کرد: «وای وە حاڵد،
ئیٚ شار خورەزین! وای وە حاڵد، ئیٚ شار
بەیت‌سیدا! چوینکە ئەگەر موجزەیلێگ کە
وەناو ئیوە کریا وەناو شاریل سور و سیدون
بکریاد، مەردم ئەورە هەر وە زویەو جل و
پەڵاس ئازیەتی کردیانە وەر و لەناو خوڵەکەو
و توبە کردیان. ٢٢ وەلیٚ ئویشمە پێدان کە وە
ڕوژ داوەری، تامولٚ موجازات ئەڕا شاریل سور
و سیدون ئاسانترە تا ئەڕا ئیوە. ٢٣ تنیش ئیٚ
شار کەفەرناحوم، تواسیایٚ تا وە فەڵەک سەر
بەرزەو کەی؟ هەراێهەر، بەڵکەم کەفێدە بن
جهان مردگیل. چوینکە ئەگەر موجزەیلیٚ کە
وەناو تو کریاس وەناو سودوم بکریا، ئەو شارە
تا ئیمڕو مەنیادیٚ. ٢٤ وەلیٚ وەپێدان ئویشم وە
ڕوژ داوەری، تامولٚ موجازات ئەڕا سودوم
ئاسانترە تا ئەڕا توی.»

بان ئەڕا لایٚ مە، مە ئاشاسێگ دەمە پێدان

٢٥ هەر ئەو وەختە، عیسا جار دا: «ئیٚ
باوگە، خاون ئاسمان و زەوی، سپاسد کەم
کە ئی چشتەیلە، وە زانیاریل و ئایەمیلێگ کە
فام دێرین شاردیدەسەو ئەڕا منالٚیل بویچگ
ئاشکرایٚ کردیدە. ٢٦ بەڵیٚ، باوگە، چوینکە
خوەشنودی تو وە ئیە بی. ٢٧ باوگم گشت
چشتێگ وە مە سپاردیە. هویچکەس کوڕ
نیەناسیٚ بێجگە باوگ، هویچکەیش باوگ
نیەناسیٚ بێجگە کوڕ و ئەوانە کە کوڕ بتوایٚ
باوگ ئەڕاێان ئاشکرایٚ بکیٚ.
٢٨ «بانە ئەڕا لایٚ مە ئیٚ گشت زامەت
کیشیل و گرانباریل، کە مە ئاشاسێگ دەمە
پێدان. ٢٩ هویەیٚ مە بخەنە ملدانەو لە مە
تالیم بگرن، چوینکە مە ئارام و دڵنەرمم و
ئیوە وەناو گیان خوەدان ئاشاسێگ پەیٚا کەین،
٣٠ چوینکە هویەیٚ مە ڕەحەتە و بارم سوکە.»

سایٚو ڕوژ شەبات

١٢ وە ئەو وەختە عیسا وە ڕوژ شەبات
کە هەر ئەو شەمەیٚ موقەدەس
جویلەکەیلەسە وەناو زەویزاریل گەنم ڕەد بویا.
شاگردیلیٚ لە ورسیای شرو کردنە کەنین و
خواردن گولٚ گەنمەگان. ٢ وەلیٚ زانایل فرقەیٚ
فەریسی وەختیٚ ئیە دین وە عیسا وەتن: «بنوڕ،
شاگردیلد کاریٚ کەن کە وە ڕوژ شەبات ڕەوا
نیە.» ٣ عیسا جواو دا: «مەر نەخوەنینە داود
پادشا چە کرد، وەختیٚ خوەیٚ و یارەگانیٚ
ورسیان بی؟ ٤ چوی داود چیە ناو مالٚ خودا
و نانیٚ کە تەقدیس بی خوارد، هەر چەن
خواردن ئەو نانە نە ئەڕا خوەیٚ و نە ئەڕا
یارەگانیٚ ڕەوا نوی، بەڵکەم تەنیا ئەڕا کاهنیل

ڕەوا بی؟ ٥ یا مەر وەناو تەورات نەخوەنینە کە
وە ڕوژ شەبات کاهنیل وەناو مابەد، وەبونەیٚ
وەجیٚ هاوردن کارەگەیان حرمەت ڕوژ شەبات
نیەپارێزنن، وەلیٚ تاوانبار وە حساو نیەتیەن؟
٦ وەپێدان ئویشم کەسێگ ها ئێرا کە لە مابەد
گەوراترە. ٧ ئەگەر مانایٚ ئی کەڵامە بفامیاین
کە ”مە بەزەیی توام نە قوروانی“ دی بیتاوانیل
ماکوم نیەکردیاین. ٨ چوینکە کوڕ ئنسان سایۆ
ڕوژ شەباتە.»

شەفایٚ پیایٚ کوچ

٩ ئمجا عیسا ئەورە هیشتەجیٚ و چیە ناو
کەنیسەگەیان. ١٠ وەناو کەنیسەگە پیایٚ بی
کە یەیٚ دەسیٚ وشک بوی. لە عیسا پرسین:
«ئیٚ شەفا داین وە ڕوژ شەبات ڕەواس؟» ئیە
وەتن تا دەسپێچکیٚ بیاشتون کە بختێگ بکەنە
پێەو. ١١ عیسا وەتە پێان: «ئەگەر یەکی وە
ئیوە پەسێگ بیاشتود و ئەو پەسە وەناو ڕوژ
شەبات بکەفێە ناو چاێگ، ئیٚ نیەگریدیٚ و لە
چا دەریٚ نیەتیەریٚ؟ ١٢ ئیسە ئنسان چەنیٚ وە
پەس فرەتر تیەرزێد! جا خاسیٚ کردن وە ڕوژ
شەبات ڕەواس.» ١٣ ئمجا عیسا وە پیاگە وەت:
«دەسد دریژەو بکە!» پیاگەیش دەسیٚ دریژەو
کرد و جور ئەو دەسەگەی ساقەو بی. ١٤ وەلیٚ
فەریسیەیل چینە دەیشت و مەشویرەت کردن
کە عیسا چوی بکوشن.

خزمەتکار هەڵوژاردەیٚ خودا

١٥ عیسایش کە لە ئیە ئاگادار بی، ئەو شونە
هیشتەجیٚ. قێر فرەێگ وە مەردم کەفتنە شونیٚ
و ئەویش گشتێان شەفا دا و ١٦ وەپێان دەستور
دا وە لایٚ مەردم نویشن ئەوە کیە. ١٧ ئیجورە
بی تا قسیەیگ کە ئەشعەیایٚ پەێخەمەر
وەتوی باێە دی کە ئویشیٚ:

١٨ «ئیەسە خزمەتکارەگەم کە
هەڵیوژاردمە،
ئەیو عەزیزمە کە گیانم لە لیٚ خوەشنودە.
روح خوەم نەمە ملێەو،
ئەیویش دادپەروەری وە قەومیل
جار دەیٚ.
١٩ شەڕ نیەکیٚ و هاوار نیەکیشیٚ،
کەسێگیش دەنگیٚ وەناو کویچەگان
نیەشنەفیٚ.
٢٠ زەل تومێایٚ نیەشکنید و
پلیتەی پڕتەپڕتکەر نیەکوشنێدەو،
تا وەختێگ کە دادپەروەریٚ وە سەرکەفتن
برەسنیٚ.
٢١ ناو ئەیو بودە ئمید گشت قەومیل.»

عیسا و بعەلزبول

٢٢ ئمجا پیایٚ خوودارێگ کە کور و لاڵ
بی هاوردنە ئەڕا لایٚ عیسا و ئەیویش
شەفایٚ دا، جوری کە تویەنست قسیە بکیٚ
و بوینی. ٢٣ مەردمەگە گشتێان سەریان سڕ
مەن و وەتن: «ئیٚ بو ئی پیا کوڕ داود
پادشا بود؟» ٢٤ وەلیٚ وەختیٚ فەریسیەیل ئیە
شنەفتن، وەتن: «ئی پیا تەنیا وە مەیەت
بعەلزبول، سەروک دێویل، دێوەگان کەێدە
دەیشت.» ٢٥ عیسا کە فکریلێان زانستیاد
وەپێان وەت: «هەر مەمڵەکەتێگ کە وە زد
خوەیٚ هەڵسیٚ، لە بین چود، هەر شار یا
ماڵێگیش وە زد خوەیٚ هەڵسیٚ، بەردەوام
نیەمینیٚ. ٢٦ ئەگەریش شەیتان، شەیتان بکێدە
دەیشت، وە زد خوەیٚ هەڵساس. جا چوی
حوکومەتەگەیٚ بەردەوام مینیٚ؟ ٢٧ ئەگەر مە
وە مەیەت بعەلزبول دێویل کەمە دەیشت،
شاگردیل ئیوە وە مەیەت کی ئەوانە کەنە
دەیشت؟ جا ئی شاگردیلدانە، بونە داوەریلدان.

٢٨ وەلێ ئەگەر مە وەگەرد روح خودا دێویل
دەر کەم، دڵنیا بون کە پادشایی خودا هاتیەسە
ملدانەو. ٢٩ یا چوی کەسێگ تویەنێ بچوە
ناو ماڵ پیاێگ هێزدار و دارایەگەێ چەپاو
بکێ، مەر ئیە کە یەکم جار ئەو پیاێ هێزدارە
بوەسیدەو. ئمجا وە ڕاسی تویەنێ ماڵەگەێ
چەپاو بکێ. ٣٠ هەر کەس وەگەرد مە نیە وە
زد منە و هەر کەس وەگەرد مە گردەو نەکێ،
تویچنێدە یەکەو. ٣١ جا وەپێدان ئویشم هەر
گونا و هەر کفرێگ کە ئایەم بکێ بەخشریەد؛
وەلێ کفر کردن وە روح خودا، نیەوەخشرێ.
٣٢ هەر کەس وە زد کوڕ ئنسان قسیەیگ
بویشی، بەخشریەد، وەلێ هەرکەس وە زد
روحالقودوس قسیەیگ بویشی، نە وە ئی دەورە
و نە وە دەورەی وەرەڕوی، نیەوەخشرێ.
٣٣ «ئەگەر میوەێ خاس تواین، دارەگدان
باێە خاس بود، چوینکە دار خراو میوەێ خراو
دەێدە دەس. دار لە میوەگەێ بود بناسێ.
٣٤ ئێ هەفی زادەیل، ئیوە کە شەڕئاشوین، چوی
تویەنین قسیەێ خاس بکێن، چوینکە زوان لە
ئەو چشتە ئویشێ کە دڵ لە لێ نیقەڵتوزە.
٣٥ ئایەم خاس وە خەزانەی خاس دڵی، خاسێ
وە بار تیەرێ، ئایەم خراویش وە خەزانەی خراو
دڵی، خراوی وە بار تیەرێ. ٣٦ وەپێدان ئویشم:
هەر کەڵام پویچێگ کە مەردم وە زوان بارن،
وە ڕوژ داوەری حساوێ دەنەو. ٣٧ چوینکە وە
قسیەگان خوەد بیتاوان وە حساو تێید و وە
قسیەگان خوەدیش ماکوم کرێید.»

داواێ نیشانەێگ لە عیسا

٣٨ ئمجا قێرێ وە ماموستایل تەورات و
فەریسیەیل وەتنە عیسا: «ماموستا، توایم
نیشانەێگ لە لێد بوینیمن.» ٣٩ وەلێ عیسا
جواویان دا: «نەتەوەێ شەڕئاشو و داوانپێس
داواێ نیشانەێگ کەن. وەلێ نیشانەێگ نێرێیدە
پێان، بێجگە نیشانەێ یونس پەێخەمەر.
٤٠ چوینکە هەر ئەوجورە کە یونس پەێخەمەر
سێ ڕوژ و سێ شەو لەناو زگ ماسی گەوراێگ
بی، کوڕ ئنسانیش سێ ڕوژ و سێ شەو وە
ناخ زەوی مینێد. ٤١ مەردم شار نەینەوا وە
ڕوژ داوەری وەگەرد ئی نەتەوە زنیەو بون
و ماکومێان کەن، چوینکە ئەوانە وەبونەێ
بانگەوازی یونس توبە کردن، بنوڕن، کەسێگ
گەوراتر لە یونس ها ئێرا. ٤٢ وە ڕوژ داوەری،
مەلەکەێ باشور وەگەرد ئی نەتەوە زنیەو بود و
ماکومێان کەێد، چوینکە ئەوە وە ئەو سەر دنیا
هات تا زانیاری سلێمان پادشا بشنەفێ، بنوڕن،
کەسێگ گەوراتر لە سلێمان ها ئێرا.
٤٣ «وەختێ روح ناپاک وە کەسێ تێدە
دەیشت، چود وەرو جایل وشک و بی ئاو تا
شونێگ ئەڕا مەنن بوینیدەو، وەلێ پەێا نیەکێ.
٤٤ جا ئویشێ: ”دوارە چمە ئەڕا مالەگەێ خوم
کە لەلێ هاتمە دەیشت.“ وەلێ وەختێ ڕەسدە
ئەورە ماڵەگە چوڵ و گزێ دریاێ و ترک
تەمیس دوینی، ٤٥ جا چود و هەفت روح
شەڕئاشوتر لە خوەێ تیەرێ و گشتێان چنە
ناوێ نیشتەجێ بون. ئاخر ئەو ئایەمە خراوتر
لە ڕوژ یەکمێ بود. ئاخر ئی نەتەوەێ شەڕئاشوە
ئیجورە بود.»

داڵگ و برایل عیسا

٤٦ وە ئەو وەختە کە هێمراێ عیسا وەگەرد
مەردمەو قسیە کردیا، داڵگ و برایلێ وە
دەیشت وساوین و تواسیان وەگەردێ قسیە
بکەن. ٤٧ جا یەکی هات وە عیسا وەت:
«داڵگ و برایلد وە دەیشت وسانە و توان
وەگەردد قسیە بکەن.» ٤٨ وەلێ عیسا وە ئەوە
کە ئی قسیە وەپێ وەتوی، جواو دا: «داڵگم

کیه؟ برایلم کین؟» ٤٩ ئمجا دەس کیشا ئەڕا
شاگردیلی و وەت: «ئیانەنە دالگ و برایلم!
٥٠ چوینکە هەر کەس خاست باوگم کە ها ناو
ئاسمان وە جێ باریٚ، برا و خویشگ و دالگ
منە.»

مەسلەت جفتیار

١٣ هەر ئەو ڕوژە، عیسا وە ماڵ هاتە
دەیشت و لە لیوەیٚ دەریاچەیٚ
جەلیل دانیشت. ٢ جەمایەت فرە گەوراێگ
دەور عیسا گردن ئەوجورە کە سوار قایقێگ
بی و دانیشێدە ناویٚ، جەمایەتەگەیش گشتیٚ
وە لیوەیٚ دەریاچەگە وساوین ٣ عیسا چشتیل
فرەێگ وە مەسلەتەو ئەڕاێان تاریف کرد.
فەرمایش کرد: «جفتیارێگ ئەڕا تویەم خستن
چیە دەیشت. ٤ وەختیٚ تویەم خستیا، بڕێگ لە
تویەمەگان کەفتنە ناو ڕیٚ و باڵەندەیل هاتن
و خواردنێان. ٥ بڕێگتر لە تویەمەگان کەفتنە
ناو زەوی کوچگین کە خاک فرەێگ نیاشت؛
جا زوی سەوز کردن، چوینکە خاکەگەیٚ
تەنگ بی. ٦ وەلیٚ وەختیٚ خوەر هەڵات سزیان.
چوینکە ریشە نیاشتن، وشک بین. ٧ بڕێگتر
لە تویەمەگان کەفتنە ناو دڕگەگان و دڕگەگان
گەورا بین و خنکاننیان ٨ وەلیٚ باقی تویەمەگان
کەفتنە ناو زەوی خاس و بەر هاوردن: بڕێگ
سەد بەرابەر، بڕێگ شەس و بڕێگ سی
بەرابەر. ٩ هەر کەس گوش شنەوا دێریٚ،
بشنەفیٚ.»
١٠ ئمجا شاگردەگان هاتنە ئەڕا لایٚ عیسا و
لە لیٚ پرسین: «ئەڕا وە مەسلەتەو وەگەردێان
قسیە کەی؟» ١١ عیسایش جواو دا: «دەرک
رازیل پادشایی ئاسمان وە ئیوە دریاس، وەلیٚ وە
ئەوانە نێریاس. ١٢ چوینکە وە ئەو کەسە کە
دێریٚ، فرەتر درێید تا وە فراوانی بیاشتوی، وەلیٚ
ئەو کەسە کە نێری، هەر ئەوەیشە کە دێریٚ
لە لیٚ سینرێدەو. ١٣ وە ئی بونە وەگەردێانەو وە
مەسلەتەیل قسیە کەم، چوینکە:

«نورن، وەلیٚ نیوینن؛
گوش تەکنن، وەلیٚ نیەشنەفن و نیەفامن.

١٤ وە ڕاسی نەبوەت ئەشعەیایٚ پەێخەمەر لە
باوەت ئەوانە هاتە دی کە ئویشیٚ:

«”وە ڕاسی ئیوە شنەفین، وەلیٚ هەراێهەر
نیەفامین؛
وە ڕاسی ئیوە نوڕین، وەلیٚ هەراێهەر
حالیدان نیود.
١٥ چوینکە ئی قەومە دڵیان ڕەقەو بیە،
گوشیلێان سەنگینەو بیە،
چەویلیان نویقاننە،
نەخوایٚ وە چەویلیان بوینن
و وە گوشیلێان بشنەفن
و وە دڵیلێان بفامن
و هەڵوگەردیەن و منیش شەفایان بێەم.“

١٦ وەلیٚ خوەش وە حاڵ چەویل ئیوە چوینکە
دوینن، خوەش وە حاڵ گوشیلدان چوینکە
شنەفن. ١٧ وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم فرەێگ لە
پەێخەمەریل و ئایەمیل سالح ئاوەختی داشتن
ئەوە کە ئیوە دوینین، بوینن و نین، ئەوەیشە کە
ئیوە شنەفین، بشنەفن و نەشنەفتن.
١٨ «جا گوش بێەنە مانایٚ مەسلەت
جفتیارەگە: ١٩ وەختیٚ کەسێگ کەڵام پادشایی
خودا شنەفیٚ وەلیٚ نیەفامیدیٚ، ئەو شەڕێاشوە
تێد و کەڵامیٚ کە وەناو دڵی کاڵیاس، دزیدیٚ.
ئیە هەر ئەو تویەمەسە کە کەفتیەسە سەر
ڕیٚ. ٢٠ تویەمی کە کەفێدە ناو زەوی کوچگین،
کەسێگە کە کەڵام خودا شنەفیٚ و زویزی وە
شادی قەبوڵیٚ کەی، ٢١ وەلیٚ چوینکە وەناو
خوەیٚ ریشە نێری، تەنیا قێر کەمێگ دەوام
تیەریٚ. وەختیٚ وەبونەیٚ کەڵام، تویش بەرد یا

عەزاو تێ، زویزی لە ئیمان کەفێ. ٢٢ تویەمی کە
کەفێیە ناو دڕگیل، کەسێگە کە کەڵام شنەفێ،
وەلێ نگرانییل ئی جهان و فریو دەوڵەمەنی،
کەڵامەگە خنکنێد و بی بەرێ کەێد. ٢٣ وەلێ
تویەمێگ کە کەفێیە ناو زەوی خاس، کەسێگە
کە کەڵام شنەفێ و فامیدەێ و بەردارەو بود،
سەد، شەس یا سی بەرابەر بەر تیەرێ.»

مەسلەت غەلتاس

٢٤ عیسا مەسلەت تریش ئەڕاێان هاورد و
وەت: «پادشایی ئاسمان مینێدە پیاێ کە وەناو
زەویزارەگەی تویەم خاس وەشان. ٢٥ وەلێ
وەختێ خزمەتکارێلێ خەفتوین، دشمەنەگەی
هات و لە ناو گەنمەگەێ، غەلتاس وەشان
و چی. ٢٦ وەختێ گەنمەگە سەوز کرد و
گوڵ کرد، غەلتاسەگانیش کەفتنە دەیشت.
٢٧ خوڵامیل ساێو ماڵەگە چینە ئەڕا لاێ و
وەتنە پێ: "ئەرواو، مەر تو وەناو زەویزارەگەد
تویەم خاس نەوەشانیدە؟ جا ئی غەلتاسەیلە
لە کورە هاتنە؟" ٢٨ ئەرواو وەتە پێان: "ئیە
کار دشمەنە." خوڵامەگان وە لێ پرسین: "تواێ
بچیم وژارێان بکێم؟" ٢٩ وەلێ ئەرواوەگە وەت:
"نە! نەخواێ وەخت وژار کردن غەلتاسەگان،
گەنمەگانیش وە گەردێانەو لە ریشە بکەنین.
٣٠ بیلن تا وەخت درەو هەر دگێان وەیەکەو
برەسن. لە وەخت درەو وە درەوکەرەگان ئویشم
یەکم جار غەلتاسەگان وژار بکەن و بنەنێانە
بافە تا بسزننێان، وەلێ گەنمەگە گردەو بکەن
و بکەنەێ ناو ئەمبارەگەم."»

مەسلەت دەنگ خەردەل و خەویرترش

٣١ عیسا ئەڕاێان مەسلەتیگ تر هاورد و
فەرمایش کرد: «پادشایی ئاسمان جور دەنگ
خەردەلیگە کە یەکی هەڵێگرێد و وەناو
زەویزارەگەێ کاڵێدەێ. ٣٢ هەر چەن دەنگ
خەردەل وە گشت دەنگەگان بویچگترە، وەلێ
وەختێ سەوز کەی وە گشت گیایل باخەگە
گەوراتر بود و بودە دارێگ، ئەوقرە کە
باڵەندەیل ئاسمان تیەن وەناو پەلەگانێ لانە
درس کەن.»
٣٣ ئمجا عیسا مەسلەتیگ تر ئەڕاێان هاورد
و فەرمایش کرد: «پادشایی ئاسمان جور
خەویرترشیگە کە ژنێگ هەڵگرد و وەگەرد
سێ لنگە ئارد دادەێ یەکا تا گشت خەویرەگە
هەڵبایێ.»
٣٤ عیسا ئی چشتیلە گشتێ وە مەسلەتیلەو
ئەڕا جەماێەتەگە وەت و بێ مەسلەت هویچ
ئەڕاێان نەوەت. ٣٥ ئیجورە بی تا پێشگویی
پەێخەمەر کە وە کتاو زەبور نویسریاس باێە
دی کە ئویشێ:

«مە دەمم واز کەم و وە مەسلەتیلەو
قسیە کەم،
ئەو چشتە کە وە دامەزرانن جهان
شاریاسەو، ئویشمێ.»

شیو کردن مەسلەت غەلتاسەگان

٣٦ ئمجا عیسا جەماێەتەگە هیشتەجێ و
چیە ئەڕا ماڵ. شاگردیلی هاتنە ئەڕا لاێ و
وەتن: «مەسلەت غەلتاسەگان ناو زەویزارەگە
ئەڕامان شیو بکە.» ٣٧ عیسا وە جواویان
وەت: «کەسێگ کە تویەم خاس وەناو
زەویزار وەشنێ، کوڕ ئنسانە. ٣٨ زەویزار،
ئی جهانەسە؛ تویەم خاسیش، ڕوڵەیل
پادشایی خوەدان. غەلتاسەگان، ڕوڵەیل ئەو
شەڕئاشونە؛ ٣٩ ئەو دشمەنە کە غەلتاسەگان
وەشان، ئبلیسە. وەرز درەویش، ئاخر ئی
دەورانەسە؛ درەوکەرەگانیش، فریشتەیلن.
٤٠ هەر ئەوجورە کە غەلتاسەگان وژار کەن و

وەناو ئاگر سزننەیان، ئاخر ئی دەورانە هەر
ئیجورە بود. ٤١ کورِ ئنسانیش فریشتەگانێ کل
کەی و ئەوانە هەر چشتێگ کە بودە بایس
گونا و گشت کەسیلێگ کە یاسایل خودا
نەنە ژێر پا لە پادشایێ خودا گردەو کەن و
٤٢ فرەیان دەنە ناو کویرەیێ ئاگر، شونێگ کە
گیرە و دگان وەبان یەک ساین بود. ٤٣ ئمجا
ئایەمیل سالح وەناو پادشایی باوگیان، جور
خوەر درەوشیەنەو. هەر کەس گوش شنەوا
دێرێ بشنەفێ.

مەسلەت گەنج و مرواری

٤٤ «پادشایی ئاسمان جور گەنجێگە کە
وەناو زەویزارێگ شاریاویدەوە، جا یەکی پیایێ
کەید و وە دوارە شارێدیەو، ئمجا وە خوەشیەو
چود هەر چی دێرێ فروشێد و ئەو زەویزارە
سێنێ.
٤٥ «هەر ئیجورە پادشایی ئاسمان جور
بازرگانێگە کە وەشون مرواریل فرە خاس
گەردی. ٤٦ وەختێ یەێ مرواری فرە بایەخ پەیا
کرد، چی و هەر چی داشت فروت و ئەو
مرواریە سەند.

مەسلەت تور ماسیگری

٤٧ «هەر ئیجورە پادشایی ئاسمان جور
تورێگە کە خریا ناو دەریا و گشت جور
ماسیێگ چیە ناوێ. ٤٨ وەختێ تورەگە پڕ بی،
کیشانێ ناو ساحل. ئمجا دانیشتن و خاسەگانێ
خستنە ناو سەوەتە، وەلێ خراوەگان فرە دان.
٤٩ وە ئاخر ئی دەورانیشە هەر ئیجورە بود.
فریشتەیل تیەن و شەڕئاشویل لە سالحان
جیاوە کەن و ٥٠ شەڕئاشویل فرە دەنە ناو
کویرەیێ ئاگر، شونێگ کە گیرە و دگان وەبان
یەک ساین بود.»

٥١ عیسا پرسیە لیان: «گشت ئی چشتەیلە
حالی بوین؟» ئەوانە وەتنە پێ: «بەڵێ!»
٥٢ عیسا فەرمایش کرد: «جا، هەر ماموستایێ
تەوراتێگ کە لە باوەت پادشایی ئاسمان تالیم
گردیە، جور سایو ماڵێگە کە لە گەنجینەیێ
خوەیێ چشتیل نو و کویەنە دەر تیەرێ.»

ڕەد کردن عیسا وە ناسرە

٥٣ وەختێ عیسا ئی مەسلەتیلە تەمام کرد وە
ئەورە چی و ٥٤ هاتە ئەڕا شارەگەیێ خوەیێ،
وەناو کەنیسەگەیان شرو وە تالیم داین مەردم
کرد. ئەوجورە کە مەردم واقیان پەڕی و وەتیان:
«ئی پیا ئی زانیاری و تویەنایی ئەنجام داین ئی
موجزەیلە لە کورە هاوردیە؟ ٥٥ مەر ئیە کورِ
ئەو چو تاشە نیە؟ مەر داڵگێ ناوێ مریەم
نیە؟ مەر یاقوب و یوسف و شەمعون و
یەهودا برایێ نین؟ ٥٦ مەر خویشگەگانێ لە
لامان زنەیی نیەکەن؟ جا گشت ئی چشتیلە وە
کورە هاوردیە؟» ٥٧ جا وە پێیان بەرخوارد. وەلێ
عیسا وەتە پێیان: «یەێ پەێخەمەر وە هویچ
شونێگ بی حرمەت نیە بێجگە وەناو شار و
ئاڵ ماڵەگەیێ خوەیێ!» ٥٨ وە ئەورە وەبونەیێ
بی ئیمانییان موجزەیل فرەێگ نەکرد.

مردن یەحیایێ تەعمیددەر

١٤ وە ئەو وەختە هیرودیس حاکم
دەنگ و ناو عیسا شنەفت،
٢ وە خزمەتکارەگانی وەت: «ئیە یەحیایێ
تەعمیددەرە. وەناو مردگیل زنیەو بیە، وە ئی
بونەسە کە ئی کاریل هێزدار و موجزەیلە وە
دەسێ تێ.»
٣ هیرودیس وەبونەیێ هیرودیا کە وەرجە
ئەوە ژن براگەیێ فیلیپوس بی، یەحیا گردوی
و دەس و پایێ بەسای و خستویە زندان.

Building Bridges with the WORD

٤ چوینکە یەحیا وەپێ وەتیا: «ڕەوا نیە ئی ژنە
بخوازێ.» ٥ هیرودیس تواسیا یەحیا بکوشێ،
وەلێ وە مەردمەگە زاورێ چیاد، چوینکە یەحیا
وە پەێخەمەرێگ زانستیان.
٦ وەلێ وەختێ جەشن وە دنیا هاتن
هیرودیس ڕەسی، دویەتەگەێ هیرودیا
وەناوڕاس مێوانەگان دەس کردە هەڵپەڕگە و
هیرودیس خوەشنود بی، ٧ جورێگ کە قەسەم
ئەڕاێ خوارد کە هەر چی لە لێ بتواێ بیدە پێ.
٨ دویەتەگەیش وە بان قسیەێ داڵگێ وەت:
«سەر یەحیاێ تەعمیددەر هەر وە ئێرا وەناو
سینیێگ بیە پێم.» ٩ پادشا خەمبارەو بی، وەلێ
وەبونەێ قەسەمەگەێ و حرمەت مێوانەگانێ
دەستور دا تا سەر یەحیا بێەنە پێ. ١٠ ئمجا
هیرودیس دەستور دا وەناو زندان سەر
یەحیا لە گیانێ جیاوە کرد و ١١ سەرێ وەناو
سینیێگ هاوردن و دانەێ دویەتەگە و ئەویش
بردێ ئەڕا لاێ داڵگێ. ١٢ شاگردیل یەحیا هاتن
جنازەگەێ هەڵگردن و دەفنی کردن و ئمجا
چین و خەوەر دانە عیسا.

خواردەمەنی داین وە پەنج هەزار نەفەر

١٣ وەختێ عیسا ئیە شنەفت، سوار قایق بی
و وە تەنیایی وە ئەورە چیە ئەڕا شون چوڵێگ.
وەلێ وەختێ جەماێەتەگە ئیە شنەفتن، لە
شارەگانێان پا پیا کەفتنە شونێ. ١٤ وەختێ
عیسا وە قایقەگە داوەزی، جەماێەت گەوراێگ
دی و دڵیشێ ئەڕاێان سزیا، نەخوەشەگانیان
شەفا دا.
١٥ نزیک ئێوارە بی، شاگردیل هاتنە ئەڕا لاێ
عیسا وەتنە پێ: «ئێرا شون چوڵێگە و ڕوژیش
نزیک ئاخریە. جەماێەتەگە کل بکە تا بچنە ئەڕا
ئاواییل دەور و وەر تا ئەڕا خوێان خواردەمەنی
بسێنن.» ١٦ وەلێ عیسا وەت: «نیەتواێ مەردم
بچن. ئیوە خوەدان چشتێگ ئەڕا خواردن بێەنە
پێان.» ١٧ شاگردیل وەتن: «وە ئێرا تەنیا پەنج
نان و دو ماسی دێریم.» ١٨ عیسا وەت: «بارنێ
ئێرا ئەڕام.» ١٩ ئمجا دەستور دا جەماێەتەگە
وە مل سەوزایەگان دانیشن. جا پەنج نان و دو
ماسیەگە گردە دەس و نوڕیە ئاسمان، بەرکەتی
دا. ئمجا نانەگان لەت کرد و دادەێ شاگردەگان
و شاگردەگانیش دانە جەماێەتەگە. ٢٠ ئەوانە
گشتێان خواردن و تێر بین، لە وردەیل کە
مەنوی دوانزە سەوەتە پڕ کردن. ٢١ ژمارەێ
ئەوانەێ کە نان خواردن بێجگە ژن و مناڵ
نزیک پەنج هەزار پیا بین.

ڕێ کردن عیسا وە مل ئاو

٢٢ عیسا زویزی شاگردەگانێ وادار کرد تا
سوار قایق بون و وەرجە خوەێ بچنە ئەڕا ئەو
لاێ دەریاچەگە، خویشێ جەماێەتەگە خستە
ڕێ تا بچن. ٢٣ وەشون ئەوە کە جەماێەتەگە
خستە ڕێ، چیە ئەڕا بان کویە تا وە تەنیا دوعا
بکێ. وەختێ خوەر نیشت، وە ئەورە تەنیا بی.
٢٤ لە ئەو وەختە قایقەگە وە ساحل فرە دویرەو
بی و تافەگان دیانە لێ، چوینکە وا وە چەواشەێ
ئەوانە هاتیاد. ٢٥ سات لە سێ شەو گوزەریاوی
کە عیسا وە مل ئاو ڕێ کردیا و وەرو لاێ
ئەوانە چیاد. ٢٦ وەلێ وەختێ شاگردەگان، دین
کە عیسا وە مل ئاو ڕێ کەی، ڕخێان چی،
وەتن: «روحێگە»، وە ترسەو کردنێ هاوار.
٢٧ وەلێ عیسا زویزی وەتە پێان: «دڵدان قورس
بو. منم، ڕخدان نەچود!»
٢٨ پتروس جواو دا: «گەورەم، ئەگەر
تویەنی، فەرمان بیە پێم تا وە مل ئاوەگە
بامە ئەڕا لاد.» ٢٩ عیسا وەت: «بەوا!» ئمجا
پتروس وە قایقەگە داوەزی و وە مل ئاوەگە
چی کەفتە ڕێ وەرەو لاێ عیسا. ٣٠ وەلێ

Building Bridges with the WORD

وەختێگ دی واگە تنە، ڕخێ چی و نزیک بی
بچوە ژێر ئاو، هاوار کرد «گەورەم، نجاتم
بیە!» ٣١ عیسایش زویزی دەسێ دریژەو کرد و
گردێ و وەتە پێ: «ئێ کەم ئیمان، ئەڕا شک
کردی؟» ٣٢ وەختێ سوار قایقەگە بین واگە
وسادەو. ٣٣ ئەوانەێ کە وەناو قایقەگە بین
سجدەی عیسا کردن و وەتن: «وە ڕاسی تو
کوڕ خودای!»

شەفاێ نەخوەشیل جنیسارت

٣٤ وەختێ ڕەسینە ئەو لاێ دەریاچەگە، وە
وڵات جنیسارت داوەزین. ٣٥ وەختێگ مەردم
ئەو شونە عیسا ناسین، ئایەم کل کردنە
ئەڕا گشت ئەو مەنتەقە، مەردمیش گشت
نەخوەشەگانیان هاوردنە ئەڕا لاێ. ٣٦ لاڵکیانە
عیسا تا تەنیا دەس بێەنە قێ لیوەێ بەتیەگەێ،
هەر کەیش دەس دیادە قێ خاسەو بیاد.

نەریتیل و حوکمیل

١٥ ئمجا قێرێ لە زانایل فرقەێ فەریسی و
ماموستایل تەورات لە شار ئورشەلیم
هاتنە ئەڕا لاێ عیسا و وەتن: ٢ «ئەڕا
شاگردەگاند نەریت شێخیل نەنە ژێر پا؟
چوینکە ئەوانە وەرجە نان خواردن دەسێان
نیەشورن!» ٣ عیسا جواویان دا: «ئێ ئیوە ئەڕا
وەبونەێ نەریت خوەدان حوکم خودا نینە ژێر
پا؟ ٤ چوینکە خودا حوکم کرد: ”حرمەت داڵگ
و باوگد بگر،“ هەر ئیجوریشە ”هەر کەس
خراو بیدە داڵگ یا باوگێ، مەرگ حەقیە.“
٥ وەلێ ئیوە ئویشین: ئەگەر کەسێ وە داڵگ یا
باوگێ بویشی: ”هەر چی کە بایە ئەڕا مەیەت
وە ئیوە بیاتیام، ئەڕا خودا نریاس،“ ٦ دی
نیەتواید حرمەت باوگێ بگرێ. جا وەبونەێ
نەریت خوەدان کەڵام خودا ڕەد کردینە. ٧ ئێ
دوڕوییل! ئەشعەیاێ پەێخەمەر لە باوەت ئیوە
چەنێ خاس پێشگویی کرد، وەختێ کە وەت:

٨ «”ئێ قەومە وە دەم زوانەو
حرمەتم گرن،
وەلێ دڵیان لە مە دویرە.
٩ ئەوانە وە هویچپەتی پەرەسشم کەن،
تالیمیانیش چشتێگ بێجگە حوکمیل
ئنسانی نیە.“

١٠ ئمجا عیسا ئەو مەردمە چڕیە لاێ خوەێ
و وەت: «گوش بێەن و بفامن: ١١ ئەو چشتە
کە چودە ناو دەم، ئایەم ناپاکەو نیەکێ بەڵکەم
ئەو چشتە کە لە دەمەو تێدە دەیشت، ئەوە
ئایەم ناپاکەو کەی.» ١٢ ئمجا شاگردەگان
هاتنە ئەڕا لاێ وەتن: «زانی فەریسیەگان ئێ
قسیەێ تنە وەپێان بەرخواردیە؟» ١٣ عیسا
جواو دا: «هەر تویلە دارێگ کە باوگ ئاسمانیم
نەچقانوی، وە ریشە کەنرێدەو. ١٤ وازە لێان
بارن. ئەوانە ڕێنماییکەرێلێگن کە کورن. ئەگەر
کوریگ ڕێنماییکەر کوریگ تر بود، هەردگێان
کەفنە ناو چا.» ١٥ پتروس وە عیسا وەت:
«ئێ مەسلەتە ئەڕامان شێو بکە.» ١٦ عیسا
جواو دا: «ئێ ئیوەیش هێمرای نیەفامین؟ ١٧ ئێ
نیەزانین هەر چی چودە ناو دەم، چودە ناو
زگ و وەشونێ لە جەسە چودە دەیشت؟
١٨ وەلێ هەر چی لە دەمەو تێدە دەیشت، لە
دڵەو دەێدە دەیشت و ئیەسە کە ئایەم ناپاکەو
کەی. ١٩ چوینکە لە دڵە کە فکریل خراو،
خوینکردن، داوانپێسی، خیزی، دزی، شایەتی

درو، بخت کردن تێدە دەیشت. ٢٠ ئیانەسە کە
ئایەم ناپاکەو کەن، نە نان خواردن وە دەسیل
نەشوریای!»

ئیمان ژن کەنعانی

٢١ عیسا ئەورە هیشتەجێ و چیە ئەرِا
مەنتەقەێ سور و سیدون. ٢٢ ژن کەنعانیێگ
کە لە مەردم ئەو مەنتەقە بی، هاتە ئەرِا
لاێ عیسا و هاوار کرد: «گەورەم، ئێ کورِ
داود پادشا، بەزەیێد بایێدە پێمەو! دویەتەگەم
سەخت خوو گردیەسەێ.» ٢٣ وەلێ عیسا یەێ
کەلیمەیش جواوی نیا، تا ئیە کە شاگردەگان
هاتن لالکیانە پێ وەتن: «ئێ ژنە ڕەدێ بکە
بچود، چوینکە وە هاوار کردن وەشونمانەو
تێد.» ٢٤ عیسایش جواو دا: «مە تەنیا ئەرِا
پەسە گوم بیەگان قەوم ئێسرائیل کل کریامە.»
٢٥ وەلێ ژنەگە هات وە نوای عیسا زرانی
دا زەوی و وەت: «گەورەم، مەیەتم بیە!»
٢٦ عیسا جواو دا: «درس نیە نان منالیل بگرید
و بخیدە وەر گەمالیل.» ٢٧ ژنەگە وەت: «بەلێ
گەورەم، وەلێ تەنانەت گەمالیلیش لە وردە
نانەگان کە لە سفرەێ سایوەگەیان کەفێ،
خوەن!» ٢٨ ئمجا عیسا وەت: «ژنەگە، ئیماند
فرە گەوراس! ئەوە کە داوا کەی با ئەرِاد
بکرێد!» هەر ئەو ئانە دویەتەگەێ شەفا گرد.

خواردەمەنی داین چوار هەزار نەفەر

٢٩ عیسا وە ئەورە چی و لە لاێ دەریاچەێ
جەلیل ڕەد بی، چیە بان کویەێگ و وە ئەورە
دانیشت. ٣٠ جا جەمایەت فرەێگ هاتنە ئەرِا
لاێ عیسا و وەگەرد خوێان ئایەمیل شەل
و کور و فەلەج و لال و قێر فرەێگ تر
نەخوەش هاوردن و نانە نوای پاێ عیسا،
ئەیویش شەفایان دا. ٣١ جەمایەت وەختێ دین
لالیل قسیە کەن، فەلەجەیل ساقەو بون،
شەلیل ڕێ کەن و کوریل بیناوە بون، سەریان
سرِ مەن و خودای ئێسرائیل جەلال دان.
٣٢ ئمجا عیسا شاگردەگان چرِیە لاێ خوەێ
و وەت: «دڵم وە حاڵ ئێ مەردمە سزێ،
چوینکە ئێرنگە سێ ڕوژە هانە گەرد من و
دی چشتێگ ئەرِا خواردن نێرن. نیەتوام ئەوانە
ورسی کلیان بکەم، نەخوای وەناو ڕێ پا
بخەن و برِ نەکەن.» ٣٣ شاگردەگان وەتن:
«وە ئێ شون چوڵە لە کورە تویەنیم نان ئەرِا
تێر کردن ئێ هەمگە جەمایەتە پەیا بکێم؟»
٣٤ عیسا پرسی: «چەن گلە نان دێرین؟» وەتن:
«هەفت نان و چەن گلە ماسی بویچگ.»
٣٥ عیسا وە جەمایەتەگە وەت تا بنیشنە زەوی.
٣٦ جا هەفت نانەگە و چەن گلە ماسییش
گرد و وەشون شوکر کردن، لەتیان کرد،
دادەێ شاگردەگانێ و شاگردەگانیش دانەێ
جەمایەتەگە. ٣٧ گشت خواردن و تێر بین،
شاگردەگانیش هەفت سەوەتە پرِ لە وردەیلێ
کە مەنوی گردەو کردن. ٣٨ ئەوانە کە نان
خواردن بێجگە ژن و منال، چوار هەزار پیا بین.
٣٩ ئمجا عیسا جەمایەتەگە ڕەد کرد و سوار
قایق بی و چیە ئەرِا مەنتەقەێ مەجەدان.

داواێ نیشانەێگ ئاسمانی

١٦ قێرێ لە زانایل فرقەێ فەریسی و
زانایل فرقەێ سەدوقی هاتنە ئەرِا لاێ
عیسا تا ئەزمونێ بکەن، لە لێ داوا کردن
تا نیشانەێگ ئاسمانی نیشانیان بێ. ٢ عیسا
جواو دا: «وەختێ بودە خوەرئاوا، ئویشین
”هەوا خاسەو بود، چوینکە ئاسمان سویەرە،“
٣ دەم شەوەکیش ئویشین ”ئیمرِو هەوا خراوە،
چوینکە ئاسمان سویەرەو بیە و دەم ناسە
یەک.“ ئیوە خاس زانین چوی شێوەێ ئاسمان

بخوەنین، وەلێ نیەتویەنین نیشانەیل زەمانیل
بخوەنین. ٤ نەتەوەێ شەڕئاشو و داوانپێس
داوای نیشانەێگ کەن. وەلێ نیشانەێگ نیرێیدە
پێان، بێجگە نیشانەێ یونس پەێخەمەر.» جا
عیسا ئەوانە هیشتەجێ و چی.

خەویرترش فەریسیەیل و سەدوقییل

٥ وەختێ شاگردیل ڕەسینە ئەو لایێ
دەریاچەگە، لە هویرێان چوی نان وەگەرد
خوێان بوەن. ٦ عیسا وەپێان وەت: «هوشدان
بود، لە خەویرترش فەریسییل و سەدوقییل
دویرێ بکەن.» ٧ جا شاگردیل وەناو خوێان
شرو کردنە قسیە و باس و وەتیان: «وەگەرد
خوەمان هویچ نانیگ ناوردیمنە.» ٨ وەلێ
عیسا کە ئیە زانستیاد وەپێان وەت: «ئێ کەم
ئیمانیل، ئەڕا چە لە باوەت ئیە کە نان نێرین
وەناو خوەدان قسیە و باس کین؟ ٩ هێمرای
حالی نوینە؟ وە هویردان نیەتێی ئەو پەنج نانە
ئەڕا پەنج هەزار نەفەرەگە و چەن سەوەتە
گردەو کردین؟ ١٠ یا هەفت نانەگە ئەڕا چوار
هەزار نەفەرەگە و چەن سەوەتەیش گردەو
کردین؟ ١١ ئێ ئەڕا نیەفامین کە من لە باوەت
نان قسیە نەکردم؟ لە خەویرترش فەریسییل و
سەدوقییل دویرێ بکەن.» ١٢ ئمجا شاگردیل
حالی بین کە عیسا لە باوەت خەویرترش
نان ئاگادارێان نیەکێ، بەڵکەم لە باوەت تالیم
فەریسیەیل و سەدوقییل ئویشێ.

ئێقرار پتروس لە باوەت عیسا

١٣ وەختێ عیسا ڕەسیە مەنتەقەێ
قیسەریەێ فیلیپی، لە شاگردیلی پرسی:
«مەردم ئویشن کوڕ ئنسان کیە؟» ١٤ ئەوانە
وەتن: «بڕێگ ئویشن یەحیاێ تەعمیددەرە،
یەێ بڕ ئویشن ئەلیاس پەێخەمەرە و یەێ بڕ
تریش ئویشن ئرمیای پەێخەمەرە یا یەکێ لە
پەێخەمەریلە.» ١٥ عیسا لە لێان پرسی: «ئیوە
چە ئویشین؟ ئێ ئیوە ئویشین مە کیێم؟»
١٦ شەمعون پتروس جواو دا: «تو مەسیح
وادەدریاید، کوڕ خودای زنی!» ١٧ عیسایش
جواو دا: «خوەش وە حاڵ تو، شەمعون،
کوڕ یونا! چوینکە گوشت و خوین ئیە ئەڕاد
ئاشکرا نەکردیە، بەڵکەم باوگ مە کە ها ناو
ئاسمان. ١٨ منیش وەپێد ئویشم کە تو پتروسی
کە وە مانای تاش کەمەرە، وە مل ئێ تاش
کەمەرە، کلیسای خوەم درس کەم. دەروازەیل
جهان مردگیل وە ملێ زاڵ نیەون. ١٩ کلیلەگان
پادشایی ئاسمان دەمە پێد. هەرچێ کە تو وە
مل زەوی بوەسی، وەناو ئاسمان بەسریێد،
هەرچێ کە تو وە مل زەوی واز بکێ، وەناو
ئاسمان واز کرێید.» ٢٠ ئمجا عیسا نوای
شاگردیل گرد تا وە کەسێ نویشن ئەیو مەسیح
وادە دریایە.

پێشگویی عیسا لە باوەت مردن و زنیەو بوینی

٢١ وە ئەو وەختە عیسا شرو کرد ئاگادار
کردن شاگردەگانێ کە بایە بچودە ئەڕا شار
ئورشەلیم، وە ئەورە وە دەس شێخیل و سەران
کاهنیل و ماموستایل تەورات ڕەنج فرەێگ
بکیشێ و بکوشرێی و وە ڕوژ سێیەم زنیەو
بود. ٢٢ پتروس، عیسا کیشادە لا و خوریە ملێا
و وەت: «دویر لە تو گەورەم! هەرائێهەر ئیە
نیەتێدە سەرد.» ٢٣ وەلێ عیسا هەڵوگەردیا و وە
پتروس وەت: «دویرەو بکەفە مە، ئێ شەیتان!
تو نوا ڕێم گری، چوینکە فکریل تو ئنسانیە،
نە خودایی.»
٢٤ ئمجا عیسا وە شاگردەگانێ وەت: «ئەگەر
کەسێگ بتوای بکەفێدە شون مە، بایە لە

خوەێ دەس بکیشێ، سەلیب خوەێ هەڵبگرێ
و وەشون منەو بایێ. ٢٥ چوینکە هەر کەس
بتوای گیان خوەێ نجات بێی، لە دەسێ دەێ؛
وەلێ هەر کەس وەبونەێ مە گیان خوەێ
وە دەس بێی، گیان خوەێ وە دەس تیەرێ.
٢٦ چوینکە ئەڕا ئایەم چ سودێگ دێرێ گشت
جهان بوێدەو، وەلێ گیان خوەێ بواخی؟ یا
ئایەم ئەڕا وە دەس هاوردن گیان خوەێ چە
تویەنێ بێی؟

٢٧ «ئەڕا ئیە کە کوڕ ئنسان وەناو جەڵاڵ
باوگ ئاسمانی خوەێ وەگەرد فریشتەگانێ
تێیدەو، ئەوسا دەسخوەشانەێ هەر کەسێگ
وە پێ کردەوێ دەێدەو. ٢٨ وە ڕاسی، وەپێدان
ئویشم برێگ وە ئەوانە کە وە ئێرا وسانە، تا کوڕ
ئنسان نوینن کە وەناو پادشایێ خوەێ تێدەو،
تام مەرگ نیەکەن.»

گویڕیاین شێوەێ عیسا

١٧ وەشون شەش ڕوژ، عیسا، پتروس
و یاقوب و یوحەنایێ برایێ وەگەرد
خوەێ برد ئەڕا بان کویەێ بەرزێگ تا وە
ئەورە تەنیا بون. ٢ وە ئەورە، لە لایێ ئەوانە،
شێوەێ گویڕیا، دەمچەوی جور خوەر درەوشیا
و دڵنگەگەێ جور نویر چەرمیەو بی. ٣ وە ئێ
وەختە، وە ئەورە موسای پەێخەمەر و ئەلیاس
پەێخەمەر وە ئەوانە ئاشکرا بین و وەگەرد
عیسا نیشتنە قسیە و باس کردن. ٤ پتروس وە
عیسا وەت: «گەورەم، فرە خاسە ئیمە هایمنە
ئێرا. ئەگەر بتوای وە ئێرا سێ گلە کولا درس
کەم، یەکێ ئەڕا تو، یەکێ ئەڕا موسا و یەکیگیش
ئەڕا ئەلیاس.» ٥ هێمرایێ پتروس داشت قسیە
کردیا کە لەناکاوا هەوریگ درەوشیایێ سایەڕ
خستە ملیان و دەنگێگ وەناو هەورگەوە
هات کە: «ئیەسە کوڕە عەزیزەگەم کە لە لێ
فرە خوەشنودم، گوش بێەنە لێ.» ٦ شاگردیل
وەختێ ئی دەنگە شنەفتن، گەن جور زاوریان
چی، وە دەمەو کەفتنە مل زەوی. ٧ وەلێ
عیسا هات دەس نا قەیان و وەت: «هەڵسن،
زاوردان نەچود.» ٨ وەختێ چەو هێز دان،
کەسێگ تر بێجگە عیسا لە لایێ خویان نین.
٩ وەختێ لە کویەگە هاتیانە خوار، عیسا وەپیان
فەرمان دا: «ئەو چشتە کە دینە ئەڕا کەسێگ
نویشن تا وەختێ کە کوڕ ئنسان وەناو مردگیل
زنیەو بود.» ١٠ شاگردیل لە لێ پرسین: «جا
ئەڕا ماموستایل تەورات ئویشن یەکم جار
بایە ئەلیاس بایێ؟» ١١ عیسا جواو دا: «ئیە
درسە کە یەکم جار ئەلیاس تێ و گشت
چشتێگ جور جارانێ ریکڕاس کەی. ١٢ وەلێ
وەپێدان ئویشم هەر ئێرنگەیش ئەلیاس هاتیە و
نەناسینێ، بەڵکەم هەر چی تواسن وەگەردیەو
کردن. هەر ئیجورە کوڕ ئنسانیش وە دەسیان
عەزاو کیشێ.» ١٣ ئمجا شاگردەگان حالی بین
کە عیسا باس یەحیایێ تەعمیددەر ئەڕایان
کەی.

شەفایێ کوڕ خوودار

١٤ وەختێ ڕەسینە لایێ جەمایەتەگە، پیایگ
هات ئەڕا لایێ عیسا و وە نوای زرانی دا زەوی
و ١٥ وەت: «گەورەم، بەزەیێد بایدە کوڕەگەم.
سەرع دێرێ و گەن جور عەزاو کیشێ. فرە
جار کەفێدە ناو ئاگر و ناو ئاویش. ١٦ هاوردمی
ئەڕا لایێ شاگردیلد، وەلێ نەتویەنستن شەفایێ
بێەن.» ١٧ عیسا جواو دا: «ئێ نەتەوەێ بی
ئیمان و لە ڕێ دەرچی، تا کەی بایە وەگەرد
ئیوە بمێنم؟ تا کەی بایە تامولدان بکەم؟
ئەو کوڕە بارنە ئێرا ئەڕا لام.» ١٨ جا عیسا وە
دێوەگە تەشەرێگ دا و ئەویش لە کوڕەگە دەر
چی، کوڕەگەیش زویزی شەفا گرد. ١٩ ئمجا

شاگردەگان هاتنە ئەڕا لایٚ عیسا و وە تەنیا
لە لیٚ پرسین: «ئیمە ئەڕا نەتویەنستیم ئەو
دێوە بکێمە دەیشت؟» ٢٠ عیسا وەپێان وەت:
«وەبونەیٚ ئیمان کەمدانە. چوینکە وە ڕاسی
وەپێدان ئویشم، ئەگەر ئیمانێگ وە بویچگی
دەنگ خەردەلێگ بیاشتوین، وە ئی کویە
ئویشین ”وە ئێرا بچو ئەڕا ئەورە“ چود و هویچ
چشتێگ ئەڕادان مەحاڵ نیە. ٢١ وەلیٚ ئی جنس
دێوە بێجگە وە ڕوژە و دوعا دەر نیەکرێد.»

دویم پێشگویی عیسا لە باوەت مەرگ و زنیەو بوینی

٢٢ وەختیٚ وە ناوچەیٚ جەلیل وە دەور یەکەو
گردەو بین، عیسا وەپێان وەت: «کوڕِ ئنسان
درێیدە دەس مەردم و ٢٣ کوشنیٚ، وە ڕوژ
سێیەم زنیەو بود.» شاگردەگانیش فرە پەشێو
بین.

سکە وەناو دەم ماسی

٢٤ وەختیٚ عیسا و شاگردەگانیٚ ڕەسینە
شار کەفەرناحوم، مامورێلێگ کە باج دو
درهەمەگەیٚ مابەد گردەو کردیان، هاتنە ئەڕا
لایٚ پتروس و وەتن: «ئیٚ ماموستاگەدان باج
مابەد نیٚی؟» ٢٥ ئەویش وەت: «هەڵبەت کە
دەیٚ.» وەختیٚ پتروس هاتە ئەڕا ماڵ، وەرجە
ئەوە کە قسیەیگ بکیٚ عیسا وەت: «ئیٚ
شەمعون، تو چە فکر کەی؟ پادشایل زەوی لە
کیٚ باج و خەراج گرن؟ لە مناڵیل خوێان یا لە
بیگانەێل؟» ٢٦ پتروس وەت: «لە بیگانەێل.»
عیسایش وەپیٚ وەت: «ئیٚ جا مناڵیل ڕزگارن!
٢٧ وەلیٚ ئەڕا ئیە کە نەرەنجنیمنیان، بچوە
لیوەیٚ دەریاچەگە و قولاوی بخە. یەکم ماسی
کە گردی، دەمیٚ بکەرەو. سکەێگ چوار
درهەمی پەێا کەی، بوەری و بەش خوەم و
خوەد بیە پێان.»

کی وەناو پادشایٚ ئاسمان وە گشتیٚ گەوراترە

١٨ وە ئەو وەختە شاگردەگان هاتنە لایٚ
عیسا و وەتن: «کی وەناو پادشایی
ئاسمان وە گشتیٚ گەوراترە؟» ٢ عیسا مناڵێگ
چڕیٚ و نادیٚ ناوڕاسیان و ٣ وەت: «وە ڕاسی،
وەپێدان ئویشم، تا نەگوڕێین و نوینە جور
مناڵیل، هەرایەهەر وە پادشایی ئاسمان ڕیٚ پەێا
نیەکین. ٤ هەر کەس خوەیٚ جور ئی مناڵە بیٚ
فیسەو بکیٚ، وەناو پادشایی ئاسمان وە گشتیٚ
گەوراترە. ٥ هەر کەیش ئیجور مناڵێگ وە ناو
منەو قەبوڵ بکیٚ، مە قەبوڵ کردێە. ٦ وەلیٚ
هەر کەیش بایس بود یەکیگ وە ئی بویچگیلە
کە وە مە ئیمان دێرن تویش گونا بود، ئەڕایٚ
خاستر ئیە بی هارئاسیاو گەورایگ بوەسریە
ملیٚ و لە بن دەریا بخنکیٚ! ٧ وای وە حاڵ
ئی جهانە وەبونەیٚ خەڵەتیانیلێگ کە ئایەمیل
تویش گونا کەن، چوینکە هاتن خەڵەتیانیل
بایە بود، وەلیٚ وای وە حاڵ ئەو کەسە کە
خەڵەتانن لە ڕیٚ ئەوە تێد! ٨ جا ئەگەر دەسد
یا پاد تویش گوناد کەی، بوڕیٚ و فڕەی بیە.
ئەڕاد خاستر ئیەسە کە فەلەج یا شەل بچیە
ناو ژیان ئەبەدی تا ئیە کە وە هەردگ دەسەو
یا هەردگ قولد فرِە بیەرێیدە ناو ئاگر ئەبەدی.
٩ ئەگەریش چەود تویش گوناد کەی، دەریٚ

Building bridges with the WORD

بار و فرەی بیە. ئەڕا تو خاستر ئیەسە وە یەێ
چەو بچیە ناو ژیان ئەبەدی، تا ئیە کە وەگەرد
هەردگ چەو فرە بیەرێیدە ناو ئاگر جەهەنم.

مەسلەت پەس گوم بی

١٠ «هوشدان بود یەکیگ لە ئی بویچگیلە
سوکەو نەکێن، چوینکە وەپێدان ئویشم
فریشتەیلێان وەناو ئاسمان هەمویشە ڕوی
باوگم کە ها ناو ئاسمان دوینن. ١١ چوینکە
کوڕ ئنسان هاتیە تا ئەوە کە گوم بیە نجات
بێید. ١٢ ئیوە چە فکر کین؟ ئەگەر پیاێگ
سەد گلە پەس بیاشتود و یەکی لە ئەوانە گوم
بود، مەر ئەو نەوەد و نو گلە وە مل کویەگە
وێڵ نیەکێد و نیەکەفێە شون ئەو یەێ گلە
پەس گوم بیە؟ ١٣ وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
ئەگەر پەیاێ بکێ، ئەڕا ئەو یەێ گلە فرەتر
خوەشاڵەو بود تا ئەو نەوەد و نو گلە پەسە
کە گوم نوینە. ١٤ جا خاست باوگ مە کە ها
ئاسمان ئیە نیە کە یەکی وە ئی بویچگیلە وە
دەس بچود.

چە وە براێ گوناکارمان بکێم

١٥ «ئەگەر براگەد وەپێد گونا کرد، بچو
وە تەنیا وە بین خوەد و خوەی خەتاگەی
بویشە پێ. ئەگەر گوش دا لێد، براگەد وە
دەس هاوردیدە؛ ١٦ وەلێ ئەگەر گوشە لێد
نێا، یەک یا دو نەفەرتر وەگەرد خوەد بوە تا
”هەر قسیەیگ وە شاێەتی دو یا سێ شاێەتیدەر
سابت بود.“ ١٧ ئەگەریش وە قسیەێ ئەوانە
گوش نێا، وە کلیسا بویش؛ ئەگەریش تەنانەت
وە کلیسا گوش نێا، بیل ئەوە ئەڕاێ تو
جور بتپەرەس و باجگرێگ بود. ١٨ وە ڕاسی،
وەپێدان ئویشم، هەر چی کە وە مل زەوی
بوەسین، وەناو ئاسمان بەسرێید، هەر چی وە
مل زەوی واز بکێن، وەناو ئاسمان واز کرێید.
١٩ وە دوارە وەپێدان ئویشم ئەگەر دو نەفەر
لە لێدان وە مل زەوی لە باوەت چشتێ کە
توان بکەفنە یەک، لە لاێ باوگم کە ها ناو
ئاسمان ئەڕاێان ئەنجام گرێ. ٢٠ چوینکە وە
هەر شونێگ دو یا سێ نەفەر وە ناو مە گردەو
بون، مە وە ئەورە هامە ناوێان.»

مەسلەت خزمەتکار بی ڕەخم

٢١ ئمجا پتروس هاتە ئەڕا لاێ عیسا وە لێ
پرسی: «گەورەم، تا چەن جار براگەم وە حەقم
گونا بکێ، باێە بوەخشمێ؟ ئێ تا هەفت جار؟»
٢٢ عیسا جواو دا: «مە وەپێد نیویشم هەفت
جار، بەڵکەم هەفتا هەفت جار.
٢٣ «جا پادشایی ئاسمان مینێدە پادشاێگ
کە تواێ وەگەرد خزمەتکارەگانی حساوکتاو
بکێ. ٢٤ وەختێ شرو کردە حساوکتاو،
یەکی هاوردنە ئەڕا لاێ کە دە هەزار
کیسەێ تەڵا وەپێ قەرددار بی. ٢٥ وەلێ
چوینکە نیەتویەنستیاد قەردەگەێ بێیدەو،
ئەرواوەگەێ دەستور دا خوەێ و ژن و مناڵیلی
و گشت دارایەگەێ بفروشن تا قەردەگەێ
بێیدەو. ٢٦ جا خزمەتکارەگەیش وە نوای
دەم ئەرواوەگە زرانی دا زەوی و لاڵکیادە پێ
وەت: ”دەرفەت بیە پێم تا گشت قەردەگەم
بیەمەو.“ ٢٧ جا ئەرواوەگە دڵی ئەڕاێ سزیا و
قەردەگەێ بەخشی و ڕزگاری کرد. ٢٨ وەلێ
وەختێ هەر ئەو خزمەتکارە چیادە دەیشت،
یەکی لە هاوکاریل خوەێ دی کە سەد
دینار وەپێ قەرددار بی. جا گردێ و چنگ
نادە قورگێ و وەت: ”قەردەگەد بیەرەو!“
٢٩ هاوکارەگەیشێ کەفتە مل پاێ و لاڵکیادە پێ
وەت: ”دەرفەت بیە پێم تا گشت قەردەگەم
بیەمەو.“ ٣٠ وەلێ ئەوە قەبوڵ نەکرد، بەڵکەم

Building Bridges with the WORD

چی تا وەختێ کە قەردەگەی بێیدەو، خستەی
زندان. ٣١ وەختێ ئەو باقی هاوکارەگانێ ئەو
چشتە کە هەڵکەفتوی دین، فرە پەشێو
بین و چینە لایێ ئەرواوەگەیان گشت ئی
هەڵکەفتە ئەراێ وەتنەو. ٣٢ جا ئەرواوەگە
خزمەتکارەگەی چڕێ و وەت: "ئێ خزمەتکار
شەڕئاشو، مەر مە وەبونەێ ئیە کە لاڵکێدە
پێم گشت قەردەگەد نەوەخشام؟ ٣٣ ئێ نەبایە
تنیش بەزەیێد باتیا هاوکارەگەد هەر ئەو جورە
کە مە بەزەییم هاتە پێدەو؟" ٣٤ جا ئەرواوەگە
تورەِ بی و دادەێ دەس شکەنجەکەریل تا
وەختێ کە گشت قەردەگەێ بێیدەو. ٣٥ باوگ
ئاسمانی منیش وەگەرد هەرکامدان هەر
ئیجورە ڕێ رەوشت کەی، ئەگەر ئیوەیش
براگەدان وە گێ دڵیگ نەوەخشین.»

ژن خوازین و تەڵاق داین

١٩ وەختێ عیسا ئی قسەیلە تەمام کرد،
ناوچەێ جەلیل هیشتەجێ و هاتە ئەڕا
ئەو لایێ چەم ئوردون وە ناوچەێ یەهودیە.
٢ جەماێەت فرەێگ وەشونیەو کەفتنە ڕێ و
ئەیویش وە ئەورە شەفایان دا.
٣ زانایل فرقەێ فەریسی هاتنە ئەڕا لایێ
عیسا تا ئەزمونێ بکەن. لە لێ پرسین: «ڕەواس
کە پیا ژنەگەێ خوەێ وە هەر باوەتێ تەڵاق
بێ؟» ٤ عیسا جواو دا: «مەر وەناو تەورات
نەخوەنینە ئەیو کە جهان وە دی هاورد وە
سەرەتا "ئیانە پیا و ژن وە دی هاورد." ٥ جا
وەت: "وە ئی بونە، پیا دالگ و باوگ خوەێ
هیلێدە جێ، لچکێیە ژنەگەێ و ئەو دو نەفەرە
بونە یەێ جەسە." ٦ جا ئەوانە دی دو نێن،
بەڵکەم یەێ تەنن. جا ئەو چشتە کە خودا
داسە قێ یەکەو، ئایەم نەبایە جیایەو بکێ.»
٧ وە عیسا وەتن: «ئێ ئەڕا موسای پەێخەمەر
دەستور دا کە پیا تەڵاقنامە بیدە ژنەگەێ و لە
لێ جیاوە بود؟» ٨ عیسا وەپێان وەت: «موسا
وەبونەێ دڵڕەقی ئیوە هیشت تا ژنەگاندان
تەڵاق بێین، وەلێ لە سەرەتا ئیجورە نوی.
٩ وەپێدان ئویشم، هەر کەس ژنەگەێ بێجگە
ئەڕا خیزی تەڵاق بێ و ژنێگ تر بخوازێ، ئەوە
داوانپیسی کردێە.»
١٠ شاگردەگان وە عیسا وەتن: «ئەگەر
وەزوحال پیا وەگەرد ژنەگەێ ئیجورەسە
خاسترە ژن نەخوازێ!» ١١ وەلێ عیسا وە
ئەوانە وەت: «گشتیەکێ نیەتویەنن ئی قسیە
قەبوڵ بکەن، مەر ئەوانە کە وەپێان دریاس.
١٢ چوینکە بڕێگ خاجەن، وە ئی بونە کە وە
زگ دالگ وە ئیجورە هاتنەسە دنیا؛ بڕێگ تر وە
دەس مەردم خاجە بینە، بڕێگ تریش وەبونەێ
پادشایی ئاسمان خوێان خاجە وە حساو تیەرن.
هەر کەس تویەنێ ئیە قەبوڵ بکێ بیلن بکێ.»

عیسا و مناڵیل

١٣ ئمجا مەردم مناڵیلیان هاوردنە ئەڕا لایێ
عیسا تا دەس بنێە ملێان و دوعا بکێ.
شاگردەگان سەرزەنشت مەردم کردن، ١٤ وەلێ
عیسا وەت: «بیلن مناڵیل بانە ئەڕا لایێ مە؛
نوایان مەگرن، چوینکە پادشایی ئاسمان هن
ئیجور کەسیلێگە.» ١٥ جا عیسا دەس نا مل
مناڵیل و وە ئەورە چی.

جوان دەوڵەمەن

١٦ ئمجا پیاێگ هاتە ئەڕا لایێ عیسا و وەت:
«ماموستا، چ کار خاسێ باێە بکەم تا زنەیی
ئەبەدی بیاشتوم؟» ١٧ عیسا وەپێ وەت: «ئەڕا
لە باوەت خاسێ لە لێم پرسید؟ تەنیا یەکیگ
خاسە. ئەگەر تواێ بچیدە ناو زنەیی ئەبەدی
حوکمەگان شەریعەت وە جا بار.» ١٨ ئەو

پیا وەت: «کامێان؟» عیسا وەت: «”خوین
مەکە، داوانپێسی مەکە، دزی مەکە، شایەتی
درو مەیە، ١٩ حرمەت دالگ و باوگد بگر،“
”هاوساگەد جور خوەد دوس بیاشتو.“»
٢٠ ئەو جوانە وەت: «گشت ئی حوکمیلە وە
جا هاوردمە؛ ئێ دی چە کەم دێرم؟» ٢١ عیسا
فەرمایش کرد: «ئەگەر تواێ کامڵ بویدن،
بچو هەر چی دیری بفروش و پویلەگەێ بیە
کەمدەسیل کە وەناو ئاسمان گەنج وە دەس
تیەرێ. ئمجا بەو بکەفە شونم.» ٢٢ جوانەگە
وەختێ ئیە شنەفت، خەمبارەو بی و لە ئەورە
چی، ئەڕا ئیە کە فرە دەوڵەمەن بی.
٢٣ ئمجا عیسا وە شاگردەگانێ وەت:
«وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، ڕێ پەیا کردن
دەوڵەمەنیل وە پادشایی ئاسمان چەنێ
سەختە! ٢٤ وە دوارە وەپێدان ئویشم، ڕەد
بوین شتر لە کونای دەرزی ئاسانترە لە ڕێ پەیا
کردن دەوڵەمەنیگ وەناو پادشایی خودا.»
٢٥ شاگردەگان وە شنەفتن ئی قسیە فرە
ئەڵاجویان هات و وەتن: «جا کێ تویەنێ نجات
پەیا بکێ؟» ٢٦ وەلێ عیسا نوڕیە پێان و وەت:
«ئیە ئەڕا ئنسان مەحاڵە، وەلێ ئەڕا خودا
گشت چشتێگ بود.» ٢٧ جا پترۆس وەت:
«بنوڕ، ئیمە گشت چشتێگ هیشتیمنەسە
جێ و کەفتیمنەسە شون تو. جا چە بودە
نسیومان؟» ٢٨ عیسا وەپێان وەت: «وە
ڕاسی، وەپێدان ئویشم، وە دنیاێ تازە، وەختێ
کە کوڕ ئنسان وە سەر تەخت جەڵاڵ خوەێ
دانیشێ، ئیوەیش کە وەشونمەو هاتینە،
دانیشینە سەر دوانزە تەخت و وە دوانزە
هوز ئیسرائیل داوەری کین. ٢٩ هەر کەیش
وەبونەێ ناو مە ماڵ یا برا یا خویشک یا دالگ
یا باوگ یا مناڵ یا ماڵ مولک خوەێ بیلیدە
جێ، سەد ئەوقرە پەیا کەی و زنەیی ئەبەدی
وە میراتی بی. ٣٠ وەلێ قێر فرەێگ کە یەکمین،
بونە ئاخر و ئاخریەگان بونە یەکم!

مەسلەت کارکەریل باخ ئەنگویر

٢٠ «پادشایی ئاسمان مینێدە ساێو
باخێگ کە شەوەکی شەفەق دەێدە
دەیشت تا ئەڕا باخ ئەنگویرەگەێ کارکەریلێ
بگرێ. ٢ وەگەرد کارکەریل وە ڕوژی یەێ
دینار کەفتنە یەکا. ئمجا کلیان کردە ئەڕا
ناو باخ ئەنگویرەگەێ خوەێ. ٣ نزیک سات
نو شەوەکی وە دوارە دا دەیشت، وە دەور
مەیدانەگە قێرێ تر دی کە بێکار وسانە.
٤ وەپێان وەت: ”ئیوەیش بچنە ناو باخ
ئەنگویرەگەم، هەر چێ حەقدان بود دەمە
پێدان.“ ٥ ئەوانەیش چین. وە دوارە سات
دوانزە نیمەڕو و سات سێ دویای نیمەڕو
چی، هەر ئی کارە کرد. ٦ نزیک سات پەنج
ئێوارە وە دوارە چی، چەن نەفەرتر دی بێکار
وسانە، لە لێان پرسی: ”ئەڕا گشت ڕوژ وە ئێرا
بێکار وساینە؟“ ٧ ئەوانە وەپێ وەتن: ”چوینکە
هویچکەس ئەڕا کارکردن نەوردیەسەمان.“
ئەویش وەپێان وەت: ”ئیوەیش بچنە ناو باخ
ئەنگویرەگەم.“ ٨ وەختێ بیە خوەرئاوا، ساێو
باخ ئەنگویرەگە وە کاروەدەسەگەێ وەت:
”کارکەرەگان بچڕ و حەق دەسەگانیان بیە، لە
ئاخرەو شرو بکە تا برەسێە یەکمین نەفەر.“
٩ کارکەریلێ کە سات پەنج ئێوارە هاتوین،
نەفەرێگ یەێ دینار گردن. ١٠ وەختێ نەوبە
ڕەسیە کەسیلێ کە یەکم جار هاتوین، وە
لاێ خوێانا فکر کردن فرەتر حەقدەس گرن،
وەلێ هەر کام وە ئەوانەیش یەێ دینار گردن.
١١ وەختێ حەقدەسەگەیان سەندن، وە سەر
ساێو باخەگە کردنێ خوتەخوت و ١٢ وەتیان:
”ئیانە کە ئاخرسەر هاتن تەنیا ساتێگ کار

کردنە. تنیش وەگەرد ئیمە کە سەختی و
گەرمایٚ ڕۆژ کیشایمنە، کردێدەسەمانە
یەکی!" ١٣ وەلێ سایو باخەگە ڕوی کردە
یەکیگێان و وەت: "ڕەفیق مە کە ستەمە
پێد نەکردمە. مەر وە یەیٚ دینار نەکەفتیمە
یەک؟ ١٤ حەق دەسەگەد بگر و بچو. مە
توام وە ئی ئاخرینەگەیش چەنە تو حەقدەس
بێەم. ١٥ ئێ حەق نێرم ئەوە کە توام وە سەر
ماڵ خوەم بارم؟ یا چەو نێری دەس دڵوازای
مە بوینی؟" ١٦ وە ئیجورە ئاخرینەگان بونە
یەکمین و یەکمینەگان بونە ئاخرین!»

عیسا ئەڕا سێیەم جار مردن خوەیٚ پێشگویی کەی

١٧ وەختێ عیسا چیادە ئەڕا شار ئۆرشەلیم،
وەناو ڕێ، دوانزە شاگردەگەیٚ خوەیٚ کیشادە
لا و وەپێان وەت: ١٨ «بنوڕن، وەرەو ئۆرشەلیم
چیمن. وە ئەورە کوڕ ئنسان دەنە دەس سەران
کاهنیل و ماموستایل تەورات. ئەوانە کوڕ
ئنسان وە مەرگ ماکومێ کەن و ١٩ دەنێ دەس
ناجویلەکەیل تا تویلەکی وەپێ بکەن و قەمچی
بێەن و بکیشنێ سەلیب. جا ئەیو وە ڕۆژ سێیەم
زنیەو بود.»

داواکاری داڵگ یاقوب و یوحەنا

٢٠ ئمجا داڵگ کوڕیل زبدی وەگەرد
کوڕەگانی هاتە ئەڕا لایٚ عیسا و وە نوای
زرانی دا زەوی وە لێ داوا کرد کارێگ ئەڕایٚ
بکێ. ٢١ عیسا وە ژنەگە وەت: «چە توایٚ؟»
وەت: «بویش ئی دو گلە کوڕمە وەناو پادشایی
تو، یەکیگێان وە لایٚ ڕاسد و ئەواکە وە لایٚ
چەپدەو دانیشن.» ٢٢ عیسا جواو دا: «ئێوە
نیەزانین داوایٚ چە کین! تویەنین وە ئەو جامە
کە وە ئی زویە مە نوشم، بنوشین؟» وەتن:
«تویەنیمن.» ٢٣ عیسا وەپێان وەت: «لە جامێ
کە مە نوشم، ئێوەیش نوشین، وەلێ دانیشتن
وە لایٚ ڕاس و چەپ مە وە دەس مە نیە تا وە
کەسێگ بوەخشم. ئی شونە هن کەسیلێگە
کە باوگم ئەڕایێان گورجەو کردێە.»
٢٤ وەختێ ئەو دە شاگرد تر ئیە شنەفتن،
وە ئەو دو برا فرە توڕە بین. ٢٥ وەلێ عیسا
چڕیەێان و وەت: «ئێوە زانین ئەوانە کە
حاکمیل قەومیلترن، وەپێان سەروەری کەن و
گەورایلێان وەپێان فەرمان دەن. ٢٦ وەلێ وەناو
ئێوە ئیجورە نود. هەر کەس بتوایٚ وە ناودان
گەورا بود، بایە خزمەتکار ئێوە بود. ٢٧ هەر
کەیش بتوایٚ وە ناودان یەکم بود، بایە خوڵام
ئێوە بود. ٢٨ تەنانەت کوڕ ئنسانیش نات تا
خزمەتی بکەن، بەڵکەم هات تا خزمەت بکێ و
گیان خوەیٚ ئەڕا ڕزگاری ئایەمیل فرەێگ فەدا
بکێ.»

شەفایٚ دو پیایٚ کور

٢٩ وەختێ عیسا و شاگردەگانێ شار ئەریحا
هیشتیانەجی، جەمایەت فرەێگ کەفتنە شونێ.
٣٠ ئێرنگە دو پیایٚ کور وە لیوەیٚ ڕێ
دانیشتوین. وەختێ شنەفتن عیسا وە ئەورە
ڕەد بود، کردنێ هاوار وەتن: «گەورەمان،
ئێ کوڕ داود پادشا، بەزییدە پێمانا بایێد!»
٣١ جەمایەتەگە خوڕینە ملێان و وەتن کە
بیدەنگ بون، وەلێ ئەوانە وە دەنگ بەرزتر
هاوار کردیان: «گەورەمان، ئێ کوڕ داود
پادشا، بەزییدە پێمانا بایێد!» ٣٢ عیسا وساد
و چڕیەێان و وەت: «چە تواین ئەڕادان
بکەم؟» ٣٣ ئەوانە وەپێ وەتن: «گەورەمان،
توایم چەویلمان واز بود.» ٣٤ عیسایش دڵی
ئەڕایێان سزیا و دەس هاوردە چەویلیان و زویزی
بینایان وە دەس هاوردن و کەفتنە شونێ.

هاتن شاهانەیٚ عیسا وە ئورشەلیم

٢١ وەختیٚ وە شار ئورشەلیم نزیکەو بین
و ڕەسینە ئاواییِ بەیت‌فاجی لە کویەیٚ
زیتون، عیسا دو گلە لە شاگردیل خوەیٚ کل
کرد و ٢ وەپێان فەرمایش کرد: «بچنە ئەڕا ئەو
ئاواییە ها نوادان. هەر ئیە کە چینە ناویٚ، خەر
و خەرکوڕێگ کە بەسیاسەو پەیا کین. وازێان
بکەن و بارنێانە ئەڕا لایٚ مە. ٣ ئەگەر کەسێگ
چشتیٚ وەپێدان وەت، بویشن: ”خوداوەند
هەوەجیە پێان دێریٚ،“ ئەویش زویزی کلیان
کەی.» ٤ ئیە هەڵکەفت تا ئەو چشتە کە
زەکەریایٚ پەیٚخەمەر وەتوی باێە دی:
٥ «وە دویەت کویەگەیٚ سەهیون
بویشن،
”بنوڕ، پادشاگەد تێیدە ئەڕا لاد،
وە بیٚ فیسیەو، سوار خەریگ،
سوار وە خەرکوڕێگ.“»
٦ ئەو دو شاگردە چین و ئەو کارە کردن کە
عیسا دەستور داویە پێان. ٧ ئەوانە خەر و
خەرکوڕیەگەیٚ هاوردن و بەتیەگانێان خستنە
بانێان و عیسا سوار بی. ٨ جەماێەت فرەێگیش
بەتیەگانێان خستیانە سەر ڕیٚ و قێریٚ تریش
پەل داریل بڕیان و خستیانە سەر ڕیٚ.
٩ جەماێەتی کە وە نوای عیسا چیان و ئەوانە
کە وەشونیەو هاتیان، هاوار کردیان و وەتیان:
«نجات بیە کوڕ داود پادشا!»
«بمارکە ئەوە کە وە ناو خوداوەند تیٚ!»
«نجات وەناو ئاسمان بەرزا!»
١٠ وەختیٚ عیسا چیە ناو ئورشەلیم، شارەگە
گشتیٚ کەفتە جوش و خروش و وەتیان: «ئیە
کیە؟» ١١ جەماێەتیش وەتیان: «ئیە عیسایٚ
پەیٚخەمەرە، لە مەردم ناسرەیٚ جەلیلە!»

عیسا و مابەد

١٢ ئمجا عیسا چیە ناو مابەد و گشت ئەوانە
کە وەناو مابەد چشت فروتیان و سەندیان،
دەرێان کرد و میز سەرافیل و بەسات کەموتەر
فروشیل ژیرەبان کرد. ١٣ وەپێان وەت: «وەناو
کتاو ئەشعەیایٚ پەیٚخەمەر نویسریاس: ”وە
ماڵ من ئویشن ماڵ دوعا،“ وەلیٚ ئیوە
کردینەسەیٚ ’لانە و کولەگەیٚ دزیل‘.»
١٤ وەناو مابەد، کوریل و شەلیل هاتنە
ئەڕا لایٚ عیسا، ئەیویش شەفاێان دا. ١٥ وەلیٚ
وەختیٚ سەران کاهنیل و ماموستایل تەورات
کاریل سەر سڕ هاوەر ئەیو دین، هەر
ئیجوریشە مناڵیلی دین کە وەناو مابەد هاوار
کردیان: «نجات بیە کوڕ داود پادشا،» تورە
بین. ١٦ جا وەتنە پیٚ: «ئیٚ شنەفیٚ ئیانە چە
ئویشن؟» عیسا وەپێان وەت: «بەڵیٚ. مەر
وەناو کتاو زەبور نەخوەنینە،
«”لە زوان مناڵیل و شیرخوەریل
ستایش ئەڕا خوەد گورجەو کردیدە؟“»
١٧ ئمجا عیسا ئەوانە هیشتەجیٚ و لە شارەگە
دا دەیشت، چیە ئەڕا ئاواییِ بەیت‌عەنیا و شەو
وە ئەورە مەن.

دار هەنجیر بیٚ بەر

١٨ شەوەکی کە عیسا هاتیادەو ئەڕا شار
ورسێی بی. ١٩ وە لیوەیٚ ڕیٚ، دار هەنجیرێگ
دی و چی وەرەو لایٚ، وەلیٚ بێجگە گڵا چشتیٚ وە
قەیەو نوی. وە دارەگە وەت: «دی هەرایٚهەر
بەر نەگری!» زویزی دار هەنجیرەگە وشک
بی. ٢٠ شاگردەگان وەختیٚ ئیە دین سەریان سڕ
مەن، وەتن: «چوی دار هەنجیرەگە زویزی
وشک بی؟» ٢١ عیسا وەپێان جواو دا: «وە

راسی، وەپێدان ئویشم، ئەگەر ئیمان بیاشتوین
و شک وە دڵ نارین، نە تەنیا ئەوە کە وە سەر
دار هەنجیرەگە هات، کین بەڵکەم تەنانەت
ئەگەر وە ئی کویە بویشین ”وە جا هەڵکەنریە
و بکەفە ناو دەریا،“ ئیجورە بود. ٢٢ جا هەر
چی وەناو دوعا وە ئیمان داوا بکێن، وە دەس
تیەرێن.»

پرسیار لە باوەت دەسلات عیسا

٢٣ وەختێ عیسا چیە ناو مابەد و خەریک
تالیم مەردم بوی سەران کاهنیل و شێخیل
قەوم هاتنە ئەڕا لایێ وەتن: «وە چ دەسڵاتی
ئی کاریلە کەی؟ کی ئی دەسڵاتە داسە
پێد؟» ٢٤ عیسایش وە جواویان وەت: «منیش
پرسیارێ لە لێدان دێرم. ئەگەر جواوم داین،
ئەوسا منیش وە ئیوە ئویشم وە چ دەسڵاتی
ئی کاریلە کەم. ٢٥ خوسڵ تەعمید یەحیا
لە کورە بی؟ لە لایێ خوداوە بی یا لە
ئنسان؟» ئەوانە وەناو خوێان باس کردن،
وەتن: «ئەگەر بویشیم، لە لایێ خوداوە بی،
وەپێمان ئویشێ، ”ئێ ئەڕا چە وەپێ ئیمان
ناوردین؟“ ٢٦ ئەگەریش بویشیم لە ئنسان بی،
لە جەماێەت زاورمان چود، چوینکە گشتیەکی
یەحیا وە پەێخەمەرێگ زانن.» ٢٧ جا وە عیسا
جواو دان: «نیەزانیم.» عیسا وەپێان وەت:
«منیش وەپێدان نیویشم وە چ دەسڵاتی ئی
کاریلە کەم.

مەسلەت دو کوڕ

٢٨ «ئیوە چە فکر کین؟ پیاێگ بی دو
گلە کوڕ داشت. چیە لایێ یەکمیەگە وەت:
”کوڕەگەم، ئیمڕو بچوە ناو باخ ئەنگویرەگە و
کار بکە.“ ٢٩ جواو دا: ”نیەچم.“ وەلێ وەشونێ
فکرێ ئاڵشت کرد و چی. ٣٠ ئمجا پیاگە چیە
لایێ ئەو کوڕەگەێ و هەر ئەو قسیە کرد.
کوڕەگە جواو دا: ”وەبان چەو، گەورەم،“
وەلێ نەچی. ٣١ کام وە ئەو دو کوڕە خاست
باوگێان وە جا هاوردن؟» وەتن: «یەکمیەگە.»
عیسا وەپێان وەت: «وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم،
باجگریل و ژنیل داوانپێس وەرجە ئیوە چنە ناو
پادشایی خودا. ٣٢ چوینکە یەحیا هات تا ڕێ
ئیە کە چوی سالحان بوین وەپێدان نیشان بێ،
وەلێ ئیوە وەپێ ئیمان ناوردین. وەلێ باجگریل
و ژنیل داوانپێس وەپێ ئیمان هاوردن. جا
ئیوە تەنانەت وەشون ئیە کە ئیە دین فکردان
ئاڵشت نەکردین و وەپێ ئیمان ناوردین.

مەسلەت باخەوانیل شەڕئاشو

٣٣ «گوش بێەنە مەسلەتی تر. خاون ملکی
باخ ئەنگویرێگ خست و دەوری دیوار کیشا
و لەناوێ کەوەڵێ کەنێ تا ئاو ئەنگویرەگان
بگرێ و برجێگیش ئەڕا پاسەوانی سازی.
ئمجا باخەگە دادەێ ئجارە وە باخەوانیل،
خویشێ چیە ئەڕا گەردیان. ٣٤ وەختێ وەرز
چنین ئەنگویرەگان ڕەسێ، خوڵامەگانێ کل
کردە ئەڕا لایێ باخەوانەگان تا بەشەگەێ
لە میوەێ باخەگە لە لێان بسێنن. ٣٥ وەلێ
باخەوانەگان خوڵامەگانێ گردن، یەکیگێان
توپانن و یەکیگیش کوشتن و ئەواکەێ تریش
کوچگواران کردن. ٣٦ وە دوارە خوڵامیل
فرەتر وە یەکم جار کل کردە ئەڕا لاێان،
وەلێ باخەوانەگان وەگەرد ئەوانیش هەر ئی
کارە کردن. ٣٧ دەس ئاخر کوڕەگەێ خوەێ
کل کردە ئەڕا لاێان و وەگەرد خوەێ وەت:
”حرمەت کوڕەگەم گرن.“ ٣٨ وەلێ وەختێ
باخەوانەگان کوڕەگە دین، وە یەکترەکی
وەتن: ”ئیە میراتی خوەرە؛ بان تا بکوشیمێ تا
میراتەگەێ برەسدە ئیمە.“ ٣٩ ئمجا گردنەێ

و لە باخ ئەنگویرەگە خستنەی دەیشت
و کوشتنێ. ٤٠ ئیسە وەختێ خاون باخ
ئەنگویرەگە بایێ وەگەرد ئەو باخەوانیلە چە
کەی؟» ٤١ ئەوانە وە عیسا وەتن: «ئەو بێ
وژدانیلە وە بێ رەحمی نابودیان کەی و باخ
ئەنگویرەگە دەێدەێ ئجارە وە باخوانیلێگ تر
تا بەشە میوەگەێ وە وەرز چنین بێەنە پێ.»
٤٢ عیسا وەپێان وەت: «هویچ وەخت وەناو
کتاو زەبور نەخوەنینە کە:

«”کوچگێ کە بەناگان رەدێ کردن،
بیەسە گرنگترین کوچگ بنەوا؛
خوداوەند ئیجورە کردێە
و لەوەر چەو ئیمە کار ئەڵاجوییگە“؟

٤٣ جا وەپێدان ئویشم پادشایی خودا لە لێدان
سینرێید و درێیدە قەومێگ کە میوەگەێ بێیدە
دەس. ٤٤ هەر کەس بکەفێە مل ئەو کوچگە،
وردخام بود، هەر وەختیش ئەو کوچگە بکەفێە
مل کەسێگەو، تلنێدی.»
٤٥ وەختێ سەران کاهنیل و زانایل فرقەێ
فەریسی مەسلەتیل عیسا شنەفتن، زانستن
باس ئەوانە کەی. ٤٦ جا چینە ئەرای تا
بگرنەێ، وەلێ زاورێانە جەمایەتەگە چیاد
چوینکە ئەوانە عیسا وە پەێخەمەر زانستیان.

مەسلەت سویر

٢٢ عیسا وە دوارە وە مەسلەتیلەو
وەگەرد ئەوانە قسیە کرد، وەت:
٢ «تویەنیم پادشایی ئاسمان وە شائێگ وێنە
بکێم کە ئەرا کورەگەێ سویرێگ خستە رێ.
٣ خوڵامەگانێ کل کرد تا دەنگ کرایەگان ئەرا
سویرەگە بچرێ، وەلێ ئەوانە نەتواسن بان.
٤ وە دوارە خوڵامیل تر کل کرد وەت: ”وە
دەنگ کرایەگان بویشن، بنورن، سفرەگەم
گورجەو کردمە، گاگان و گوریل پەروارم
سەر بریمە و گشت چشتێ گورجە. بانە
ئەرا سویرەگە.“ ٥ وەلێ ئەوانە سەرنج نیانە
پێ و چینە پێ کارێان، یەکێ چیە ئەرا سەر
زەویزارەگەی و ئەوواکەێ تریش چیە سەر کار
کاسبی. ٦ ئەو باقییانیش خوڵامەگانێ گردن و
وەگەردێان وە خراوی رێ رەوشت کردن و
کوشتنێان. ٧ وەختێ پادشا ئیە شنەفت، تورە
بی و لەشکەرەگانی کل کرد و ئەو خوینکەریلە
لە بین برد و شارەگەێان ئاگر دا. ٨ ئمجا وە
خوڵامەگانێ وەت: ”سویر گورجە، وەلێ دەنگ
کرایەگان شایسە نوین بانە ناوێ. ٩ جا بچنە
سەر چەپەرێەگان و هەر کەس دین ئەرا
سویرەگە دەنگێ بکەن.“ ١٠ خوڵامەگانیشێ
چینە دەیشت ئەرا سەر رێەگان و هەر کەس
کە دین، چ خاس و چ خراو گردەو کردن، تا
تالارەگە لە مێوان پڕ بی.
١١ «وەلێ وەختێ پادشا هاتە ناو تا مێوانەگان
بوینی، پیائێگ دی کە دڵنگ ئەرا سویر
نەکردویە وەر. ١٢ وەپێ وەت: ”رەفیق، چوی
وە بێ دڵنگ سویر هاتیدەسە ئەرا ئێرا؟“
ئەو پیا جواوێگ نیاشت. ١٣ ئمجا پادشا وە
خزمەتکاریلی وەت: ”دەس و پایێ بوەسن و
فرەی بێەنە تیەریکی دەیشت، شونێگ کە گیرە
و دگان وە بان یەک ساینە.“ ١٤ چوینکە دەنگ
کرایەگان فرەن، وەلێ هەڵوژاردەگان کەم.»

باج داین وە قیسەر

١٥ ئمجا زانایل فرقەێ فەریسی چین نەخشە
کیشان تا چوی عیسا وەگەرد قسیەیل خوەێ
تویشی بارن. ١٦ ئەوانە شاگردەگانێان وەگەرد
هەواخوازیل هیرودیس کل کردنە لای عیسا و
وەتن: «ماموستا، زانیم پیائێگ ڕاس و درسی و
رێ خودایش وە درسی یای دەێ لە کەسێگیش
زاورد نیەچود، چوینکە وە شێوەێ کەسێگ

نیەنوڕید. ١٧ جا وە ئیمە بویش، تو چە فکر
کەی؟ باج داین وە قیسەر ڕەواس یا نە؟»
١٨ وەلێ عیسا کە لە نیەت خراو ئەوانە ئاگادار
بی، وەت: «ئێ دوڕوییل ئەڕا مە ئەزمون کین؟
١٩ سکەێ کە وەگەردێ باج دین، نیشانم
بیەن.» ئەوانیش سکەێ یەێ دینارێگ دانە
پێ. ٢٠ عیسایش وەپیان وەت: «نەخش و ناو
بان ئێ سکە، هن کیە؟» ٢١ جواو دان: «هن
قیسەرە.» عیسا وەپیان وەت: «جا هن قیسەر
وە قیسەر بیەن و هن خودایش وە خودا.»
٢٢ وەختێ ئیە شنەفتن سەریان سڕ مەن. ئمجا
عیسا هیشتنە جێ و چین.

پرسیار لە باوەت زنیەو بین لە مردگیل

٢٣ هەر ئەو ڕوژە، سەدوقییل کە زنیەو بین
مردگیل حاشا کەن، هاتنە ئەڕا لاێ عیسا و
پرسیارە لێ کردن ٢٤ وەتن: «ماموستا، موسای
پەێخەمەر وەپێمان فەرمایش کردێە ئەگەر
پیاێگ بی مناڵ بمرێ، براگەێ باێە بێوە ژن
براگەێ بخوازێ تا ئەڕا براگەێ نەتەوەێ وە جێ
بیلێ. ٢٥ ئیسە وەناومان هەفت گلە برا بین.
براێ یەکم ژنێگ خوازی و مرد و ئەڕا ئیە
کە منالێ نیاشت، ژنەگەێ ئەڕا براگەێ وە جێ
هیشت. ٢٦ هەر ئیجورە دویمین و سێیەمین،
تا هەفتمینەگە. ٢٧ وە شون گشتێ ئەو ژنیشە
مرد. ٢٨ جا وە ڕوژی کە مردگیل زنیەو بون،
ئەوە بودە ژن کام لە هەفت براگە؟ چوینکە
گشتێان خوازوینێ.»
٢٩ عیسا جواویان دا: «ئیە خوەێ نیشان
دەێ ئیوە چەنێ گومڕاین، چوینکە نە لە کتاو
موقەدەس ئاگادارین و نە لە هێز خودا! ٣٠ ئەڕا
ئیە کە وەشون زنیەو بین مردگیل، ئەوانە نە
ژن خوازن و نە شوی کەن؛ بەڵکەم جور
فریشتەیل ئاسمانن. ٣١ وەلێ لە باوەت زنیەو
بین مردگیل، مەر وەناو تەورات نەخوەنینە کە
خودا وەپێدان چە وەتیە؟ ٣٢ خودا فەرمایش
کردێە، ”منم خوداێ ئیبراهیم و خوداێ
ئەسحاق و خوداێ یاقوب“. خودا نە خوداێ
مردگیل، بەڵکەم خوداێ زنیلە.» ٣٣ وەختێ
جەماێەت ئیە شنەفتن وە تالیمی سەریان سڕ
مەن.

گەوراترین حوکم

٣٤ وەلێ وەختێ فەریسیەیل شنەفتن کە
عیسا دەمکوت سەدوقییل کردیە، وە دەور
یەکەو گردەو بین. ٣٥ یەکیگێان کە داوەر
شەریعەت بی، پرسیارێ لە عیسا کرد تا
ئەزمونێ بکێ، وەت: ٣٦ «ماموستا، گەوراترین
حوکم وەناو شەریعەت کامە؟» ٣٧ عیسا
وەت: «”خوداوەند خوداێ خوەد وە تەمام
دڵ و وە تەمام گیان و وە تەمام فکر
خوەد دوس بیاشتو.“ ٣٨ ئیە گەوراترین و
یەکمین حوکمە. ٣٩ دویمین حوکمیش جور
یەکمینەگەس: ”هاوساگەد جور خوەد دوس
بیاشتو.“ ٤٠ گشت شەریعەت و نویسریاێ
پەێخەمەریل وە ئێ دو حوکمە بەنن.»

مەسیح کوڕ کیە؟

٤١ وەختێ فەریسیەیل وە دەور یەکەو گردەو
بین، عیسا لە لێان پرسی: ٤٢ «ئیوە لە باوەت
مەسیح چە فکر کین؟ ئەیو کوڕ کیە؟» وەپێ
وەتن: «کوڕ داود پادشاس.» ٤٣ عیسا وەپێان
وەت: «ئێ چوی داود وە روح خوداوە، وەپێ
ئویشێ خوداوەند؟ چوینکە ئویشێ:
٤٤ «”خوداوەند وە خوداوەند مە وەت:
وە دەس ڕاس مە بنیش
تا وەختێ دشمەنیلد بکەمە کورسی
ژێر پاد.“

٤٥ ئەگەر داود وەپێ ئویشێ 'خوداوەند'، ئێ
چوی ئەیو تویەنێ کورِ داود بود؟» ٤٦ جا
هویچکامێان نەتویەنستن کەلیمەێگیش جواو
عیسا بێەن، وەشون ئەو رِوژە دی هویچکەس
جرئەت نەکرد پرسیارێ له لێ بکێ.

هەرِەشە وە رِابەریل مەسەوی

٢٣ ئمجا عیسا وە جەمایەتەگە و
شاگردەگانێ وەت: ٢ «ماموستایل
تەورات و زانایل فرقەێ فەریسی وە سەر
تەخت موسای پەێخەمەر دانیشتنە. ٣ جا هەر
چی وەپێدان ئویشن گوش بگرن و وە جا بارن،
وەلێ کردەوەدان جور ئەوانە نود، چوینکە ئەو
چشتە کە ئویشن، خوێان وە جا نیەتیەرن.
٤ باریل قورس و گران هەڵپیچن و خەنە سەر
شان مەردم، باریلێگ کە کیشاینێ سەختە،
وەلێ خوێان نیەتوان تەنانەت کلکێگ ئەرِا وە
رِێ خستنی تەکان بێەن. ٥ گشت کاریلێان
وەبونەێ ئەیسە تا مەردم بوینِنیان، ئایەیل
کتاو موقەدەس گن گن بەسنە تەخت تێوڵ
و بان باڵێان و داوان بەتیەگانێان شورِترەو
کەن. ٦ خوەشێان تێ وەناو مێوانییل وەبان
مەجلس بنیشن و وەناو کەنیسەیل خاسترین
جا بیاشتون و ٧ مەردم وەناو کویچە و بازار
سڵامیان بکەن و وە 'ماموستا' بچرِنێان.
٨ وەلێ ئیوە نەبایە وە 'ماموستا' بخوەنرێین،
چوینکە تەنیا یەێ ماموستا دێرین و گشتدان
براین. ٩ وە مل زەوی هویچکەسێگ وە باوگ
نەخوەنین، چوینکە تەنیا یەێ باوگ دێرین
ئەیویش ها ئاسمان. ١٠ با هویچکامدان
وە 'مالم' نەخوەنرێین، چوینکە تەنیا یەێ
مالم دێرین ئەیویش مەسیحە. ١١ ئەوە کە
وە گشتدان گەوراترە، بودە خزمەتکاردان.
١٢ چوینکە هەر کەس خوەێ گەوراوە بکێ،
سوکەو بود، هەر کەس خوەێ وە کەم حساو
بکێ، سەربەرزەو بود.
١٣ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە
دەر پادشایی ئاسمان وە رِوی مەردم بەسین؛
خوەدان نیەچینە ناو و نوای کەسیلێ کە توان
بچنە ناو، گرین.
١٤ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە
لەلایگەو ماڵ بێوە ژنیل چەپاو کین و
لەلایگتریشەو، ئەرِا ئیە کە خوەدان نیشان
بیەین، دوعایلدان درێژەو کین، وە ئەو بونە،
سزادان چەنێ سەختتر بود.
١٥ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات و
فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە دەریا و
وشکی گەردین تا یەکێ بکێنە شاگرد خوەدان،
وەختێ بیە شاگرددان، ئەوسا دو ئەوقرە بەتر
وە خوەدان سزاوار جەهەنمی کین.
١٦ «وای وە حاڵ ئیوە رِێنمایل کور،
ئیوە ئویشین: "ئەگەر کەسێگ وە مابەد
قەسەم بخوێ، هویچ نیە. وەلێ ئەگەر
کەسێگ قەسەم وە تەڵای مابەد بخوێ، بایە
قەسەمەگەی بویدە سەر." ١٧ ئێ گیلگەوجیل
کورا! کامێان گەوراترە؟ تەڵا یا مابەدێگ کە
تەڵاگە تەقدیس کەی؟ ١٨ هەر ئیجورە ئیوە
ئویشین: "ئەگەر کەسێگ قەسەم وە قوروانگا
بخوێ هویچ نیە، وەلێ ئەگەر کەسێگ
قەسەم وە پیشکەشیەگەێ بانی بخوێ، بایە
قەسەمەگەی بویدە سەر." ١٩ ئێ کوریل!
کامێ گەوراترە؟ پیشکەشی یا قوروانگاێگ کە
پیشکەشیەگە تەقدیس کەی؟ ٢٠ جا، هەر
کەس قەسەم وە قوروانگا خوەێ، ئەوە قەسەم
وە قوروانگا و هەر چشتێ کە ها ملێ خواردێە.
٢١ هەر کەیش وە مابەد قەسەم خوەێ، وە

مابەد و خودائێگ کە وەناوێ نیشتەجێە،
قەسەم خواردێە. ٢٢ هەر کەیش قەسەم وە
ئاسمان خوەێ، وە تەخت خودا و ئەیو کە وە
ملێ دانیشتێە، قەسەم خواردێە.
٢٣ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە
ئەرِا نەعناع و شوید و زیرە حوکم دە یەک
شەریعەت وە جا تیەرێن، وەلێ حوکمیل گرنگتر
شەریعەت کە هەر ئەو دادپەروەری و بەزەیی
و وەفاداریە خەینە پشت گوش. ئیانە بایە وە
جا باوردیاین و ئەوانیشە وە هویردانەو نەچیاد.
٢٤ ئێ رێنمایل کورا! ئیوە پەخشە لە ئاشپاڵو رەد
کین، وەلێ شتر قویرت دێن!
٢٥ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە
دەیشت پیاڵە و پێشقاو پاکەو کین، وەلێ
ناوەگەێ پرِ لە تەما و خوەشگوزەرانیە. ٢٦ ئێ
فەریسی کت کور، یەکم جار ناو پیاڵە و
پشقاوەگە پاکەو بکە، تا دەیشتەگەیشێ پاکەو
بود.
٢٧ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات و
فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە مینینە
قەوریلێگ کە سپی کریاس، کە لە دەیشتەو
رەنگینە، وەلێ ناوێان پرِ لە سقان مردگ و
گشت جور ناپاکیە! ٢٨ ئیوەیش هەر ئیجورینە،
وە رِویەو لە لاێ مەردم سالحانین، وەلێ ناودان
پرِ لە دورِویی و خراوەکاریە.
٢٩ «وای وە حاڵ ئیوە ماموستایل تەورات
و فەریسیەیل، ئێ دورِوییل! چوینکە ئیوە
مەقبەرەێ پەێخەمەریل درس کین و قەور
سالحانیل رەژنینەو ٣٠ جا ئویشین: ”ئەگەر وە
رِوژگار باپیریلمان زنەیی بکردیایمن، وەناو خوین
رِشانن پەێخەمەریل وەگەردێانەو بەشدار
نویاتیام.“ ٣١ جا وە ئیجورە وە زد خوەدان
شایەتی دێن کە منالێل قاتڵیل پەێخەمەریلین.
٣٢ ئێرنگە کە ئیجورەسە کارێ کە باپیریلدان
شرو کردنە، بوەنێ سەر. ٣٣ ئێ ماریل! ئێ هەفی
زادەیل! چوی وە سزاێ جەهەنم دەر چین؟
٣٤ وەبونەێ ئیە ئەرِادان پەێخەمەریل و زانایل
و ماموستایل کل کەم، قێرێ لە لێان کوشین
و کیشینێانە سەلیب، قێرێ تریشێان وەناو
کەنیسەیلدان قەمچییان دین، شار وە شار
عەزاوێان دین. ٣٥ وە ئی بونە خوین گشت
سالحان کە رِشیاسە مل ئی زەویە، ها ملدان،
لە خوین هابیل سالح تا خوین زەکەریا کورِ
بەرەخیا، کە لە بین شون موقەدەس مابەد
و قوروانگا کوشتینێ. ٣٦ وە رِاسی، وەپێدان
ئویشم، ئیە گشتێ داوان ئی نەتەوە گری.
٣٧ «ئێ ئورشەلیم، ئێ ئورشەلیم، ئێ شارێگ
کە قاتڵ پەێخەمەریل و کوچگوارانکەر
کەسیلێگید کە کل کریەنە لاێ تو! چەن جار
تواسم جور مامرێگ کە جویجگەگانی لە ژێر
باڵیل خوەێ گردەو کەید، منالەگاند گردەو
بکەم، وەلێ نەتواسیێ! ٣٨ بنورِن، ماڵەگەدان
ئەرِا خوەدان چوڵەو مینێد. ٣٩ چوینکە
وەپێدان ئویشم دی وەشون ئیە مە نیوینین
تا وەختێگ بویشین: ”بمارکە ئەوە کە وە ناو
خوداوەند تێ.“»

پێشگویی وێران بوین مابەد

٢٤ عیسا وە مابەد هاتە دەیشت،
هەرئەوجورە کە وەناو رِێ بی
شاگردەگانێ هاتنە ئەرِا لاێ تا بەناگان مابەد
نیشانی بێەن. ٢ وەلێ عیسا وەپێان وەت:

«ئیانە گشتێ دوینین؟ وە ڕاسی وەپێدان
ئویشم، کوچگی وە مل کوچگی تر نیەمینێ
بەڵکەم گشتێ ڕمێدە خوار.»
٣ وەختێ وەبان کویەێ زیتون دانیشتوی،
شاگردەگانێ وە تەنیایی هاتنە ئەڕا لایێ، وەتن:
«وەپێمان بویش ئی هەڵکەفتیلە کەی ڕوی
دەێد و نیشانەێ هاتند و ئاخر ئی دەورە
چەس؟» ٤ عیسایش جواویان دا: «هوشدان
بود تا کەسێ لە ڕێ دەردان نەکێ. ٥ چوینکە
فرە لە کەسیل وە ناو منەو تیەن، ئویشن،
”مە مەسیحم“ فرە وە کەسیلیش لە ڕێ
دەر کەن. ٦ هەر ئیجورە لە باوەت شەڕیل
شنەفین و خەوەر شەڕیل وە گوشدان
ڕەسێ، ڕخدان نەچود. چوینکە ئیجور
هەڵکەفتیلێ بایە بکەفێ، وەلێ هێمرای ئاخر
کار نەڕەسیە. ٧ چوینکە ملەتێگ ئەڕا ملەتێگتر
و مەملەکەتیگ ئەڕا مەملەکەتی تر هەڵسێ.
وە جایل جوروا جور قاتوقڕیل و زەویەلەرزیل
تێ. ٨ وەلێ ئیانە تەنیا شرو ژان زاینە.
٩ «ئمجا دەنەدانە دەسەو تا بەرد بایە ملدان
و بکوشنەدان. گشت ملەتیل وەبونەێ ناو
من قینێیانە لێدان تێ. ١٠ وە ئەو وەختە قێر
فرەێگ وە ئیمانێیان هەڵوگەردیەن، وە یەکترەکی
خێانەت کەن و قینێیان لە یەکترەکی تێ.
١١ پەێخەمەریل دروەکانی فرەێگ هەڵسن و
قێر فرەێگیش لە ڕێ دەر کەن. ١٢ وەبونەێ
فرەوە بوین خراوی، مابەت مەردم فرەێگ
وەرەو سەردی چود. ١٣ وەلێ هەر کەس تا وە
ئاخر بەردەوام بمینێ، نجات پەیا کەی. ١٤ ئی
خەوەر خوەش پادشایە وە سەرئانسەر جهان
جار درێید تا بودە شایەتی ئەڕا گشت ملەتیل.
ئمجا جهان وە ئاخر ڕەسێ.
١٥ «جا وەختێ دوینین ئەو ’پێس کاولکەرە‘
کە دانیاڵ پەێخەمەر باسێ کردیە، وەشون
موقەدەس وساسە پاوە - با خوینەر بزانێ
- ١٦ ئمجا هەر کەس کە ها ناو یەهودیە
دەر بچودە ئەڕا ناو کویەگان؛ ١٧ هەر کەیش
کە ها بان ماڵیگەو، ئەڕا هەڵگردن چشتێگ
لە ناو ماڵی، نایدە خوار؛ ١٨ هەر کەیش ها
سەر زەویزار، ئەڕا بردن دڵنگەگەێ نەچودەو.
١٩ وای وە ژنیلێگ کە وە ئەو ڕوژیلە زگێان
پڕە و داڵگیلێگ کە شیر دەن! ٢٠ دوعا بکەن
کە دەرچیندان وە زمسان یا وە ڕوژ شەبات
کە هەر ئەو شەمەێ موقەدەس جویلەکەیلە
نود. ٢١ چوینکە وە ئەو وەختە، ئەوجورە بەرد
گەوراێگ پێش تێ کە لە شرو جهان تا ئێرنگە
پێش ناتیە، هویچ وەختیش پێش نیەتێید.
٢٢ ئەگەر ئەو ڕوژیلە کوڵەو نویاتیاد، هویچ
بەشەرێگ گیان ساق وە دەر نیەوەردیا. وەلێ
وەبونەێ هەڵوژاردەیل ئەو ڕوژیلە کوڵەو بود.
٢٣ «وە ئەو وەختە، ئەگەر کەسێ وە ئیوە
بویشی، ”بنوڕ، مەسیح ها ئێرا“، یا ”مەسیح
ها ئەورە!“ باوەڕ نەکێن. ٢٤ چوینکە مەسیحیل
دروەکانی و پەێخەمەریل دروەکانی تیەن و
نیشانەیل و موجزەیل گەورا تیەرن تا ئەگەر
بکرێ، تەنانەت هەڵوژاردەگان لە ڕێ دەر
بکەن. ٢٥ بنوڕن، وە نواوە گشتێ چشتێ
وەپێدان وەتمە. ٢٦ جا ئەگەر وەپێدان وەتن،
”بنوڕن، مەسیح ها ناو بیاوان،“ نەچنە ئەورە؛
ئەگەریش وەتن، ”بنوڕن، ها وتاخ پشتینە،“
باوەڕ نەکەن. ٢٧ چوینکە هەر ئەو جورە کە
هەورەتریقە وە ڕوژهەڵاتەو دیار دەێ و تا
ڕوژئاوا ڕوشناوە کەی، هاتن کوڕ ئنسانیش
هەر ئیجورە بود. ٢٨ هەر کورە لەشێگ بود،
وە ئەورە بودە داڵەگڕان.
٢٩ «زویزی، وەشون بەرد ئەو ڕوژیلە،
«”خوەر تیەریکەو بود و
مانگیش دی نویر خوەێ نێی.

هەسارەیل وە ئاسمان کەفنە خوار و
هێزیل ئاسمانیل تیەنە لەرزە.“
٣٠ ئمجا نیشانەیٚ کوڕِ ئنسان وەناو ئاسمان
کەفێە دەیشت، ئەوسا گشت هوزیل زەوی
ئازیەتباری کەن و کوڕِ ئنسانیش دوینن کە وە
هێز و جەلاڵ فرە گەوراێگ وە مل هەوریل
ئاسمانەو تێید. ٣١ ئەیو فریشتەگانیٚ وە دەنگ
بەرز شەیپور کل کەی و ئەوانە هەڵوژاردەگان
ئەیو لە چوار پەر جهان، لە ئی سەر تا ئەو سەر
ئاسمان، وە دەور یەکەو گردەو کەن.
٣٢ «ئێرنگە، لە دار هەنجیر ئی دەرسە یایٚ
بگرن: هەر ئیە کە پەلەگانیٚ جویق دەن و
گڵا دەر تیەریٚ، زانین تاوسان نزیکەو بیە.
٣٣ هەر ئیجورە، هەر وەخت گشت ئی چشتیلە
دوینین، بزانین کە هاتن کوڕِ ئنسان نزیکە،
بەڵکەم ها دەم دەر. ٣٤ وە ڕاسی، وەپێدان
ئویشم تا گشت ئی چشتیلە هەڵنەکەفیٚ، ئی
نەتەوە لە بین نیەچود. ٣٥ ئاسمان و زەوی لە
بین چود، وەلیٚ قسیەیل مە هەرائێهەر لە بین
نیەچود.

ئەو ڕوژ و ساتە هویچکەس نیەزانیٚ

٣٦ «وەلیٚ ئەو ڕوژ و ساتە هویچکەس نیەزانیٚ
بێجگە باوگ؛ تەنانەت فریشتەیل ئاسمان و
کوڕیش وە لیٚ ئاگادار نین. ٣٧ وەخت هاتن
کوڕِ ئنسان مێنیدە ڕوژگار نوح. ٣٨ چوینکە وە
ئەو ڕوژەیل وەرجە لافاوەگە، مەردم خواردیان
و نوشیان و ژن خوازیان و شوی کردیان،
تا ئەو ڕوژە کە نوح چیە ناو کەشتیەگە و
٣٩ ئەوانە نیەزانستیان چە بود، تا ئەو وەختە
لافاوەگە هات و گشتێان وەگەرد خویەو برد.
هاتنەوەیٚ کوڕِ ئنسانیش هەر ئیجورە بود.
٤٠ وە ئەو وەختە دو پیا کە هانە ناو زەویزار،
یەکیگێان برێید و ئەواکە هیلنە جیٚ. ٤١ دو
ژن کە وەگەرد یەکەو دەسهار کەن یەکیگێان
برێید و ئەواکە هیلنە جیٚ. ٤٢ جا وەخەوەر
بون، چوینکە نیەزانین خوداوەنددان وە چ
ڕوژیگ تێید. ٤٣ وەلیٚ ئیە بزانن ئەگەر خاون
ماڵ بزانستیا دز وە چ ساتێگ لە شەو تێد، وە
خەوەر مەنیاد و نەێشتیاد دز بێیدە ماڵەگەیٚ.
٤٤ ئمجا ئیوەیش بایە گورجەو بوین، چوینکە
کوڕِ ئنسان وە یەیٚ ساتێگ تیٚ کە چەوەڕێی
نین.

٤٥ «جا ئەو خوڵام ئەمین و زانا کیە کە
ئەرواوەگەیٚ ئەوە ناسە بان سەر ئاڵ ماڵەگەیٚ
تا لە وەخت خوەیٚ نانەگەیان بێی؟ ٤٦ خوەش
وە حاڵ ئەو خوڵامە کە وەختیٚ ئەرواوەگەیٚ
تێد، دوینی خەریک هەر ئی کارەسە. ٤٧ وە ڕاسی
وەپێدان ئویشم، ئەوە دا نێدە بان سەر گشت
دارایەگەیٚ خوەیٚ. ٤٨ وەلیٚ ئەگەر ئەو خوڵام
شەڕئاشوە وە خوەیٚ بویشی کە ”ئەرواوەگەم
وە هاتنیٚ دێر کردێە،“ ٤٩ شرو بکێدە کوتاین
هاوکاریل خوەیٚ و وەگەرد سەرخوەشیل
بنیشێدە خواردن و نوشاین، ٥٠ ئەوسا ئەرواو
ئەو خوڵامە ڕوژی کە خوڵامەگە چەوەڕێی نیە
وە یەیٚ ساتێگ کە وە لیٚ ئاگادار نیە، تێیدەو
٥١ وە ناوڕاسەو کەێدەیٚ دو کوت و خەێدەیٚ
جایٚ کە دوڕوییل خەن، جایٚ کە گیرە و دگان
وەبان یەک ساینە.

مەسلەت دە گلە دویەت ئازەو

٢٥ «وە ئەو وەختە، پادشایی ئاسمان
مینێدە دەگلە دویەت ئازەو کە
ڕەفیقەیل وەوێن، چراخ مویشیەگانێان
هەڵگردن و چینە پیری زاواوە. ٢ پەنج لە
لێان نەزان و پەنج لە لێان زانا بین. ٣ دویەت
ئازەویل نەزان چراخەگانیان هەڵگردن، وەلیٚ
روین وەگەرد خوێان نەوردن. ٤ وەلیٚ زاناگان

Building Bridges with the WORD

وەگەرد چراخەگان خوەیانا کویزەیل پڕ لە
روین بردن. ٥ وەختێ هاتن زاوا کەفتە دویا،
گشتێان چەویلیان سەنگینەو بوی و خەفتن.
٦ وە نیمە شەو هاواری کریا: ”ئەوەسە زاوا
تێد! بچنە پیریەو!“ ٧ ئمجا گشتێ دویەت
ئازەوەگان هەڵسان و چراخەگانیان گورجەو
کردن. ٨ نەزانەگان وە زاناگان وەتن: ”کەمێگ
لە روینەگەدان بێەنە پێمان، چوینکە
چراخەگانمان دێرێ کوشێدەو.“ ٩ وەلێ زاناگان
جواو دان: ”نییمنە پێدان، ئەڕا ئیە کە روین
بەش ئیمە و ئیوە نیەکێ. بچن وە فروشندەیل
ئەڕا خوەدان بسێنن.“ ١٠ وەختێ ئەوانە
چین روین بسێنن، زاوا رەسێ، ئەوانە کە
گورجەو بین وەگەردێ چینە ناو سویرەگە و
دەرەگە داخریا. ١١ وەشون ئەوە، باقی دویەت
ئازەوگانیش رەسین و وەتن: ”گەورەمان،
گەورەمان، دەر ئەڕامان واز کە!“ ١٢ وەلێ زاوا
جواو دا: ”وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، مە ئیوە
نیەناسم.“ ١٣ جا وە خەوەر بون، چوینکە وە
ئەو ڕوژ و ساتە خەوەر نێرین.

مەسلەت کیسەێ تەڵا

١٤ «هەر ئیجورە پادشایی ئاسمان جور
پیایێگە کە تواێ بچودە گەردیان. ئەیو
خوڵامەگانێ چڕی و دارایەگەێ دا دەسێان؛
١٥ پەنج کیسەێ تەڵا دادە یەکیگێان، وە
ئەواکە دو کیسەێ تەڵا، وە سێیەمیش یە
کیسەێ تەڵا، هەر کامێان وە پێ تویەنایێ
خوێان. ئمجا چیە گەردیان. ١٦ ئەوە کە پەنج
کیسەێ تەڵا گردوی، زویزی چی وەگەردێ
کار کرد و پەنج کیسەێ تریش قازانج کرد.
١٧ هەر ئەوجورە ئەوە کە دو کیسەێ تەڵا
داشت، دو کیسەێ تریش قازانج کرد.
١٨ وەلێ ئەوە کە یەێ کیسەێ تەڵا گردوی،
چی و چاڵی وەناو زەوی هەڵکەنێ و پویل
ئەرواوەگەێ وە ئەورە شاردەو.
١٩ «وەشون ماوەێ فرەێگ، ئەرواو ئەو
خوڵامیلە هاتەو لە لێان حساو تواس.
٢٠ خوڵامی کە پەنج کیسەێ تەڵا گردوی،
هات و پەنج کیسەێ تر وەگەرد خوەێ
هاورد و وەت: ”ئەرواو، تو پەنج کیسەێ تەڵا
سپاردیدە پێم، ئەوەسە پەنج کیسەێ تریش
تەڵا قازانج کردمە.“ ٢١ ئەرواوەگەێ وەپێ
وەت: ”ئافەرم، ئێ خوڵام خاس و وەفادار!
تو وەناو چشتیل کەم وەفادار بیدە، جا
نەمەدە بان سەر چشتیل گەورا. بەوە ناو
شادی ئەرواوەگەد بەشدار بە.“ ٢٢ خوڵامی
کە دو کیسەێ تەڵا گردوی هاتە نوا و وەت:
”ئەرواو تو دو کیسەێ تەڵا سپاردیدە پێم،
ئەوەسە دو کیسە تریش تەڵا قازانج کردمە.“
٢٣ ئەرواوەگەێ وەپێ وەت: ”ئافەرم، ئێ
خوڵام خاس و وەفادار، تو وەناو چشتیل کەم
وەفادار بیدە، جا نەمەدە بان سەر چشتیل
گەورا. بەوە ناو شادی ئەرواوەگەد بەشدار
بە.“ ٢٤ ئمجا خوڵامی کە یەێ کیسەێ تەڵا
گردوی، هات وەت: ”ئەرواو زانستیام کە
پیاێ سەختگرێگی، وەشونێ کە نەکاڵێدە درەو
کەی و وەشونێ کە نەوەشانیدە گردەو کەی،
٢٥ جا زاورم چی و چیم، کیسە تەڵاگە وەناو
زەوی شاردمێەو. ئا ئیەیشە تەڵاگەد.“ ٢٦ وەلێ
ئەرواوەگەێ جواو دا: ”ئێ خوڵام شەڕئاشو
لەمتی! تو کە زانی وەشونێ کە نەکاڵیمە،
درەو کەم و وەشونێ کە نەوەشانمە، گردەو
کەم، ٢٧ ئێ ئەڕا پویلەگەم نیایدە سەرافیل تا
وەختێ لە گەردیان بامەو وەگەرد قازانجەگەێ
بسێنمێەو؟ ٢٨ جا کیسەێ تەڵاگە وە لێ
بسینێ، بیەنەی ئەوە کە دە کیسەێ تەڵا
دێرێ. ٢٩ چوینکە وە ئەو کەسە کە دێرێ،

فرەتر درێید تا وە فراوانی بیاشتو، وەلێ وە ئەو
کەسە کە نێری، هەر ئەوەیشە کە دێرێ لە
لێ سینرێدەو. ۳۰ ئی خولام وەدەرد نەخوەرە
فرەێ بێەنە تیەریکی دەیشت، شونێگ کە گیرە
و دگان وەبان یەک ساینە.“

ڕوژ داوەری

۳۱ «وەختێ کوڕ ئنسان وەناو جەڵاڵ خوەێ
وەگەرد گشت فریشتەگان باێد، ئەوسا وە سەر
تەخت پڕ جەڵاڵ خوەێ دانیشێد و ۳۲ گشت
ملەتیل وە نوای گردەو بون، ئەویش مەردم
وە یەکترەکی جیاوە کەی، جور شوانێگ کە
مێەگان لە بزنەگان جیاوە کەی. ۳۳ مێەگان
نێدیانە لاێ ڕاس خوەێ، وەلێ بزنەگان وە
لاێ چەپی. ۳۴ ئمجا پادشا وە ئەوانە کە هانە
لاێ ڕاسی ئویشێ: ”بان، ئێ ئەوانە کە لە
باوگم بەەرکەت گردینە، ئەو پادشاییە کە لە
دامەزرانن جهانەو ئەڕادان گورجەو بوی وە
میرات بوەنێ. ۳۵ چوینکە ورسێم بی، نان داینە
پێم، تیەنیم بی، ئاو داینە پێم، غەریو بیم،
جا داینە پێم. ۳۶ ڕویت بیم، دڵنگ کردینە
وەرم، نەخوەش بیم، سەر داینە لێم، زندانی
بیم، هاتین ئەڕا دینم.“ ۳۷ ئمجا سالحان جواو
دەن: ”گەورەمان، کەی وە ورسی دیمنەد و
نان دایمنە پێد، یا تیەنی دیمنەد و ئاو دایمنە
پێد؟ ۳۸ کەی غەریو دیمنەد و جا دایمنە
پێد، یا ڕویت بید و دڵنگ کردیمنە وەرد؟
۳۹ کەی تو نەخوەش یا زندانی دیمن و سەر
دایمنە لێد؟“ ۴۰ ئمجا پادشا جواویان دەێ:
”وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، هەر چی ئەڕا
یەکی وە ئی بویچگترین برایلم کردین، ئەڕا
مە کردین.“ ۴۱ ئمجا وە ئەوانە کە هانە لاێ
چەپی ئویشێ: ”ئێ ئیوە کە لانەت کرییانە، لە
لێم دویرەو بون و بکەفنە ناو ئاگر ئەبەدی
کە ئەڕا ئبلیس و فریشتەگانێ گورجەو بیە،
۴۲ چوینکە ورسێم بی، نان نیاینە پێم، تیەنیم
بی، ئاو نیاینە پێم. ۴۳ غەریو بیم، جا نیاینە پێم،
ڕویت بیم، دڵنگ نەکردینە وەرم، نەخوەش و
زندانی بیم سەر نیاینە لێم.“ ۴۴ ئمجا ئەوانیش
جواو دەن: ”گەورەمان، کەی تو ورسی یا
تیەنی یا غەریو یا ڕویت یا نەخوەش یا زندانی
دیمن، خزمەتد نەکردیم؟“ ۴۵ ئمجا جواویان
دەێ: ”وە ڕاسی، وەپێدان ئویشم، هەر چی
ئەڕا یەکی وە ئی بویچگترینیلە نەکردین، ئەڕا
مە نەکردین.“ ۴۶ جا ئەوانە چنە ئەڕا ناو سزاێ
ئەبەدی، وەلێ سالحان ئەڕا زنەیی ئەبەدی.»

دەس وە یەکی کردن ئەڕا کوشتن عیسا

۲۶ وەختێ عیسا گشت ئی قسیەیلە تەمام
کرد، وە شاگردیلی وەت: ۲ «ئیوە خو
زانین دو ڕوژتر، جەشن پسەخە و کوڕ ئنسان
دەنێ گیر تا بکیشنێ سەلیب.»
۳ ئمجا سەران کاهنیل و شێخیل قەوم،
وەناو کاخ کاهن گەورا کە قیافا ناوێ بی، گردەو
بین و ۴ مەشویرەت کردن کە چوی وە فێڵێگ
عیسا بگرن و بکوشنێ.» ۵ وەلێ وەتن: «با وە
ڕوژەیل جەشن نود، نەخوای ئاژاوە بکەفێە ناو
مەردم.»

گورجەو کردن عیسا ئەڕا دەفن کردنێ

۶ وەختێ کە عیسا وە ئاوایی بەیتعەنیا
وە ماڵ شەمعون جوزامی بی، ۷ ژنێگ وەگەرد
قاو مەرمەریگ وە ئەتر فرە گران قیمەتیگ
هاتە ئەڕا لاێ و وەختێ عیسا وە سەر
سفرە نیشتوی، ئەترەگە ڕشانە مل سەرکەپوڵی.
۸ وەختێ شاگردیل ئیە دین تورە بین و وەتن:
«ئی زیایەرەویە ئەڕا چەس؟ ۹ بویا ئی ئەترە
وە قیمەت گرانێگ بفروشریا و پویلەگەیشێ

بێرپایدە کەمدەسیل.» ١٠ عیسا ئیە زانست
و وەت: «ئەڕا ئی ژنە ڕەنجنینۍ؟ ئەوە
کار خاسۍ ئەڕام کردێە. ١١ ئیوە هەمویشە
کەمدەسیل وەگەرد خوەدانەو دێرین، وەلۍ
مە ئەڕا هەمویشە نێرین. ١٢ ئی ژنە وە ڕشانن
ئی ئەترە وە مل جەسەم، ئەڕا دەفن کردن،
گورجەمەو کردێە. ١٣ وە ڕاسی، وە ئیوە ئویشم،
وە گشت جهان، وە هەر کورە ئی ئینجیلە جار
بێرێ، کار ئی ژنیشە وە یادۍ ئویشۍ.»

خێانەت یەهودا

١٤ ئمجا یەکی لە ئەو دوانزە شاگردە کە
ناوۍ یەهودای ئەسخەریوتی بی، چیە ئەڕا لاۍ
سەران کاهنیل و ١٥ وەت: «چە دەینە پێم
ئەگەر عیسا بیەمۍ دەسدان؟» ئەوانیش سی
سکەۍ نقرە دانە پۍ. ١٦ لە ئەو وەختەو، یەهودا
وەشون دەرفەتێگ بی تا عیسا بێیدە دەس.

نان ئێوارەۍ ئاخر

١٧ وە یەکمین ڕوژ جەشن فەتیرە، شاگردەگان
هاتنە لاۍ عیسا لە لۍ پرسین: «کورە تواۍ
ئەڕاد گورجەو بکێم تا نان ئێوارەۍ پسەخ
بخوۍ؟» ١٨ عیسا وەت: «بچنە ناو شار، وە
لاۍ فلانە کەس و وەپۍ بویشن: ”ماموستا
ئویشۍ وەختم نزیکەو بیە. توام لە ماڵ
تو وەگەرد شاگردەگانم نان ئێوارەۍ پسەخ
بخوەم.“» ١٩ شاگردەگان هەر ئەوجورە کردن
کە عیسا وەپێان ئەمر کردوی و نان ئێوارەۍ
پسەخ گورجەو کردن.
٢٠ وەختۍ بیە شەو عیسا وەگەرد دوانزە
شاگردەگانۍ نیشتە سەر سفرە. ٢١ وەختۍ نان
ئێوارە خواردیان، عیسا وەت: «وە ڕاسی،
وەپێدان ئویشم، یەکی وە ئیوە مە دەێدە دەس
دشمەنەو.» ٢٢ ئەوانیش فرە خەمبار بین، هەر
کامێان گلە وە گلە وەپۍ وەتن: «گەورەم،
ئەوە منم؟» ٢٣ عیسا جواو دا: «ئەوە کە
وەگەردمەو دەس کیە ناو جام، هەر ئەوە مە
دەێدە دەسەو. ٢٤ کوڕ ئنسان هەر ئەوجورە کە
وەناو کتاو موقەدەس لەباوەتێەو نویسریاس،
چود، وەلۍ وای وە حاڵ ئەو کەسە کە کوڕ
ئنسان دەێدە دەس دشمەنەو. ئەڕاۍ خاستر
ئیە بی هەراێهەر ناتیادە دنیا.» ٢٥ ئمجا یەهودا،
ئەوە کە دەێدەۍ گیر، جواو دا: «ماموستا،
ئەوە منم؟» عیسا وەت: «تو خوەد ئیجورە
وەتۍ!»
٢٦ وەختۍ هێمراۍ خەریک خواردن بین
عیسا نانەگە هەڵگرد و وەشون ئیە کە سپاس
خودا کرد، لەتی کرد و دادەۍ شاگردەگان و
وەت: «بگرن، بخوەن؛ ئیە جەسەۍ منە.»
٢٧ ئمجا جامەگە هەڵگرد و وەشون شوکر
کردن، دادەۍ شاگردەگان و وەت: «گشتدان
لە ئیە بخوەن. ٢٨ ئیەسە خوین مە ئەڕا پەێمان
تازە کە وەبونەۍ قێر فرەێگ ئەڕا بەخشین
گونایل، ڕشێید. ٢٩ وەپێدان ئویشم دی لە ئی
بەر مەیوە نیەخوەم تا ڕوژی کە وە پادشایی
باوگم، تازەۍ وەگەردانەو بخوەم.»
٣٠ ئمجا وەشون ئیە کە بەیتێگ خوەنین،
کەفتنە ڕێ وەرەو کویەۍ زیتون.

پێشگویی حاشا کردن پتروس

٣١ ئمجا عیسا وەپێان وەت: «ئیمشەو
گشتدان پشت کینە پێم، چوینکە وەناو کتاو
موقەدەس نویسریاس،
«”دەمە شوانەگە و
پەسیل ریەنەگە دا تویچیەن.“
٣٢ وەلۍ وەشون ئیە کە زنیەو بوم، وەرجە
ئیوە چمە ئەڕا ناوچەۍ جەلیل.» ٣٣ پتروس
جواو دا: «تەنانەت ئەگەر گشتیەکی پشت

Building Bridges with the WORD

بکەنە پێد، مە هەرایهەر پشت نیەکەمە پێد.»
٣٤ عیسا وەپِێ وەت: «وە ڕاسی، وە تو ئویشم،
هەر ئیمشەو وەرجە ئیە کە کەڵەشیر بقویڵنێ،
سێ جار مە حاشا کەی.» ٣٥ پتروس وە عیسا
وەت: «ئەگەر تەنانەت بتوایێ وەگەردیشەو
بمرم، حاشاد نیەکەم.» گشت شاگردەگانیشێ
هەر ئیجورە وەتیان.

باخ جتسیمانی

٣٦ ئمجا عیسا وەگەرد شاگردەگانێ چیە ئەڕا
شونێ کە جتسیمانی ناوێ بی، وەتە پێان: «وە
ئێرا بنیشن تا مە بچمە ئەڕا ئەورە دوعا بکەم.»
٣٧ ئمجا عیسا، پتروس و دو کوڕەگەێ زبدی
وەگەرد خوەێ برد. عیسا خەمبار و پەشێو
بی، ٣٨ جا وەپێان وەت: «لە ویشت خەم و
خوسە، نزیکە بمرم. وە ئێرا بمینن و وەگەرد
منەو وەخەوەر بون.» ٣٩ ئمجا ڤێرێگ چیە
نواتر، وە دەمەو کەفتە بان زەوی و دوعا کرد:
«ئێ باوگم، ئەگەر بود، ئی جامە لە لێم دویرەو
کە؛ وەلێ نە وە خاست مە، بەڵکەم خاست
تو وە جێ باێد.» ٤٠ ئمجا هاتەو ئەڕا لاێ
شاگردەگان و دی کە ئەوانە خەفتنە. وە پتروس
وەت: «ئەرێ نەتویەنستین ساتێگ وەگەردمەو
وەخەوەر بمینێن؟ ٤١ وەخەوەر بون و دوعا
بکەن تا وەناو ئەزمون نەکەفین. وە ڕاسی روح
وە ئەزرەتە وەلێ جەسە بی هازە.» ٤٢ وە دوارە
عیسا چی و دوعا کرد: «باوگم، ئەگەر ڕێیگ تر
نیە بێجگە ئیە کە وە ئی جامە بخوەم با خاست
تو بکرێ.» ٤٣ وەختێ هاتەو، دی ئەوانە هانە
ناو خەو، چوینکە چەویلیان سەنگینەو بوی.
٤٤ جا وە دوارە وازە لێان هاورد و چی ئەڕا
سێیەم جار هەر ئەو دوعا وەتەو. ٤٥ ئمجا
عیسا هاتەو ئەڕا لاێ شاگردەگان و وەپێان
وەت: «هێمراێ خەفتینە و شەکەتی دەر کین؟
بنوڕن، ئەو وەختە نزیکە و کوڕِ ئنسان درێیدە
دەس گوناکاریل. ٤٦ هەڵسن بچیمن. بنوڕن،
ئەوەسە ئەوە کە دەێدەمە دەسەو نزیکە.»

دەسگیر کردن عیسا

٤٧ عیسا هێمراێ داشت قسیە کردیا کە
یەهودا، یەکی وە ئەو دوانزە شاگردە، وەگەرد
جەماێەت فرەێگ کە شمشێر و کوتەک لە
دەسێان بی، لە لاێ سەران کاهنیل و شێخیل
قەوم هاتن. ٤٨ یەهودا کە عیسا دادە گیر،
نیشانەێگ وە هاوڕێیلی داوید و وەتوی: «ئەو
کەسە کە ماچێ کەم، هەر ئەوەسە؛ ئەیو
بگرن.» ٤٩ جا زویزی هاتە لاێ عیسا و وەت:
«سڵام، ماموستا!» جا ماچێ کرد. ٥٠ عیسا
وەپێ وەت: «ڕەفیق، ئەو کارە کە ئەڕا کردنێ
هاتیدە، بکە.» ئمجا ئەوانە هاتن، ڕشیانە مل
سەر عیسا و دەسگیری کردن. ٥١ وە ئی وەختە،
یەکی وە ئەوانە کە وەگەرد عیسا بی، دەسێ
دریژ کرد و شمشێرەگەێ کیشا، دا خوڵام
کاهن گەورا و گوشێ بڕێ. ٥٢ عیسا وەپێ
وەت: «شمشێرەگەد غەڵافی کە؛ «چوینکە
هەر کەسێگ شمشێر بکیشێ، وە شمشێریش
کوشرێ. ٥٣ گومان کەی نیەتویەنم لە باوگ
ئاسمانیم بتوام و ئەیو هەر ئێرنگە فرەتر وە
دوانزە لەشکەر فریشتە ئەڕام کل بکێ؟ ٥٤ وەلێ
چوی باێە پێشگوییل کتاو موقەدەس باێە دی
کە ئویشێ ئی چشتیلە باێە هەڵبکەفێ؟» ٥٥ وە
ئەو ساتە عیسا وە جەماێەتەگە وەت: «مەر
مە ڕێگرم وەگەرد شمشێر و کوتەک هاتینە
بگرینەم؟ مە هەر ڕوژ وەناو مابەد نیشتیام و
تالیم دیام و نەگەردینەم. ٥٦ وەلێ ئیانە گشتێ
هەڵکەفتیە تا پێشگوییل پەێخەمەریل باێە
دی.» ئمجا گشت شاگردەگان هیشتنەێ جێ
و دەر چین.

دادگایی کردن عیسا

٥٧ ئمجا کەسیلێ کە عیسا گردوین، بردنێ
ئەڕا لایێ قیافا کاهن گەورا، وە ئەورە کە
ماموستایل تەورات و شێخیل گردەو بوین.
٥٨ پتروسیش لە دویرەو وەشون عیسا چیا تا
ڕەسیە حسار ماڵ کاهن گەورا. چیە ناو وەگەرد
نگابانەگان دانیشت تا ئاخرێ بوینی. ٥٩ سەران
کاهنیل و گشت ئاڵ شورایێ جویلەکە وەشون
پەیا کردن شایەتی دروێگ وە زد عیسا بین
تا بکوشنێ، ٦٠ وەلێ هویچ پەیا نەکردن، هەر
چەن شایەتیدەریل دروەکانی فرەێگ هاتن.
دەس ئاخر دو نەفەر هاتنە نوا و ٦١ وەتن:
«ئی پیا وەت، ”مە تویەنم مابەد خودا بڕمنم و
وەناو سێ ڕوژ وە دوارە درسی بکەم.“» ٦٢ ئمجا
کاهن گەورا هەڵساد و وەت: «هویچ جواوی
نێری بێی؟ ئیە چ شایەتیێگە کە ئی پیاێلە وە زد
تو دەن؟» ٦٣ وەلێ عیسا هەر بێدەنگ مەن.
کاهن گەورا وەپێ وەت: «قەسەمد دەم وە
خودایێ زنی ئەگەر تو مەسیح، کوڕ خودایێ،
وەپێمان بویش؟» ٦٤ عیسا وەپێ وەت: «تو
خوەد ئیجورە وەتی! وەلێ مە وەپێدان ئویشم
وەشون ئیە کوڕ ئنسانیش دوینین کە وە دەس
ڕاس خودایێ هەر وە تویەنا نیشتیە و لە بان
هەوریل ئاسمانەو تێی.» ٦٥ ئمجا کاهن گەورا
یەخەیێ خوەیێ دڕان و وەت: «کفر کرد!
دی شایەت ئەڕا چەس؟ ئێرنگە کفرەگەیێ
شنەفتین، ٦٦ حوکمدان چەس؟» جواو دان:
«شایسەیێ مردنە!» ٦٧ ئمجا تف کردنە ڕوی
عیسا و دانە لێ، بڕێگیش وە چەپاڵە دیانە ناو
دەمچەویا، ٦٨ وەتیان: «ئێ مەسیح، نەبوەت
بکە بویش بزانم کیە دەێدە لێد؟»

حاشا کردن پتروس

٦٩ وە ئەو وەختە پتروس وە دەیشت، لە
حسار دانیشتوی. کەنیزێگ هاتە لایێ و وەت:
«تنیش وەگەرد عیسایێ جەلیلی بیدا!» ٧٠ وەلێ
پتروس وە نوای گشتێان دا ژێرێ و وەت:
«نیەزانم چە ئویشێ!» ٧١ جا پتروس چیە ئەڕا
دەم دەروازەیێ ماڵەگە. کەنیزێگ تر دیەیێ و
وە ئەوانە کە وە ئەورە وساوین وەت: «ئی
پیا وەگەرد عیسایێ ناسری بی!» ٧٢ پتروس وە
دوارە دا ژێرێ و قەسەم خوارد: «مە ئی پیا
نیەناسم.» ٧٣ وەشون قێرێ تر کەسیلێ کە
وە ئەورە وساوین، هاتن و وە پتروس وەتن:
«بێ گومان تنیش یەکی وە ئەوانەیێ! لە زاراوەد
دیارە!» ٧٤ جا پتروس شرو کردە لانەت کردن
خوەیێ و قەسەم خوارد و وەت: «ئی پیا
نیەناسمێ!» هەر ئەو ئانە، کەڵەشیر قویلان.
٧٥ ئمجا پتروس قسیەیل عیسا کەفتە هویرێ
کە وەپێ وەتوی: «وەرجە ئەوەکە کەڵەشیر
بقویلنێ، سێ جار مە حاشا کەی». جا پتروس
چیە دەیشت و تێر پڕ دەس نا گیرە.

یەهودا خوەیێ کوشێد

٢٧ شەوەکی شەفەق، گشت سەران
کاهنیل و شێخیل قەوم وە یەکەو
مەشویرەت کردن تا عیسا بکوشن. ٢ جا وە
دەس بەسریای بردنێ و دانەیێ دەس پیلاتوس
فەرماندار رومی.
٣ وەختێ یەهودا، ئەوە کە عیسا دادە گیر،
دی کە عیسا ماکوم کردن، لە کارەگەیێ
بەتاڵەو بی و سی سکە نقرەگە دادەو سەران
کاهنیل و شێخیل و ٤ وەت: «گونا کردمە

و بیمەسە بایس خوین بێ گوناێگ.» ئەوانە
وەتن: «وە ئیمە چە؟ خوەد زانی!» ٥ ئمجا
یەهودا سکەیل نقرە وەناو مابەد فرە دا زەوی
و چیە دەیشت و خوەێ دا دارەو. ٦ وەلێ
سەران کاهنیل سکەیل نقرە وە مل زەوی
گردەو کردن وەتن: «ڕەوا نیە ئی سکەیلە
بخیمنە ناو خەزانەی مابەد، چوینکە پویل
خوینە.» ٧ جا وەشون مەشویرەت کردنێان
وەگەرد ئەو پویلە زەویزار کویزەگەر سەندن
تا بکەنەێ قەورسان بیگانەێل. ٨ وە ئی بونە وە
ئەو زەویزارە تا وە ئیمڕو وەپێ ئویشن ’زەویزار
خوین‘. ٩ ئەوسا، پێشگویی ئرمیای پەێخەمەر
هاتە دی کە وەتوی: «ئەوانە سی سکە نقرەگە
هەڵگردن، یانێ نرخی کە قەوم ئیسرائیل ئەڕاێ
داناوین، ١٠ جا دانەێ زەویزار کویزەگەر، هەر
ئەو جورە کە خوداوەند وەپێم فەرمان دا.»

بازخواز لە نوای پیلاتوس

١١ عیسا وە نوای پیلاتوس فەرماندار رومی
وساد، فەرمانداریش لە لێ پرسی: «ئێ تو
پادشاێ جویلەکەیلی؟» عیسا وەت: «تو
خوەد ئیجورە وەتی!» ١٢ وەلێ وەختێ سەران
کاهنیل و شێخیل بخت کردنە لێ، عیسا
جواوێگ نیاد. ١٣ ئمجا پیلاتوس وەپێ وەت:
«ئێ نیەشنەفی چەنێ شایەتی وە زد تو دەن؟»
١٤ وەلێ عیسا هویچ جواوێگ وەپێ نیاد،
تەنانەت وە یەێ بختیش، جورێ کە فەرماندار
فرە سەری سڕ مەن.
١٥ فەرماندار وە پێ نەریتیگ کە داشت،
هەر ساڵ لە وەخت جەشن پسەخ، یەێ
زندانی کە مەردم تواسیان ئەڕاێان ڕزگار
کردیا. ١٦ وە ئەو وەختە زندانی بەناوبانگێگ
بوی کە ناوێ باراباس بی. ١٧ وەختێ مەردم
گردەو بین، پیلاتوس وەپێان وەت: «تواین
کی ئەڕادان ڕزگار بکەم، باراباس یا عیسا کە
وەپێ ئویشن مەسیح؟» ١٨ چوینکە زانستیا
لە سەر حەسویی عیسا دانەسە دەسێ.
١٩ وەختێ پیلاتوس وە سەر تەخت داوەری
دانیشتوی، ژنەگەێ ئیجور پێخامێگ ئەڕاێ
کل کرد: «وەگەرد ئەو پیاێ سالحانە کارێ
نیاشتو، چوینکە ئیمڕو خەوێگ لە باوەت ئەیو
دیمە کە وەبونەێ ئەو خەوە ڕەنج فرەێگ
کیشام.» ٢٠ وەلێ سەران کاهنیل و شێخیل،
جەمایەتەگە قانێ کردن تا داوای ڕزگاری
باراباس و نابودی عیسا بکەن. ٢١ فەرماندار وە
دوارە لە لێان پرسی: «لە ئی دوانە کامێان تواین
ئەڕادان ڕزگار بکەم؟» جواو دان: «باراباس.»
٢٢ پیلاتوس لە لێان پرسی: «ئێ چە وە عیسا
بکەم کە وەپێ ئویشن مەسیح؟» گشتێان
وەتن: «بکوتێ بان سەلیب!» ٢٣ پیلاتوس
وەت: «ئەڕا چە؟ چ کار گەنێگ کردیە؟» وەلێ
ئەوانە وە دەنگ بەرزتر هاوار کردن: «بکوتێ
بان سەلیب!»
٢٤ وەختێ پیلاتوس دی کە فایدە نێری و
بەڵکەم خەریکە بودە ئاژاوە، ئاو تواس و
دەسیل خوەێ وە نوای جەمایەتەگە شورد و
وەت: «مە لە خوین ئی پیا هویچ تاوانێ نێرم.
خوەدان زانین!» ٢٥ مەردم گشتێ جواو دان:
«با خوینی وە مل ئیمە و مناڵیلمان بودا!»
٢٦ ئمجا پیلاتوس، باراباس ئەڕاێان ڕزگار کرد
و دا عیسا قەمچی دان و سپاردەێ تا بکوتنێ
بان سەلیب.

تویلەکی وە عیسا

٢٧ ئمجا سەربازیل فەرماندار، عیسا بردنە
ئەڕا حسار کاخ فەرماندار و گشت سەربازیلیش
وە دەوریەو گردەو بین. ٢٨ ئەوانە عیسا
ڕویتانن و بەتیەێگ ئەرخەوانی کردنە وەرێ

و ۲۹ تاجێگ لە دڕگ چنین و نانە سەری و
چوێگ دانە دەس ڕاسی. ئمجا وە نوای زرانی
دانە زەوی، وە تویلەکی وەپێ وەتیان: «سڵام ئێ
پادشایێ جویلەکەیل!» ۳۰ تف کردیانە ڕوی،
چوەگە لە لێ سەندن و دیانی ناو سەری.
۳۱ وەشون ئیە کە تویلەکی وەپێ کردن، بەتیەگە
لە وەرێ دەر هاوردن و دڵنگەگان خوەێ کردنە
وەرێ. ئمجا بردنێ دەیشت تا بکیشنێ سەلیب.

وە سەلیب کیشاین عیسا

۳۲ وەختێ چیانە دەیشت، پیاێگ دین لە
مەردم قیرەوان کە ناوێ شەمعون بی، ناچاری
کردن سەلیبەگەێ عیسا هەڵبگرێ. ۳۳ وەختێ
ڕەسینە ئەو شونە کە ناوێ جولجوتا بی، کە
وە مانایێ کاسەێ سەرە، ۳۴ شراو هامیتە وە
زەردئاو دانە عیسا تا بخوێ، وەلێ وەختێ
تامێ کرد نەتواس بخوێ. ۳۵ وەختێ کیشانێ
سەلیب، ئەڕا بەشەو کردن دڵنگەگانێ، وەناو
خوێان تیرپشک خستن. ۳۶ ئمجا وە ئەورە
دانیشتن و نگابانی دان. ۳۷ وەبان سەر عیسا
تەخسیر نامەێگیش کوتان کە نویسریاوی:
«ئیەسە عیسا، پادشایێ جویلەکەیل.»
۳۸ دو گلە ڕێگریش وەگەردیەو کیشانە
سەلیب، یەکیگێان لە لایێ ڕاس عیسا و
ئەواکەیش لە لایێ چەپیەو. ۳۹ ڕێویاریل سەر
لەقانیان، خراو دیانە پێ و ۴۰ وەتیان: «تو
کە تواسیایێ مابەد برمنێ و وەناو سێ ڕوژ
وە دوارە درسی بکی، خوەد نجات بیە!
ئەگەر کوڕ خودای، لە سەلیب بەوە خوار.»
۴۱ سەران کاهنیل و ماموستایل تەورات و
شێخیلیش تویلەکی وە عیسا کردیان و وەتیان:
۴۲ «کەسیلێ تر نجات دا، نیەتویەنی خوەێ
نجات بێ! ئەگەر پادشایێ ئێسرائیلە، با
ئێرنگە لە سەلیب بایدە خوار تا ئیمانە پێ
باریم. ۴۳ پشت بەساسە خودا، ئەگەر خودا
توایدێ ئێرنگە ڕزگاری بکێ، چوینکە وەت: ”مە
کوڕ خودام.“» ۴۴ ڕێگرەگانیش کە وەگەردێ
کوتریاوینە بان سەلیب، هەر ئیجورە قسیەێ
گەن وەپێ کردیان.

مردن عیسا

۴۵ وە سات دوانزەێ نیمەڕو تا سات سێ
دویای نیمەڕو، تیەریکی، گشت ئەو وڵاتە گردە
وەر. ۴۶ نزیک سات سێ نیمەڕو عیسا وە
دەنگ بەرز هاوار کرد: «ئیلی، ئیلی، لەما
سەبەقتەنی؟» یانێ «ئێ خودایێ من، ئێ خودایێ
من، ئەڕا مە هیشتیدە جێ؟» ۴۷ جا بڕێگ کە
وە ئەورە وساوین وەختێ ئیە شنەفتن، وەتن:
«ئێ پیا ئەلیاس پەێخەمەر چڕێ.» ۴۸ جا یەکێ
وە لێان زویزی دەویە نواو ئەبرێگ هاورد و
خەڵپانێ ناو شراو ترشیای، جا نادێ سەر
چوێگ و بردێ نوای دەم عیسا تا بخوێ.
۴۹ وەلێ ئەو باقی وەتن: «دەس گیر دەن، تا
بوینیم ئەلیاس تێ نجاتی بێ؟» ۵۰ عیسا یەێ
جارتر وە دەنگ بەرز هاوار کرد و هەناس
ئاخرێ هەڵکیشا. ۵۱ ئمجا پەردەێ مابەد لە
بانەو تا خوار بیە دو کوتەو. زەوی لەرزەێ
و کوچگەگان شەق بردن. ۵۲ قەوریلیش واز
بین و فرە لە موقەدەسیل کە مردوین،
زنیەو بین. ۵۳ ئەوانە وەناو قەورەگان هاتنە
دەیشت. وەشون زنیەو بین عیسا، چینە ناو
شار موقەدەس یانێ ئورشەلیم و خوێان وە
فرە کەس نیشان دان. ۵۴ وەختێ فەرماندەێ
سەربازەگان و ئایەمەگانێ کە نگابانی عیسا

دیان، زەویە لەرزە و ئەو چشتیلە کە هەڵکەفت
دین، فرە رخێان چی، وەتن: «وە ڕاسی ئیە کوڕ
خودا بی.»
٥٥ قێرێ لە ژنیلیش وە ئەورە بین و لە دویرەو
نوڕیان، ئەوانە لە ناوچەێ جەلیل کەفتوینە
شون عیسا و خزمەتی کردیان. ٥٦ مریەم
مەجدەلیە، مریەم داڵگ یاقوب و یوسف،
هەرئیجورە داڵگ کوڕیل زبدییش وەناوێان بین.

دەفن کردن عیسا

٥٧ وەختێ ئێوارە نزیکەو بویاد، پیاێ
دەوڵەمەنێگ لە مەردم شار رامە، یوسف ناو،
کە شاگرد عیسا بی، ٥٨ چیە ئەڕا لاێ پیلاتوس
و داواێ جنازەێ عیسا کرد، ئمجا پیلاتوس
فەرمان دا بێەنێ پێ. ٥٩ یوسفیش جنازەگە
برد و پێچادی ناو کەتان ترک تەمیسێگ
و ٦٠ نادێ ناو مەقبەرەێ تازەێگ کە ئەڕا
خوەێ وەناو تاش کەمەر تاشوی، کوچگ
گەوراێگیش پل دا دەم مەقبەرەگە و چی.
٦١ مریەم مەجدەلیە و ئەو مریەمەگە وە ئەورە
وە نوای مەقبەرەگە دانیشتوین.

نگابانی مەقبەرەگە

٦٢ ئێ ڕوژەگەێ، کە وەشون ڕوژ گورجەو
بین ئەڕا جەشن پسەخ بی، سەران کاهنیل و
زانایل فرقەێ فەریسی لە لاێ پیلاتوس گردەو
بین، ٦٣ وەتن: «قوروان! هاتە هویرمانەو ئەو
فریوکارە وەختێ هێمراێ زنی بی، وەتیا، ”لە
شون سێ ڕوژ زنیەو بوم.“ ٦٤ جا فەرمان
بیە تا ڕوژ سێیەم نگابانی مەقبەرەگە بێەن،
نەخواێ شاگردەگانێ بچن، جنازەگەێ بدزن
و وە مەردمەگە بویشن وەناو مردگیل زنیەو
بیە، جا ئێ فریو ئاخرە بەتر لە فریو یەکمینەگە
بود.» ٦٥ پیلاتوس وەتە پیان: «خوەدان نگابان
دێرین. بچن وە ئەوجورە کە خاسە، نگابانی
بێەن.» ٦٦ ئەوانیش چین و کوچگ مەقبەرەگە
مور و مومێ کردن و نگابانیلی وە ئەورە دانان تا
چەویانە مەقبەرەگە بود.

زنیەو بین عیسا

٢٨ وەشون ڕوژ شەبات کە هەر ئەو
شەمەێ موقەدەس جویلەکەیلە،
شەوەکی شەفەق وە یەکمین ڕوژ هەفتە،
مریەم مەجدەلیە و ئەو مریەمەگەێ تر چین
تا مەقبەرەگە بوینن. ٢ لەناکاوە زەوی لەرزەی
وە هێزێگ هات، چوینکە یەێ فریشتەێ
خوداوەند لە ئاسمانەو هاتە خوار و چی
کوچگەگە لە نوای دەم مەقبەرەگە پلێ دادە
لا و نیشتە ملێ. ٣ شێوەێ جور بڵاچەێ
ئاسمان و دڵنگەگەێ جور وەفر، چەرمێ بی.
٤ نگابانەگان لە ترس ئەوە کەفتنە ڕکە، جور
مردگێگ وەپێان هات. ٥ وەلێ فریشتەگە وە
ژنەگان وەت: «زاوردان نەچود، چوینکە زانم
وەشون عیساێ وە سەلیب دریاێ گەردین.
٦ ئەیو وە ئێرا نیە، هەر ئەوجورە کە خوەێ
فەرمایش کردوی، زنیەو بیە! بان بنوڕنە ئەو
شونە کە وە ئەورە درێژەو کریاوی، ٧ ئمجا وە
پەلە بچن وە شاگردەگانێ بویشن، ”ئەیو وەناو
مردگیل زنیەو بیە، وەرجە ئیوە چودە ئەڕا
جەلیل؛ وە ئەورە دوینیێ.“ بنوڕن، وەپێدان
وەتمە!» ٨ جا ژنەگان وە ترس و خوەشی
گەوراێگ وە پەلە لە مەقبەرەگە دانە دەیشت
نانە دو وەرەو لاێ شاگردەگانێ تا ئێ خەوەرە
بێەنە پیان. ٩ لەناکاوە وەگەرد عیسا ڕوی
وە ڕوی بین و عیسا وەتە پیان: «سڵام!»
ئەوانیش هاتنە نوا و کەفتنە مل پایل عیسا و

پەرەسشێ کردن. ۱۰ ئمجا عیسا وەپێان وەت:
«زاوردان نەچود! بچن وە براگانم بویشن بچنە
جەلیل. وە ئەورە دوینینەم.»

ڕاپورت نگابانەگان

۱۱ وەختێ ژنەگان وەناو ڕێ بین، قێرێ
لە نگابانەگان چینە ناو شار و هەرچێ کە
هەڵکەفتوی ئەڕا سەران کاهنیل وەتنەو.
۱۲ ئەوانیش وەگەرد شێخیل گردەو بین و
نیشتنە مەشویرەت کردن، پویل فرەێگیش دانە
سەربازەگان، ۱۳ وەتن: «"وە مەردم بویشن،
وەختێ ئیمە خەفتویمن، شاگردەگانێ شەوەناو
هاتن جنازەگەێ دزین." ۱۴ ئەگەر ئیەیشە
ڕەسیە گوش فەرماندار، رازیێ کیم و نێلیم
تویش شەڕ باین.» ۱۵ ئەوانیش پویلەگە سەنن
و هەر ئەوجورە کردن کە وەپێان وەتریاوی.
دی ئی حکایەتە تا وە ئیمڕو وەناو جویلەکەیل
پەخشەو بیە.

ماموریەت گەورا

۱۶ ئمجا ئەو یانزە شاگردە چینە ئەڕا ناوچەێ
جەلیل، ئەڕا کویەێگ کە عیسا وەپێان ئەمر
کردوی. ۱۷ وەختێ عیسا دین، پەرەسشێ
کردن، وەلێ بڕێگیان شک کردن. ۱۸ عیسا
نزیکیانەو بی وەپێان وەت: «گشت دەسڵات
وەناو ئاسمان و وەبان زەوی دریاسە پێم.
۱۹ جا بچن، گشت ملەتیل بکەنە شاگرد،
وە ناو باوگ و کوڕ و روحالقودوس خوسڵ
تەعمیدیان بێەن، ۲۰ تالیمیان بێەن تا گشت
ئەو چشتیلە کە وەپێدان فەرمان دامە وە جا
بارن. بنوڕن، من هەر ڕوژ تا ئاخر ئی دەورانە
هامە گەردانەو!»